

**JOSEPHI JACOBI
PLENK ...
ELEMENTA
MEDICINÆ ET
CHIRURGIÆ...**

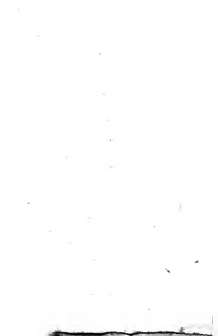

Joseph Jacob : von Plenck

ELEMENTA
MEDICINÆ, ET CHIRURGIÆ
FORENSIS.

JOSEPHI JACOBI PLENK

*Chirurgiae Doctore, nec non Chirurgia, Anatomia,
etque Artis obstetriciae Praefectore Regii, publici ac
ordinarii in Regia Universitate Budape.*

ELEMENTA
MEDICINÆ ET CHIRURGIÆ
FORENSIS.

Operis hoc in oculis saltem habere ut magis efficitur, &
perquisitione librorum in volumine: credendo Deum op-
teperari nihil velle.

M. SEIBERTUS in Ep. Deds. p. III.

V I E N N Æ,
Amp. RODOLPHUM GAARDNER.

1781.

K X C E L L E N T I S S I M O ,

A O

I L L U S T R I S S I M O

D O M I N O

C A R O L O

E C O M I T E S S I

P A L F F Y A B E R D Ö D

P E R P E T U O I N V Ö R Ö S K E Ö , A R C I S
E T D Ö M I N O R U M M A R H E K , D É V E N ,
D E T R É K Ö , E T B A T O R S K E S Z Y

H E R E D I T A R I O D O M I N O

L L C O M I T A T U U M P O S O N I E N S I S
Q U I D E M P E R P E T U O , Z E M P L I N I E N -
S I S V E R O

S U P R E M O C O M I T I ,

A R C I S R E G I E P O S O N I E N S I S H E R E D I -
T A R I O C A P I T A N O E . C . E T A . A . M . C A M E R A -
R I O , E T A C T U A L I I N T I M O S T A T U S

C O N S I L I A R I O ,

NEC NON PER I. REGNUM
HUNGARIE
PRO-CANCELLARIO
AULICO HUNGARICO,
HOC SUI CULTUS MONUMENTUM
SACRUM ESSE VOLUIT.

AUCTOR.

P R A E F A T I O.

*M*IRANDA est ars rei publicae non solum pacis
solligat tempore in servandis civibus ingenio ad-
ferre comoda et utilitates, sed etiam jurispru-
dentiae maxime esse servam, quod in causis divi-
nicandis Apostolicae sedis suffragio carere possit,
non aut, nisi cui acciderit cerebrum, fuerit in-
fidelis.

Sive enim rem publicam legitur temperat Prin-
ceps, sive ejusdemque fere casus conferat The-
mides libra ponderis; semper Hygea iudicio, Ma-
chabitus in casibus non pacis idem suspense.
Sive furens enim medicina iudicis, persape cul-
torator involuntarius nec insalubriter ledat capi-
tis demeretur; rancens magis insensibilis
morre piteretur; miser melancholicus infami en-
tuchiri sepultura afficeretur. Sive hujus scientia
fudo hodieque pyra in aethris regnantibus pro in-
solitibus sagis ardetur; hodieque carnificis ma-
nus aegyptiaca pectora palo perfoderit; hodieque
non raro in torturam illud JUVENALIS retor-
queri possit: Dae veniam caris, vexat censura
colubis: hodieque despicaris basileis atra dicit
vel nefarii simulacris fraudulenta atrocitas tem-
seretur; hodieque caracita rubeatis fustiffinae

P R E F A T I O.

religionis vestrae pariterque pollicetur, atque sanctis illis erroribus cum ingenti generis humani opprobrio ac perniciè adhaerentibus.

Ex his autem efficit parçs; quanto opera pretio hoc modicum parti excolenda, decore, perdisenda sit, quocumque artibus et cum sacra, et profana Pericructatio sit utaculum.

Partes medicinae frangit, quae forum politicum spectant, pariter salutariter administrant. Nihil, cum super obliuiscitiam de hoc arguente illustre viri, celeberrimi FRANK locutione cum ingenti omnium litterarum suffragio lucem aspexit. Mirum tamen pariter salutariter est oberrantem hujus scitatio oper in exiguum aphorismarum saltentium, qui protelluibus academiis consuevit inservire, colligere.

ELENCHUS

CONTENTORUM

De medicina forensi generalis..... Pag.
I

QUESTIONES

R. X

FORO CRIMINALI.

<u>Imperio cadaverum legum.....</u>	<u>2</u>
<u>Signa homicidii per valves.....</u>	<u>13</u>
————— ——— <u>contusionem.....</u>	<u>21</u>
————— ——— <u>fracturam.....</u>	<u>24</u>
————— ——— <u>subserionem.....</u>	<u>27</u>
————— ——— <u>asphyxiam.....</u>	<u>28</u>
————— ——— <u>incisionem.....</u>	<u>33</u>
————— ——— <u>inopiam curacionem.....</u>	<u>34</u>
————— <u>autopsiam.....</u>	<u>39</u>
<u>De infanticidio generalis.....</u>	<u>41</u>
<u>Signa infanticidii per valves.....</u>	<u>43</u>
————— ——— <u>contusionem.....</u>	<u>49</u>
————— ——— <u>asphyxiam.....</u>	<u>54</u>

Ind.

Signa infanticidii per abasurionem.....	37
————— — frigida.....	37
————— — ignem.....	37
————— — submerfionem.....	34
————— — neglectum foricali umbiliculi deligacionem.....	31
————— — neglectam deligacionem infantis.....	38
————— procurari abocem.....	38
————— subiaci pro curam.....	44
————— — defectuosa perna.....	44
Carofacie delinquentiæ.....	44

Q U Æ S T I O N E S E X F O R O C I V I L L

Signa capacitatæ hereditariæ infanti.....	70
———— patris illegitimi.....	70
———— matris illegitimæ.....	71
———— infanti vivi marit.....	71
———— ——— mortui marit.....	74
———— ——— matris.....	74
———— ——— procurari suo vitali.....	74
———— ——— invenire seu con vitali.....	77
———— ——— forocini.....	79
———— ——— fuppositi.....	81

⊗ (0) ⊗

	Pag.
<u>Signa infantis suspecti</u>	88
— — — <u>primogeniti gemellarum</u>	83
— — — <u>gestationis singularis</u>	84
— — — — — <u>solari</u>	83
— — — <u>partus procreati</u>	87
— — — — — <u>singularis</u>	86
— — — <u>mole asina</u>	89
— — — <u>deflorationis</u>	90
— — — <u>supra violenti</u>	92
— — — — — <u>non-naturalis</u>	93
— — — <u>strati</u>	94
— — — <u>morbi singulari</u>	99
— — — — — <u>colati</u>	105
— — — — — <u>impurati</u>	107

QUESTIONES

EX FORO CANONICO

<u>De diserto generatis</u>	109
<u>Signa sterilitatis mulierum</u>	110
— — — <u>impotentia vicina</u>	115
— — — <u>monstris</u>	116
— — — <u>Suaa debili</u>	118
— — — <u>demencia</u>	115
— — — <u>magis</u>	118
— — — <u>Spectri</u>	122

	<u>Page.</u>
miraculi.....	113
Subjcti pro baptisate.....	116

Q U A E S T I O N E S

E X F A O R O P O L I T I C O.

De polia medicinali generata.....	140
Cura magistratus pro conferenda sanitate publica.....	141
..... tempore morbi contagiosi.....	146
..... pro civibus aegrotis.....	149
..... alphydia.....	152
..... matricoriorum incruvibus.....	157
..... populatione aegrotis.....	158
..... praetida.....	161
..... parturientibus.....	164
..... venarum.....	165
..... educatione physica infantum.....	164
..... mortis.....	165
..... tempore huius generum.....	170
Principia pro scholis modernis.....	173
..... magistratus pro doctis medicorum.....	182

DE
MEDICINA FORENSI
GENERATIM.

SCIENTIA, quæ inquisitionem casuum legalium
scientia medico-chirurgica extendendam docet.
Medicina forensis, vel legalis dicitur.

Apertius vero hæc scientia Simularia legalis vocatur.

ORIGINEM, PARTIA, & optimos auctores hujus
scientiæ *Historia litteraria medicina forensis* do-
cet. *

OBJECTUM hujus scientiæ sunt omnes corporis
humani læsiones, vel æliænes, quæ vitam, vel
sacram, vel felicitatem publicam lædunt.

DE PERCEPTIONE causam medico-legaliam viri fieri
oportet certius medicina, & chirurgia partium
constituere grati; a loco medico legitime probati;
beneficium non contrarium vati; & juramento ad
veritatem dicendam adhibiti.

Falsa inquisitione a medico, & chirurgo legali scri-
pta emanata, seu vjiam repositam casus in-

---

* De VIGILIIA *Alphabetus chirurgie*, Vol. 1. p. 198.

quasi ad iudicium, ad quod pertinet, legitime
configuratum deponant.

FORUM iudicii quadruplex est, criminali, civili,
ecclesiasticum, & politicum.

QUESTIONES MEDICO-LEGALES

EX

FORO CRIMINALI.

INSPECTIO CADAYERUM LEGALIS.

Est inquisitio cadaveris coram iudice criminali. *
Hæc dividitur.

1. in inspectionem externam, quæ fiat cadaveris
apertura hæc.
2. ————— internam, quæ apertis corporis
cavitatibus inspicitur.

EXERCITIA inquisitio legalis in cadaveribus ho-
minum,

1. qui post acceptam quandam violentiam exter-
nâ moriantur.
2. qui in vivo publicis, vel occultis locis mortui
reperiuntur.

---

* Cuius DANIELI inspectorem medicum publicum ordinem
censuravit non fuisse de cadaveribus humanis. Leges
1774.

3. qui morti ex aqua extrahantur.
4. qui curoclari vel sunt, vel fuisse credantur.
5. qui exorto interierunt.
6. qui ab agyris oculis moriantur.
7. Si *typhus* incidit, vel *aberrans* praevienti suspicio in cadavere inferis deponendatur.

CONFRINDICATIO. Si una jam adit potuere, ut sibi certi ex *testione* erui possit, ac ut *secures* verbum abque *inquisitionis* fructu constabunt, *insepelio* sibi in *latus* oculi sibi.

PERSONAE JUDICIALES AD SECTIONEM LEGALEM NECESSARIAE.

Ut *insepelio* legalis facta habeat valorem, *necessario* requiruntur *testioni* peritotes,

1. *Judex*, vel *duo* *testes*, quibus *competit* *jurisdiclio* *criminalis*, ac *secures* *obisurgentes* sibi *dignos* habeant.
2. *Assarius*, qui *necessarius* est, ut *omnia*, *que* *durant* *testione*, & *insepelione* *obiservantur*, *fideliter* *conferant*. *Hujus* *conferantia* *Registrare* *vise* *reperi* *dicitur*.
3. *Medicus* *legalis*, qui *ex* *parte* *medicinis* *de* *vera* *morbi* *causa* *judicat*, & qui *attentus* est, ut *obiservata* *in* *cadavere* *ab* *Assario* *vise* *conferantur*.
4. *Duo* *obisurgi* *legales*, qui *cadaver* *vise*, & *prout* *leges* *faciunt*, *atque* *constituciones* *parium* *externarum* *proutestibus* *reliquit* *peritotis* *judicialibus* *coram* *oculos* *ponant*.

3. Bona est, si medicus, & chirurgus, qui destinati ad mortem usque carcerem habuerint, fataliter perierint.*

Volunt carcerem leges, ut omnes hae personae iudiciales jurejurato fiat confiditū, & ut medicus, &que chirurgi a iudice ad inquisitionem legalem fiat requisiti, aliam inspectionem talis est obsequium, nullamque habeat valorem.

LŒCUS PRO SECTIONE.

Locus, in quo lictio celebratur, factū sit lucidus, & amplus; adeoque carceres spoliati, vel si talis defectus, portus arctus, aut horreum, immo ipsa domus aera, vel domus eligatur.

SITUS CADAVERIS.

Cadaver decubatur supra tabule, vel affixum duobus, fornicis alioquin salubritate impeditur.

TEMPUS PRO SECTIONE.

Operet cadavera, quam citissime post obitum elatum, ne superveniens putredo inspectionem incertam, aut plene irritam faciat.

INSTRUMENTA, ET SUPPELEX PRO SECTIONE.

INSTRUMENTA ad lictionem legalem necessaria, sunt,

Cadaver testificans.

1. Scalpella majora.

2. ——— minora.

* *Dr. HEISTER: DE de medicis & chirurgis carcerum & jussu carceris non accedunt. Hildesheim 1740.*

a. Scalpella bipennis.

Foras rosta.

— curva.

a. Volkella.

a. Hamuli, simplex & duplex.

Taber cum epilominio, & 3. caudis.

a. Specilla.

a. Solci.

Serra aequata cum lamina.

Instrumentum ad cranium elevandum.

Spada ad deglubendam duram materem.

Caber ad faciendam trepanum.

a. Coraci.

Malleus.

Syringa pro injectione.

a. Acus magna, & costa.

a. — — — curva pro facia cadaveris.

Ligamen tenax, nigrum, sericium.

ORDO ANATOMORUM.

Ab eorum partium regione scđio incumbenda est, in qua signa violentie percussa deprehendantur.

Si vero nulla violentia externa signa appaerant, tunc scđio capitis apertura thoracis, & hinc abdominis apertura ad evitandum nimis diuturnam ferociam molliam commode praevidetur.

Omnes tres principales corporis cavitates sunt apertende, nec non specus vertebralis, & collam examinanda.

PARTES CIRCA PULMONES, tam diu relinquendae integrae, donec cavitas aperta sit.

INSPECTIO CADAVERIS EXTERNA.

In externa cadaveris inspectio omnium partium examinanda est, an cadaver jam putridum, an adhuc incorruptum sit.

Si signa putredinis jam adsint, tunc adnotetur, an hec in toto corpore, an sollemnmodo hinc inde, an in una tantum parte observata.

SIGNA PUTREDINIS in toto corpore sunt,

1. *Physa* lasso liquore repleta.
2. *Cuticula* a subjuncta carne facile separanda.
3. *Eror* cutis, *asquium* & *foveæ*.
4. *Intumescencia* *emphysematosa* totius cadaveris.
5. *Fætor* *cadaverosus*, seu putridissimus ex cadavere exhalans.

Si cadaver adhuc incorruptum deprehendatur, tunc tota externa cadaveris superficies a capite usque ad calcem est perscrutanda, nempe

1. an quid violentæ appareat, nempe *sigillatio*, *vulnus*, *contusio*, *fractura*, *luxatio*, *inflammatio*, *gangrena* &c.
2. an nec ex ore, naso, auribus, vagina uteri, vel ex alio sanguis, vel pus, vel aliud quid eruat, aut
3. an his aperturis quid *atragranis* intrinsecum deprehendantur.
4. Si vitæ in cadaveris superficie animadvertatur, tunc lesæ figuræ, longitudo, latitudo, profunditas, locus regionis, & numerus oratione adnotentur. Idem de *oculymosi*, & aliis lesionibus notandum est.

6. Dentium examinatio probe cadaveris totius *dentibus*, utrum sit macilentus, vel obesus; an facies pallidus, vel lividus, & an non morbi *exteriori*, vel *interiori* adfint *signa*, ut hydrope, icterus, exanthema, rigidiitas *transversæ*, hemula, vel prolapsus &c.

INSPECTIO CADAVERIS INTERNA.

APERTURA CRANII.

Cranii apertura *exigit*,

1. ut scilicet cruciata fiat per *omnes* partes *molles* ad *cranium* caput; scilicet *primò* a *nasi* radice ad *mentum* accipiens, scilicet *secundò* ab *una* *auræ* ad *alteram* pergat.
2. Spatula, & scalpello *convexa* partes *molles* cum *perforatio* a *cranio* adeo *separatur*, ut illud *totum* appareat *radium*. Jam *examinatur*, an in *separatis* partibus *mollioribus* *cochyneosis* *inveniantur*, aut an in *externa* *cranis* *superficie* *filice*, *fractura*, *contractura*, *impetio*, vel *alia* *observetur* *lesio*.
3. Tandem *terra* *cassa*, & *profunda* *lucis* *lucida* *tabularis*, *hæc* *valle* *elevatur*, & *sufficitur* *ab* *exemplis*. *Videantur* *pen* *an* *interna* *cranis* *convexa* *si* *integra*, *vel* *lata*; an *molles* *super* *dura* *membræ* *si* *sanguis*, *vel* *serum*, *vel* *pus* *gelatinosus* *hæsus*.

4. Deinde eadem cruxiua sectione auferatur dare mor-
ror a cerebello.

3. Deinde crumetur cerebrum, & postea cere-
bellum; examinatur an in cerebri ventriculis nulla
effusio sanguinis vel feri, an cerebri substantia
sanguine turbida, vel inflammata, vel suppurata,
an puto durior, vel mollior sit. Deinde

4. an in basi cranii nulla effusio liquoris sit, & an
vasa, & fovea dura sint sanguine vacua, vel
nimis pleni.

Sed bene distinguatur sanguis succurrens ante mor-
tem ab eo, qui sub sectione cranii a lesione
sive longitudinali superioris, vel sive
lateralium circa regionem occipitalem sive sep-
per effunditur. Sanguis ante mortem effusus
est coagulatus, qui post mortem sub sectione ef-
funditur, est liquidus.

APERTURA THORACIS.

1. A jugulo costa dextraur, & ultra cartilaginea esthe-
mem sterni usque sit fissio longitudinalis. In
ab effusione cartilagine in utroque latere su-
fissio obliqua sub costis veris incipiendo, et us-
que dextram finiendo.

2. Separantur cutis omnes partes molles in utroque
latere thoracis à sterno, & a costis.

3. Cutis, seu insipilla robusta pata dextram percar-
tilaginea separatur spuriarum, & omnia ve-
rarum utroque latere singillatim perficiantur.

+ His percussis *sternum* manu laevâ versus costam elevetur, & reclinetur, ut mediastinum a dextera separari possit, & cavum thoracis sufficienter patere.

Tam videndam est, an in cavo thoracis, vel cavo pericardi, vel spacio mediastini antico, aut postico

nullo sanguis, vel aqua, vel pus sit effusum.

An cor sit laesum; an nullus polypus verus in ejus vasis majoribus haerens, an ejus cavâ sit sanguis coctus, vel repleta.

An in pulmonibus nullam tlesam, vel varicem, an illa tubercula dura, vel spuma mucosa, aut sanguinea habeat, an valvulae vel inflammatio, in illis apponatur.

APERTURA ABDOMINIS.

1. A sterni cartilagine costiformi ad symphysin costalem pubis fiat *scissio longitudinalis*.

2. Deinde ab umbilico fiat in utroque latere abdominis *scissio transversa* per omnes partes constitutas abdominis usque lumbos usque, & cruribus sedentibus partem lobi adco. reflexantur, ut abscissiois cavitas bene patere.

Tam aperto abdomine generatim inquiretur,

1. An nullo sanguinis, puris vel aquae effusio adsit.

2. An externa viscerum superficies, situs, color sit naturalis. Vel an viscus inflammatum, contu-

fem, fugillatam, ruptam, inflammatam, aut purulentam, gangrenosam, induratum, vel calidum deprehendatur.

3. Dentem ventriculo, & oesopho intus sita sine apertis examinatur contenta, & interna hanc partem *superficiem*.
4. Idem eadem in reliquis abdominis, lumborum, ac pelvis visceribus est indicandum.

APERTURA SPECIEI VERTEBRALIS.

Exiis partibus modis, que vertebra in dorso tegunt, vixit, ac malleo discernatur crura apophysem articulatam, & spinosam, ac his cruribus medulla spinalis bene in conspectum veniat. Sic examinari poterit

An medulla spinalis sit integra, & sana, vel

An hoc sit lesa, fugillata, effusa humoris pressa, vel inflammata, aut verberata laesa, fluctare aut alio vicio vesata.

APERTURA COLLE.

Inauguratio, & manibus crassatam distincta examinatur larynx, trachea, lingua, os hyoidei, pharynx, oesophagus.

In strangulatis, aqua solvantur, collo coarctato, aut vulnere, & corpore heterogeneo suffocatis est colli apertura necessaria.

APERTURA EXTREMITATUM.

Si ab ulnari, vel costalium extremitate superioris, vel inferioris sectione legali opus est, tunc fiat incisio pariam mollium juxta longitudinem ad ossa usque. Ut videri possit,

An ager fractus, vel latus,

An nervi major, vel arteria major lesa sit.

CADAVERIS CLAUDURA.

Functa viscerum essentia reponatur hoc in sua casa seu quantum fieri poterit naturali. Dein

Arca cura nigro ligamine sereno ornata, capsulæ centralis inargentea convexa satura pelliculam bene conficiatur.

Totum cadaver aqua ablatur, & reponatur ad tombam pro sepultura.

CONFIGNATIO VISI REPERTI.

Posta inquisitione a medico, & chirurgi confignatio visi operis, seu scripta sententiae inquisiti cadaveris ad iudicium criminale deponenda est. *

CONDITIONES sine confignati visi operis sunt, ut illud indicet,

1. *Judicium*, ad cuius mandatum, vel requisitionem cadaveris inquisitio peragitur. Dein

---

* De Casu chirurgiæ Brevis et selectio. Rudolphi 1769.

2. *Procurator regis judicialis*, in quorum potestate inquisitio fuit indilicta, tandem veniat,
  3. *Nomen, Cognomen, & locus natalis* hominis decessit, que res, ut de sequenti ab amico, vel alio hominibus, quibus membra innotuissent, interrogantur.
  4. *Sexus*
    1. *Alter*
    4. *Vita conditio, seu artificum*
    7. *Habitus corporis*, nempe an macilentus, obesus, an medicis suis.
    8. *Assuetudo corporis exterior*
    9. ——— *capitis*
 ——— *collis*
 ——— *choracis*
 ——— *spinae dorsii*
 ——— *abdominis*
 ——— *retroculorum*
    10. *Assue perita causa descripta*
    11. *causae morales*
    12. *Chyliferum lacrimis*
    13. *Epilepsis, & raris distillationibus.*
    14. *Demum ponatur locus, in quo inquisitio facta, mensis, dies, tempus diei, hora, minut.*
    15. *Subscriptio medici, chirurgorum, & impresse sigillorum.*
- Orbis vero resuscitatio declarationem fidei exhibet, vel*
certum, si questio certo ex inquisitione erui potest, vel

affirmam, si questio nec plane affirmativa, nec plane negativa, ex inquisitione patet, aut *adversam*, si questio plane negativa ex inquisitione eluceat, & inaequidiam suppositi delinquentis continet.

Si vero iudicium facta remissio medici, & chirurgorum forensium non satisfacere, vel errore scire videatur, tunc Acta, & remissio facienda ad facultatem medico-chirurgicam devolvenda sunt, ut haec de re iudicat. *

SIGNA HOMICIDII PER VULNUS.

Insidia vulnera acuta, vel caesa, quo homo occiditur, est homicidium per vulnus factum.

Cum vulnera *absoluta lethalia*, & cum *caesa transversa* insidia pariter solent paria capilli, vulnera vero non *absoluta lethalia* pariterque alia paria, sine sculo in cadaveris inquirendam est, quae classis insidiam vulnus fuerit.

Solent vulnera *lethalia* generatim in tres classes dividi,

1. in *absoluta lethalia*, in quibus nec ars, nec remota momenta evertere valent
2. in non *absoluta lethalia*, in quibus ars non sola remota momenta evertere potest.

---

* *Uter de Circumscriptione der Medicinalbehörden in preussischen Reichthümeln. Berlin 1716.*

3. in per accidens *lethalia*, in quibus ex vicio chirurgi, vel vulnerati, vel adhaerentium, vel reme non naturalium mori soquuntur.

Vulnera *absoluta lethalia* in sua divisione eliguntur,

1. In vulnera, quae *disrupti nervi* instantem in viscera vitalia impediunt.
2. ————— quae *sanguinis motum* ad cor, & ex corde impediunt.
3. ————— quae *respirationem* impediunt,
4. ————— quae *chylificationem* impediunt,
5. ————— quae *secretionem urinae* impediunt,
6. ————— quae *maximam humoris effusionem*, vel non convenientem, aut non *corpore eliminandos curant.*

Ad I. eliguntur, seu quae *liquidi nervi* instantem in viscera vitalia impediunt, ostenduntur,

1. Vulnera profunda *ventris*, aut *cerebelli*.
2. ————— *medulla oblongata*,
3. ————— *medulla spinalis* praesentis in collo,
4. ————— *ramorum nervorum octavi paris.*
————— *intercostalis* *pe-*
ris.
————— *diaphragmatici*
corum.

Ad II. eliguntur, quae *circulationem sanguinis* ex corde, aut ad cor impediunt, ostenduntur,

1. Vulnera penetrantia *cordis*,
2. ————— *auricularum*, & *sinuum* *cordis.*
3. ————— *ostium majorem aortae*, & *venarum* in capite, collo, thorace, spica

vertebrali, & abdominis, ad qua vasa
manu chirurgi pervenire neque.

Ad III. classis, que respiracionem impediunt, par-
tinet.

1. Abscessu inegra trachea, vel bronchiorum,
2. Tubera magna pulmonum,
3. ————— diaphragmatis.*

Ad IV. classis numeratur, que dyspnoeam im-
pediunt.

1. Valva magnam dyspnoeam in loco non accessibili,
2. ————— tracheali in loco abscondito,
3. ————— interstiorum renasum, vel
crassarum in loco, in quo
aut enterocæptis, nec aut
artificialis fieri potest.
4. ————— vesicula sita cum cystica sicut in
abdomine curum.
5. ————— ductus pancreatici.
6. ————— vesiculae hepaticae.
7. ————— receptaculo chyli.
8. ————— ductus thoracici.

Ad V. classis spectant, que si- & cavernosam artem
impediunt, ut

1. Valva magnam raris,
2. ————— urethrae,

---

* Finique tubercula cum vasa in unum thoracis cu-
rum penetrata ad obstruenda testalia referant, ut GIL-
BERTUS in medicis chirurgis Anglorum Italia
1770. S. 146. observationibus demonstravit, hae tub-
ercula raris ut unumque ductu suo pervenit, &
cum glande supra sita, manna tamen non obstruunt.

3. ——— regnat cum extravasatione urina non amovenda.

Ad VI. classen, quæ magnam extravasationem non sustinet, nec non eliminandam causet, referri possunt,

1. Extravasatio magna in basi cranii,
  - ——— ——— ——— matricula cerebri,
  - ——— ——— ——— super corpus callosum,
  - ——— ——— ——— sinuato cerebelli,
  - ——— ——— ——— in spacia ventriculorum,
  - ——— ——— ——— pericardio,
  - ——— ——— ——— spatio pectoris multicipiti,
  - ——— ——— ——— cavo sanctorum,
  - ——— ——— ——— pleura.

Vulnera non absolute lethalia, sed in quibus aut non autem curam merito impedire possunt, dividantur,

1. in vulnera arteriarum, vel venarum majorum, in quibus ratio chirurgi ligaturæ, compressio, vel aliud simplicem remedium applicari potest.
2. in vulnera, quæ extravasationem faciunt in locum, et quæ trepane, paracentesi, incisione, aut dilatatione vulneris effusa humor educi possunt.
3. in vulnera fonticuli, incisurarum, in quibus sutura, vel cura artificiali fieri potest.
4. in vulnera ob corpus heterogenum, vel fragmentum effusum cerebri, vel alii viscerum impediam, & inflammatione, suppuratione, aut gangrena

grava nocentia, e quibus corpus heterogeneum erui, & inflammatione impedi potarunt.

1. in vulnera necrotum, que *convulsiva*, aut *resano* necant, qui medicamentis sepius potantur.

Vulnera ergo non absolute lethalia ex *abscessu*, vel *spasmodis*, vel *timiditate* chirurgi, operationem requisitam non adhibentis lethalia evadant.

Vulnera denique *per accidens* lethalia sine vulnera non lethalia, que vicio chirurgi, vulnerari, adhaerentia, removere non naturaliter lethalia sunt.

Hinc causæ lethaliæ accidentalis esse possunt

1. *Incongrua medicamentorum applicatio*. Sic fomenta calida cerebri commota applicata, sepe lethalem cerebri inflammationem accerunt. * Sic vomitoria in lesione oesophagi, purgatio in lesione intestinorum dum mentis causa esse possunt.
2. *Medicamentorum incongruam negligentiam*, ut si chirurgus in commotione cerebri fomenta frigida, negligit. Si puri, vel sanguini effuso cruram non parat, si febricitans non eruit. Si inflammationi, febri valentia, tetano, convulsionibus, hæmorrhæ non medetur.
3. *Negligentia vulneris recedant*, ut si chirurgus ex negligentia nimis cito vulnus delingat, unde a puri absorptione sepe phlegma, febris hætica, mori.

---

* *Caj. SCHEMUKER* vide *Medicinae Theor. & p. 148. & seq.*

4. *Instrumentum venentium*. Sic levissimam vuln-
eris se lethale, si instrumento infligatur, quod
viro viperino, rabioso, arctico, vegetabili
&c. est illatum. Vide *Toxicologiam*.

Notetur levitas vulneris, & gravitas sympto-
matica, meritoque ferre.

5. *Virus corrosivum in corpore vulnerati pres-
entium*. Sic vulnus reddi potest sanum diffi-
cillimum, periculosum, imò lethale, si illud in-
trahat virus cancrum, mercuriale, scorbu-
ticum, rheumaticum, venereum.

6. *Saburra, seu copia feratam in prima viâ, vel
ante vulnus infectum presentium, vel du-
rante curatione a causa epidemica, vel a vul-
nere nascentem*. Si hanc vim evacuatione negli-
gatur, tunc sæpe parit ex his sequebatur æger,
qui ex vulnere peritisse videtur. *

* *Ed. STOLL. Ratio methodi P. I. p. 74. & P. II. p.
416. dicit „ conceptus exempli habeo febrem bilio-
sam malignam tunc septem ab illo confusuram.
Sic in ejusmodi casu caput traxit fuisse perfora-
tum, cum æger a lapsu graviter lædatur cum magna
anæsthesia. Nihil aliud reperitur est in crura, æger
paucos post dies delirus obit. Causa vitiosa nihil
prolixi vixit observata, ad magna vulnerum abdo-
minum vixit, septem scilicet hinc, interitum
vixit, æger moritur. Alia debile diffusa, æger
indigne diagnosticus est, ad se lapsus ab illo conceptus
in hinc, & quædam vixit libere, in vixit*

7. *Atrox agilis prostrata* lra, vel pœa neci homines, quandoque cum leri vulnere morali fuerit. *
8. *Cicuta* In America, vix vulnera, qua non curantur, vel tentas excipere, infligantur, si non illico in hoc salido climate cortex peruvianus datur. **
9. *Aer puridus videratur ambire*. Sic vulnera in patria nortemericana atmosphera frequenter febris putida infœdi moriantur. ***
10. *Epidemia regnat*. Hac aëre facillime aggravidat vulnerata.
11. *Commisus error a vulnerata*. Sic in pelionem vulneribus loqui, in capite

„ commocum spinae palmarum, billicumque mœnem
 „ de quœdam natione concludam carere.

* Perthes Rex Indiarum cum curruibus, quos maxime deperibat, pagionis aëre versus ejus precordia dirigit, donec illi rudem pœam simulat illibus capiat, stomacho Indiarum, sed vulgus sine, & acerbis vix conspicuenda vulnerata. Tanta est enim pœia illa aëre videretur. Cf. KAMPFER anecd. Indiarum, p. 17.

** Cf. HILLET. med. Esq. p. 97. & p. 100.

*** Cf. NARAYE diff. de quibusdam aëre in aggravidat, & curruibus. Medici. 1770. p. 87. Exempla pœiarum apud BOMBAYUM l. cap. 103. Cf. MORGAGNI Ep. 11. & 12. 13. Hipp. de Febr. R. de J. de Febr. 1748. p. 100.

vulneribus tentarem exercere, aut mentem cogitationibus valde agitare, quandoque mortem attulit. Sic diæta parva, vel quantitas potus in levisus viscerum deliquibus, quandoque cum circa inflammatione mortis causa fuit. Sic impedita quies in capitis vulneribus quandoque adeo nocida fuit, ut mortem attulerit. Sic vulneratus debeat appetitum deliquionis a vulnere deiciens hæmorrhagiæ lethali læpe animum dæ.

11. *Confractio mæchosa vulnerati.* Si sanguis vulnerato valde tenuis, tunc a levi etiam vulnere hæmorrhagiæ lethali eveni potest. Si vis crassus valde fragilis, tunc a levi capitis percussione crani fractura fieri solet.
12. *Inbecillitas vulnerati.* Sic infantes, senes, phisici, & ex aliis causis inbecilles facillimè vulneribus etiam levisoribus succumbunt.
13. *Causa incerta scilicet mortis in vulnerato præfæta.* Siquidem sepe numero homines subito moriuntur ex apoplexia, variola vel aneurismate interno, vel vitæ rupa. * Hinc hæc mori etiam levisor vulnerati contingere potest.

---

* Casus LANCIUSI L. B. de morbo febrentis Læta, 1707. Cæ. BOERH. de imp. lum. Injunctis morbo cum Apud, Lugd. 1771. J. W. CÆ. HAMBROGII Prop. de rupa dæntal. Pæd. 1776. Cæ. VOGLIÆ morbo. Sidl. T. 1. p. 487.

Demum omnia haec vitia, quae vulnera non lethalia reddunt per accidens lethalia fuisse ostenderit, & indagatio prognostica facienda docebitur.

TEMPUS autem, in quo mors ex vulnere secuta est, in determinanda lethaliute vulnere attendi nequit. * Quoties mors quodvisque vulnera non lethalia inter paucos dies sequitur, & quodvisque vulnera absolute lethalia, intra novem menses, & ultra vulneratum non morant. ** Hinc mors vulnerati ante, vel post novem dies nihil docet.

SIGNA HOMICIDI PER CONTUSIONEM.

Homicidium per contusionem est infidius conatus, quia homo moritur.

Contusio quadruplex modo mortem inferre potest.

1. Inveni contusionem cephalicam.
2. Facta ruptura visceris, vel vasis majore. Pulmo, Ren, hepatis, uteris gravidas a contusione facile rupturas.
3. Facta effusio sanguinis, vel siccis, vel alius humoris in locum, e quo arte educi nequit.
4. Exclusa inflammatione partis contusa, quam suppuratio, seu gangraena sequitur.

* *COL. RHEINO de delictis capit. 1. §. 11. Cap. 11.*

** *DE VAN SVERTEN Quaesit. T. 1. p. 214. p. 214. & COL. MORDACNI Epist. LII. 35. 36. observatis-
tis probatur, quae docent a contusione tantum post sex
mensibus mortem fuisse infectam.*

2. An non autumatibus stygia in capite, thronos vel abducatos jam ante valens insidiam praestiterit? Quod eorum progressorem morborum docet. Quandoque talis autumatibus motus efficitur est.

3. An ruptare visceris non spontanea fuerit, sed ab lassitate visceris labem a levissima contusione

regula Professore Pardino L. O. I. I. maris maris a causa lassitate recte ceptam, utique autumatibus Electris factis. Nemo enim insidiat, posse in una hora, quatuordecim pedes doli, plethorem eorumque fieri, congestiones sanguinis vobis cepit urget, vult emula, namque, cepit in fides libali appropinquat dignitatem in supradictis perdit, postquamque sanguinis ex auctus, & valeret per diffusionem ad totum cum hoc dicitur motus proficit, ut autumatibus eorum de uno stygia in vobis hinc libere morbo, & sanguinis lassitate, utique lassitate. Alia vobis lassitate morborum, ut atque vel hoc ceptum dicitur, quod cum ex lassitate motu appropinquat dicitur, quod vel in appropinquat hinc fides hoc visceris motus hoc dicitur, namque progressu condempere possunt. Progressione hinc a causa vobis motus libere, vel cum, vel hoc autumatibus in agere, motus cum lassitate hanc motu caudata dicitur, quod quibus hinc vobis motus & de praedictis, postquamque, lassitate, & vobis hanc motu signatibus, vobis, lassitate, vel de hanc motu hanc motu hanc motu. ALBERTI *de lassitate morborum* & *de lassitate morborum* Tom. II. de lassitate motu vobis.

contigerit? Quod exarsitum condicio videri
rupi dicitur.

4. An videretur inflammatione ejusque sequela utroque
separatione, aut gangrena non potius voluntari
a causa nimis crassa, aut humorum acrimonia,
aut vicio diuturno, aut morbo epidemico bilioso,
putrido, inflammatorio suppuratorio, aut alia
causa adscribenda sit, quam contusione.

5. An legitime adhibita caustica. Sape enim efflu-
via humorum, & inflammatio videretur, a con-
tusione debilitatorum, venulosis, & applica-
tione fermentatione frigida impeditur, aut me-
tus dicitur, qua leuiter caustica potius ac-
cessit, aut jam profusa angustat. Causa vultu
per accidens lethalis.

Ex his ergo sponte patet contusionem in medicina le-
gali vitam in absoluto lethalem, non absolute le-
thalem, & per accidens lethalem dividi debere,
ut de vultibus dicitur.

SIGNA BOMICIDII PER SUSPENSIONEM

Si homo inveniatur suspensus, tunc inquirendum est,

1. An talis vivus, vel alia morte jam ante occi-
sus fuerit suspensus?

2. An si ignis suspensus? an ab alio suspensus
fuerit.

3. Quae doctus, quosdam liquos potius, di-
videntur in generales, & speciales.

Signa generalia suffocationis sunt *

1. Lingua tumida, livida, inter dentes depressa, a dentibus quandoque valserua.
2. Sputa sanguinolenta in ore, & in faucibus, quandoque etiam sanguinolenta, & spumosa ex naribus efflunt.
3. Oculi tumidi, & lividissimi.
4. Facies, collum, labia tumida, livida vel livida.
5. In vici stridorum sagillatum, & peris tonfus.
6. Corpus rigidum, extremitates, & digiti contracti, quandoque livores.
7. Similit, urinae, alii caeteri signa quandoque addunt.
8. Palantes arteria dilatae, & vasa alia sanguine spumoso repleta. **
9. Rupturae vasorum capitis interdum.
10. Inquietas totius quandoque valde rubentia. ***

Signa specialia suspensionis sunt,

1. Cerviculae collum exterior clingunt, laquei costae facili respondunt, reliqua vero magis depressa.

* *Cl. MORGAGNI* *Exp. Anat.* lib. 17. p. 38. lingua tumida non potest ex congestione ventris, vena, arteria tulla, neque aorta aliter facili sanguine dote. Cum quoque aetiam *Cl. DE HALLER* *vol. 1. lib. 1. Cap. 11. p. 16.* *Op. T. 1. P. II.* quodlibetque alio potest pronuntiare, potest experiri dicit.

** *DE HALLER* *vol. 1. lib. 1. p. 69.*

*** *M. HALLERI* *Elem. Phys. T. III. p. 470.*

Hic circulus nonnunquam, et non semper ecchymoti suberantia signata invenitur. *

1. *Atque* hinc circulo suberantia profertim plury-
traumoyda plus minus sagillati, viximus depre-
hendantur. **

Sic *et*, que docent hominem jam alia morte na-
turali, vel violenta mortuum demum fuisse sa-
spensum, sunt,

*Ab*sentia sagillationis suberantia in oculi ma-
trixilla. Furtis enim in cadavera violenter adhibi-
tus salsum quidem impunit, et nullam sub
esse sagillationem efficitur valem.

Si quis stragulum laqueo suffocatus dicitur ex morte
naturali perisse, tum ex circulo oculi veritatem
errare possimus: ***

An quis se ipsum suspendit, aut ab alio suspensus
facit, ex circumstantiis forel profertibus qua-
doque, et non semper determinari potest, vid.
Aurelianus signa.

* *Cd. MAURICIVS* in *Aff. de* *lunaticis* *capite* *f.*
14. hoc nunciat non semper ecchymotum extrorsum
in oculo suspensorem observari; valem enim in juvene
salsum, manu caribus velle, forem parte sal-
sum nullam aliam, cum hinc impolite, hoc sub
esse, de membrana pinguedinis non male hinc
fuit, sed malum forel valem stragulum hinc
esse.

** *Cd. RONDANUS* *op. cit.* *F. II. p. 147.*

*** *MORICIVS* *op. cit.* *q. XXV. s. XXVI. 13.*

SIGNA HOMICIDII PER SUBMERSIONEM IN AQUAM.

Si homo aqua submersus, vel in limbo fluvii invenitur mortuus, tunc inquirendum est,

1. An talis vietus, vel mortuus fuisse submersus?
2. An morte naturali, vel violente mortuus fuisse unde traditur?

SICUT aqua submersorem vitiorum facit,

1. Diffusivorum signa generalia,
2. In contrivato plus minus aquae, ut flodi quod scopas circumdedit.
3. Fluidam spumantem in pulmonebus, & aperta arteria.
4. Epiglottis erecta est plerumque, sed & interdum depressa.
5. Cadaver maxime rufum dicitur sub aqua degens putrescendo tunc, hinc leviter saltum aquae insumit.
6. Leviter valvula, & digitorum exertionem quandoque adsumit.

NOTA dantur signa specialia aquae rufosae. Inque si cadaver in aqua reperitur mox dicta signa generalia exhibet, atque alius mortis violente signa delictorum, tunc traditur unde mortem fuisse videtur.

SICUT valvulae quaeplam mortuum fuisse unde traditur, facit,

1. Ex praesentis vultus rursus, quod in aqua suspensum non potest, ut si vultus scissam, vel scissuram adferat. *

2. Ex abstrahit signis generalibus suffocationis. **

SICUT quaequam liquore suffocatum in aquam pro-
jectam esse conficitur,

1. Ex signis specialiter suffocationis, namque solco-
& legittur subcutanea in collo. An simul no-
tandam est, ut non collare immutanti sub suf-
focatione collo impresserit sub uncto vestigiis
huc. Hinc an collare mutam, vel totum in
aqua fuerit intendam attendendam est. ***

* In quibus parte laboribus velle profecto, & legitime
distingui vultus crassus acutus, & non caractere-
tibus singularibus sub crasso habet; tunc difficile est dis-
tinguere, ut sub hisse in partem, ut non hinc hinc
vultus accipere.

** Plurimum signis comprehenditur in oculis suffoca-
to, & tunc in his, qui morbi aqua submergentur
teste DE HAREN T. IV. C. 2. C. II. dicitur quaeque non
tunc hinc hinc signis in partem, qui vultu sub-
mergentur, tunc teste DE HAREN T. IV. p. 92. de L. &
LEVINI ubi p. 112. Ergo vultus tunc non fuerit utrum
vultu, ut morbi hinc hinc aqua immutetur, ut Cl. chirurgi
Lugdunensi FAISTOLE, & C. HANFELDUS vultu-
rum. Vide Eorundem Praefationem, vel Habitualem
quae de Usu de Tabo de Evacuata Dico 1771
& Cl. DE HAREN Abhandl. über die Art der Tabo
de Evacuata, Erleiden, und Erhalten. Wien 1771.

*** Cl. BOSE in Diss. de C. H. legittima curae tunc
distinguitur Lips. 1771. observationem proponit sub-

SIGNA HOMICIDII PER
SUFFOCATIONEM.

Posti hunc quinquaginta modo signorum,

1. Compressione tracheae, & colli. Si collum manu, digito, aut fove ad mortem usque comprimatur.
2. Obstructione aëriæ, & oris. Si os, & nares lino, vellente, frugalis, arena, manu, vel alio corpore occludantur.
3. Obstructione facie. Si linteum, vel aliud corpus facibus inculantur.
4. Ovis gravissimo rhinoceri impoſito, utpote lapide magno, trabe, &c.
5. Papere suffocant, vel os imposito, vel clavis cubiculo clanculum in cubiculum impoſito circumdant ignis.

GENERALIA suffocationis signa sunt,

1. Ecchyrosis externa.
2. Collum livens.
3. Spasme ante os, in ore, aspera arteria, ac pulmonibus.
4. Thorax sublevis, scapulae cum humeris fortiter ductæ, diaphragma inclinatam.
5. Pulmones lividi cinerei interdum tumidi, interdum contracti.

---

nam, utpote collum suspiciantem suffocationis ex hincque dicitur,

6. *Figis majora choracis maxime vas sanguine turgida, hinc cordis cava, in primis dextrum, sanguine plena, plerumque concreta, sed interdum etiam fluida. Turgida quoque vas coronaria cordis.*
7. *Tum sanguine difflata sunt colla, capitis, meningum, cerebrique vasa, & sinus. Cerebri vasculari sero sanguinolento, sanguine replati, cerebri substantia molles.*
8. *Integris tamen vasis rebris pila.*
9. *Figis urinaria vasa, & contracta, instillum velum factus solentur.*

SPECIALIA suffocationum signa, que adhibita violentie modum demonstrant, sunt,

1. *SUFFOCATIO A COMPRESSIONE CORPIS, & TRACHEE, cum parata notitia,*
  1. ex sigillis omnibus pedum, vel manuum, vel digitorum, vel sinu respondentibus,
  2. ex levitate corporis applicata.
  3. Ex signis suffocationis generalibus.
2. *SUFFOCATIO AB OCCLUSIONE ORIS & NASIUM trahit*
  1. Si dependantur corpora peregrina in cavo oris.
    1. Ab ipsisveq; circa os, nasoque, manuum, digitorum, aliisque corpori respondentia. At obturatio oris cum impostis stragulis, aut velibus via notitia, vel anteaq; velibus cooperantur intro-

niant, deum *spungula maris* praesens sub-
erentur in fragula reperit hujus suffocatio-
is significans mori.

3. Si nulla interna causa suffocativa in cadere
invenitur.

3. *SUFFOCATIO AB OBSTRUCTIONE PLEU-
RIS.* Notatur, si corpus peregrinum in cavo
thoracis invenitur. Si cum facibus rubis.
Si cartilaginea laryngis distenta inveniantur.

4. *SUFFOCATIO AB OBSTRUCTIONE THORACIS
IMPROPTO* potitur ab ecchymosi, & com-
pressione thoracis. Ad invento corpore thoraci
impetro.

5. *SUFFOCATIO A PAROE SUFFOCAN-
TE* erit ex inventis carbonibus in cubiculo
suffocati, ex atmosfera suffocante cubicoli, &
alii signis suffocativa abstrahit.

In omnibus his quinque suffocativis bene examinan-
dam est, an non causa morbosam, & natu-
ram suffocativam inducentem in cadere intro-
miantur, ut hydrothorax, peripneumonia, vom-
itus, coxyema, oedema pulmonum &c.

SIGNA HOMICIDII PER INEPTAM CURATIONEM.

Hae pertinet accubitos de curantibus ab oppo-
ritis susceptis, qui mori sequitur.

Similia vero homicidia quaeque sunt

1. Si medent in dos nimia medicamentis heroicis, ut

1. a plurimopositi quandoque in errori loco medicaminis dispensantur.

Respectu regni, a quo venena deponitur, dividuntur venena,

1. in vegetabilia, que rarissime

2. in animalia, que sepe nunquam

3. in mineralia, que omnium frequentissime ad nocendum adhibentur.

4. — inorganicis, quorum indolem ignoramus, ut *Aqua Toxicis* est.

Respectu symptomatum, que venena producunt, habentur venena inflammatoria, necrotica, convulsiva, drastica, suffocativa, esthetica, soporifica, paralytica, anasthetica, tuberculenta, phantastica.

Respectu temporis, que venena nocent, dividi possunt in

venena soluta, que mortem cito inferunt, & in

— dura, que longam inducunt mortem, ut *fangrina*.

Respectu antidoti habentur venena, quorum antidota nobis sunt cognita, & alia, quorum antidota ignorantur.

Certe denique venenorum solammodo respectu errori desit mortem inferi, ipsam velim arboicam, & subtilitatem corrosivam in valde exigua dosi creditur iudicij vixit.

Ex his ergo patet venena in loco urinali, ut vul-
nera dividi posse,

1. in venena abscondere lethalia, que tanta doli in-
gruentur, ut mortem faciant, licet cognita an-
tidota fuerint adhibita, vel si talia ingruantur
venena, quorum antidota ignorantur.
2. in venena non abscondere lethalia, que exigua
adeo doli ingruantur, ut adhibita medela mor-
tem impedire possint.
3. in per accidens lethalia venena, si ex illo in-
crassia agrosi exigua doli veneni mortem cau-
set, aut si ex vicio agrosi, aut ignorantia me-
dicari mors datura venenosa excipit.

Solent venena ingripi siccis cibi, potus, medicamentis,
crematis. Errorum veneni applicatio fit forma
emplastri, unguenti, vaporis, odoris, flammæ, ve-
limentis, lecti, fomenti &c.

* Sic liquor arsenicali capitebus infusum ducunt dicit
Innocentius, in exigua quantitate locustæ abque
saccharum spiritus mortem occidit. c. Col. IIT-
HABIT. Cap. D. Cap. 14. Arsenicum unguentis con-
tra scabiam, lethali cum venena admixtum ex ANATOLIO
LUSITANO additio Col. STEPHEN in diff. de venenis
medic. Phil. 1773. p. 19. Arsenico, butyro admixto,
contra ducunt, super infusum ducunt illis, cum
veneno, vesicæ de alumi, dicit nec dicit lethali,
veloc. Col. BERTHOLD in Universale für Aerar. Soc.
1765. p. 11.

SIGNA GENERALIA veneni velocis interea exhibiti deponuntur.

1. Ex *fabrice* investigare *symptomatum*, ut si bono *fecerit* ex ingesto quodam cibo, vel potu, vel medicamento paulo post corripiatur vertigine, cardialgia, colica, vomitu, cholera, spumis, convulsionibus, debilitate, animi deliquiis aut sopore &c.

Si labia, lingua, fauces, ventriculus, & abdomen cum sensu ardoris lacrimantur.

2. Ex *fabrice* aperta, ut si *fabrice* vomita, vel alio ejecta nullatenus herbata, vel radicata, vel fungaria, vel pulverosa, siliam, succum, vel pilulam &c. referat, & si haec *fabrice* rari, folii, vel pallia ad deponendum data animal interierint, aut saltem gravissime afficiat.

3. Ex *cadaveris* inspectione. Si in tali cadavere ventriculus inflatus, vel spasmodice contractus, aut inflammatus, vel gangrenosus, vel siliam maculatus inveniantur.

4. Ex *fabrice* in ventriculo, aut intestinis contenta, qua animali ingurgitata, illud cum symptomatibus data interficiat.

5. Ex *artibus* horarum. Si in *fabrice* variis, vel alio ejecta, vel in cadaveris ventriculo inventa, adhuc appareat siliam, radice, foliolum, fungus, vel pulvis vegetabilis, vel si tale vegetabile in domo denud inveniantur, quod ex toxicis botanico-pharmacologicis scimus esse venenosum.

4. Ex notitiis ceteris, si ex infirma analysi inventi in fibris venis indolem inveniantur.

Ex his 6 signis sobrietas, symptomatum variis, cadaveris inspectio, & mors animalis ex ingurgitata fibra cadaveris facta incerta. Nam ex naturali morbo symptomata, & gurgura ventriculi ortam habere possunt. Et notum est solam fibram turbulam ventriculi venentem esse posse animalis. Deinde

Multa animalibus quaedam corpora sunt venosa, que homini non sunt, ac quaedam corpora esse homini venosa, que animalibus sunt fibrosa.

Unicum signum certum dari venis esse notatis haurire inveniunt venis vegetabilis, & analyse elementis inventi venis mineralis.

Cum per se per hoc duo signa certa, ob paucitatem inventa naturae suspexit, ut vegetabilis rursus masticati, aut in ventriculo murati adhiberi nequeant, hinc patet, ut saepe judicium de dato venis manet incertum.

SIGNA SPECIALIA, quibuslibet peculiaris venis signum adhaerentem desideratur. Quorundam vero signa habentur, vide de his Toxicologiae.*

CONSPICUISSIMA ad nocendum utribus venis sunt hucusque *Arsenicum, Plumbum, Mercurius sublimatus corrosivus, Cuprum, Aqua Tofania, Pulvis scorpionicus, & Opium.*

* Haec Col. GUELIN libris suis de venis.

1. *CALCEOLA AFRICANA* *Africani* ubi ex-
tra sua, quod

1. Saccharo putrescente haud sit absterile, ut multo
gravior.
2. Absterat odor, quem carbonibus ardentibus in-
jectum cum fumo albo spiritus.
3. Si levius express ab hoc albo fumo maculas ni-
gras, vel albas coarctat.
4. A solutione lapidis sulphuris aquae testentisli in-
fusa levem decidit precipitatum, quod in-
ripimentum, seu testentisli sulphurati est species.*

CALCEOLA PLUMBEA Viscum lithuagrio man-
positum vocatur,

1. ut sapere dulci, vel dulcescenti,
2. — cardialgia, colica pifficam, aut alio morbo
post vini usum supervenientem.
3. — precipitate nigro, si vis liquoris proba-
torii, vel hepatis; vel distillate sulphuris volati-
lis** vulgus portio infillatur.

* Cuius BURGMAN quæstus chemia. Vol. 1. p. 171.

** Liquor putrescentis, qui ex insipimento, & calce
vina paratur, sales non sufficit, ut destillentur, ut
viscum plumbis absterentur sit, cum stannum, cuprum,
mercurium, & aurum simul melle, & calce in vasis
reputabili precipitatur, si hoc melle hinc melle
dicitur. (H. WOLLEN Geschichte der Natur der Alge-
braten, p. 76. ut cum hoc melle, viscum melle non del-
latur, hinc ut vis liquoris hinc distillate quodam par-

4. Ex particulis metallicis griseis, & splendensibus, que in fundo vaso, quo vitam continebamus, oculari oculo, vel armato, quandoque conspiciuntur.
5. — regulo plumbi, qui ex residuo post eadem evaporationem per ignem factu remansit. Hoc ex omnibus signis infallibile solum est.
3. **CATERIA SUBLIMATI CORROSIVE.** Ob densabilem speciem raro clausulam ad toxicationem adhiberi solet. Notatur vero ex pulvere albo, grasso, ex horrendo sapore metallico, caustico. Solutio ejus a spiritu salis ammoniaci lactescit, ab aqua calida, & oleo tartari per deliquium adfuso precipitatur auranti coloris delibitur. Carbonibus sordidibus adpersus formam albumam, ac odore aliacco delictuam largitur.
4. **CATERIA COPRA.** Cibi in vaso cupreo die noctu sensim vim venenam amittit. Notantur cibi cupro venenati ex colore carneo, si spiritus salis ammoniaci hic affundatur. **
3. **CATERIA AQUÆ TOPPANICÆ.** Vera amocissugi veneni compositio adhuc inc. ***

en. Vide etiam DE DELIS *Explic. de Miquelle auf My. Erlangen.* 1779.

* DE GUELIN *Alphabet. Chymique des mineralisées* Gsta. Neuchap. 1773. p. 43.

** DE GUELIN *L. a.* p. 67.

*** DE GUELIN *L. a.* p. 137.

Idem de furioso pulvere *furiosissimis* sciendum est, ac criteria locum ventricum nos pariter signant.

6. *CATRINA OPIS*, si hoc cinis doli inguitur, *spore sporulatus*, quo necat, solicitur.

SIGNA AUTOCHIRIÆ.

Manus vicinæ inferre sibi solent

1. Homines delirantes, ut maniaci, phrenitici, febriantes.
2. ——— melancholici, ut stabularii, hypochondriaci, byllatici, nymphomaniaci.
3. ——— desperantes ob crimen commissum, vel ad evitandum supplicium, ut qui de malloxi suo recuperando spem abjiciunt.
4. ——— inarati quandoque casu fortuito se pœnet voluntatem occidunt.

Dentes autochiriæ *suspicivorum* morunt,

1. qui mortui reperiantur,
2. — subito cum magis abdominali doloribus moriantur. Hi vitæse censentur mortui.
3. — valværi, *sigillatim*, æque *submersi* inveniantur.

Dividitur autochiriæ respectu notitiæ mortis,

1. in notam, si testes, aut tales circumstantiæ adsint, quæ docent hominem sibi ipsi mortem intulisse.

1. — in ignocam, si debitas est, an homini a se ipso, vel ab alio causa violenta factum adhibita.

Autochthia nota dividitur,

1. in *causivam*, si quis sine causa ex sola malitia violentas sibi infertur. Rarissimum casus est hominem sine causa eo devotum, ut se ipsum occidat.
2. in *destruam*, si quis ex vicini morbo se occidat. Signa, que docent ex hac causa autochthiam fuisse factam, sunt,

1. Si dantur ante mortem delirij speciesiva delirio, ut quandoque in hypochondriacis, hystericis, anabularis, nymphomaniacis, furens, & hominibus valde ingratissimis observatur.
2. Si demortuus vite talia, gravi ira, morose, aut desperatione, aut vehementi dolore, aut obicitur fuit afflitus.
3. Demum horum morborum signa in cadavere quandoque inveniantur, ut cerebrum durissimum, hepatis, vesicula fellea, & lienis, aut alius visceris hypochondriaci vitium. Sanguis admodum spissus, habitus anabularis, monstruosam defecus &c.

* Nullum magnum ingratum sine mirra dantur, dicit *SENeca de Temp. chm. c. 17.*

** *Col. MARRASUS* *medicabilis Psychia. Zeygeri Thes. p. 110. Geschichte der Leidenhaftigkeit des Selbstmordes*

3. in fortuitis, quae species ex occasionali circumstantia diphthocatur.

Solent autem anochiri quiescendi potissimum modo via se privare. Valores — suspensione — submersione — excitatione — precipitatione. Harum motuum signa ex progressu capitulis cognoscuntur.

Difficillimum autem est in anochiria dolere, seu non nocere dolere, an homo sibi ipsi, an alius demerito nocentem casaverit. Spoliatio oculi, atque politicae circumstantiae aliquam in hac re faciunt lacum.

1. *ANOCHEIRIA PERMANENS* possibilis est, si vulnus lethale sclopeto, vel instrumento pungente inflictum invenitur. At vulnus congestum in capite, si non a lapsu factum, aut vulnere caetero capiti, dorso, vel extremitatibus inflicta debiam anochiria movere. Paucissimum vulnus anochiorum est abscissio gargaris.

In vulnere sclopetario a glandine ferrea in distans vulnereum inquirendum est; quae si major, atq. in ea parte corporis, ut dentis non videntur ipse sclopetum explosisse, occurrat alius vulnere caetero esse, hinc in hoc casu inquisitioni locus sit.*

2. *ANOCHEIRIA SUSPENSIVA*. Si vivi, vel mortui suspensi signa adhaerent, & simul latido, vel fracturae ossis deprehendantur, vel si vulnus lethale, simul in suspensis aderit; aut si

---

* GIL. DANIEL. L. 2. p. 177.

suspensas manibus , aut pedibus ligatas , invenitur , tunc suspensio ab alio facta censetur . An laquei eodem factus esse videatur a demone , an facta .

An quis vivas , vel mortuus fuerit suspensus in capite de suspensioe dicitur .

3. *AUTOCHINTA SUBMERFORIA* . An quis ipse in aquam se projecit , an in eam ab alio projectus fuerit , dici non potest .

Si aqua submersas simul vulnere acuto instrumento insitum habent , magna est suspicio , quod ab alio vulneratus deus vel mortuus , vel vivas abbas fuerit aqua submersas .

Abbas autem nec se habet cum vulnere acuto levi vel gravi . Nam in aquam se precipitantes a pennis , vel lapidibus in aqua hincisibus , demones ab ancis , quibus cadavera submersorum extrahunt , saepe graviter , vel leviter simul feriuntur . Vid. caput de submersioe .

4. *AUTOCHINTA TOXICATORIA* . An quis ipse venenam assumpserit , aut an id ab alio ipse detectum ingestum fuerit , ex cadavere determinari nequit . Id iudici determinandum relinquatur .

5. *AUTOCHINTA PARACIDITATORIA* . An qui ex alio precipitatus invenitur , se ipse precipitem detulit , vel ab alio projectus fuerit , dici utriusque nequit . Sola vulnera acuto instrumento insitum suspicionem dant ab alio precipitatum fuisse factam .

Qui leges antechilo malitiosa suspulorum inferunt, fiantur, antechilo vero non malitiosa suspulorum Antychilo concedant, sine iustis legalis antechilo semper necessaria est, ut vix oculi parat causa.

DE INFANTICIDIO GENERATIM.

Infans sibi vel post partum vix ablatio Infantidum vocatur.

Causae infantidii sunt,

1. Mania, vel melancholia matris, seu vite tedium.
2. Opprobrium, vel poena, qua quondam feminam illicito amore gravidam in foetis afficiebatur.
3. Defectus publicae domus obstetriciae, aut deficiente obstetricum obligatio gravidas puellas claudere obstetricandi.
4. Defectus domus publicae, qua neonatos alentos suscipit.
5. Rarissime sola malitia matris causa est, qua his conditionibus praesentibus infantidum tamen committitur. *

Leges et *pro* legale infantidii indicuntur.

1. Si infans expograt invenitur mortuus.

---

* Cf. CAMPER, *Abd. von den Krankheiten der Leber, und der Teile der angrenzenden Knochen. Nicht einigem Gebrauche über die Kunst der Kinderärzte.* Frankfurt, und Leipzig. 1777.

β. Tandem quandoque una pars pulmonis sana, altera ejusdem pulmonis partem fundam petit.

- Si semper una pulmonis pars indurata, tuberculosa, infarcta, vel inflammata, & si alia ejusdem pulmonis pars, vel naturali respiracione, vel artificiali aëris influxione, vel perverbia distensa sit.

Hæc omnia ex oculari inspectiõne pulmonum colliguntur, ac per quam difficile est dicta, ac pulmonum ex naturali respiracione, vel ex artificiali inspectiõne, vel ex perverbia colligi.

Sic ut, qui docent pulmonem ex perverbia natura hinc infarctum fuisse natura nocentem, sicut

1. Infarcti corpora læva, cuius colore pulchro dicta,

22 aliquam remota aëreæ necesse infarcti infarcti,
 22 & inde dependentes in aëreæ remotione deum de
 22 non videri pulmonem remota) sicut cum remota
 22 inspectiõne, manentem vel in ea remota, ac,
 22 factam infarcti remotione clausa, utique remota
 22 inspectiõne, infarcti remotionem infarcti remota
 22 modo remota, remota, si remotionem remota
 22 hinc remota, ac facta hinc, remotionem
 22 quæ remota est, non infarcti, sed hinc remota
 22 hinc remota, sed hinc remota, qui cum remota
 22 remota, & remotionem remota remota remota
 22 remota, ac ex hinc remota remota remota ad
 22 hinc remotionem remota. Posti remota hinc
 22 hinc remotionem remota remota remota remota.

1. Impressiones crassi, si adsint, vel alia parva
causa calidioris signa.
2. Signa putredinis manifeste, ut cordale liquan-
do a case, odor cadaverosus.
3. Mucositas frondinosa fluxa; plura abdomi-
nalis facis umbilicali protrax.
4. Situs, habitusque palmarum, versus dorsum
*laevissimam, eos non sequentiam, profunde sa-
 brosam.*
5. *Aër bullularum forma sub membrana palmo-
 rum cutanea concretus, quosdam aër respira-
 tione, vel inflatione immata non pervenit.*
6. *Aër facilis fuga, qui incisis illis bullis mora
 palmarum frustula terra naturalis, tunc iterum
 aqua graviora reliquit.*
7. Etiam vase, quando aër per putredinem corri-
*ptus non sub cutanea membrana, sed intra sub-
 stantiam haeret, tunc palmo distictus, & leviter
 pressus facile suam atomam dividit, aeque sic ad
 subsiderium in aqua edigitur, unde hoc charac-
 terem e putredine natura palmarum frustula a
 frustula per respirationem motus, qui penitenti-
 or atomam dividit in sua vesicula retinetur,
 distingui possunt.*
8. Accedit, haud leve pro raritate palmarum et
*putredine repetenda experimentum natura affo-
 rum viscerum, hinc, hepatis, crassum. Hac vero
 viscerum crasso tandem ab firmissem substantia
 et putredine tantum, quam palmarum.*

SIGNA, quae docent pulmonem ex aëre ignitione artificiali in aqua natum, necesse certa dantur, sic in tali casu reventio decisa fieri cogit. Neque enim vesicae urinae vacuas de vita focus post partum, ut quidam opinantur, quid certi docet. * Neque pondus pulmonis relatum ad corpus infantis, qui respiravit, & cui aër inhaerens fuit, quid certi docerit. **

SIGNA, quae docent infantem post partum sine respiratione aliquo tempore visisse in cadavere inhaerere, etiam non dantur.

SIGNA INFANTICIDII PER VULNERATIONEM.

Infanticide inhaerens ribis agitur dapsit septentrionem modo valvas testale suis necatis intelligere solent, valvas namque visibiles, vel invisibiles punctura.

1. *Pulsus visibilis*, qualem frequentissimum est colli percussio, quae facili opera visa cognoscitur.

Caput parte difficili abruptam, vel saltem modo hinc inde perruptam scilicet testimonio oblativis, & ex signis mortui aeri infantis. ***

* Cf. *FABER* l. c. p. 24.

** *Ibid* l. c. p. 31. necesse hoc experimentum adducere, & esse refert.

*** Cf. *SIGISM* caput sub parte hinc ruptam vocat.

† *Program. von Pilsener* p. 4. Partii vero etiam

2. *Pulsus*

a. *Falsus inſpiciſſe*. Quodam infanticide ſiſto acuto, vel acu longa jam ſub parte per vaginam ad-
da caput ſaras crudeliter perforavit, adeo ut in-
ſans mortuus eſſet.

Alii acu longa fontanellem capitis perforaverunt*,
vel acum per narre ad cerebrum usque ad-
gunt. Alii dextram aciem per antroſum reſſum
introducunt, & mortem ſic innocentiſſis pueris
accuſant.

Mort ex hic puncturis quandoque cito, quandoque
tarde ſupervenit, neque ex ſola cadaveris inſpec-
tione determinari poſſit;

Hinc in inſpectione legali bene nota diſta loca cor-
poris examinanda, & ex legibus lethalitatis di-
dicenda ſunt.

SIGNA INFANTICIDII PER CONTUſIONEM.

Infanticida quandoque caput, vel thoracem, vel ab-
domen, vel totum corpus comprimant, neque
ſic viſceribus coarctis vitam ſuis proliſus ſalvare
deunt.

Infans cum ingruſſi caput velere vivit poſt proam
ſiſto tempore ſupervivit. V. M. L. R. & CRAWF de re
ſuſcitanda in *Act. Med. J.* 18. pag. 34

* PLENNI Sammlung von Beſchreibungen aller obige Ge-
ſchichte der Wundarzneiwiſſenſchaft. Wien 1775. p.
146.

1. *Contusio capitis* vocatur ecchymosi integumentorum, impellente, vel fractura cranii, effusione sanguinis, vel sanguineo-terribi in cavo cranii, cerebro, vel inflammatione, aut paralytico. Et caput dicitur in petri inclavatum, vel forcipe violenter commotum, aut sub partu in terram ex incuria lapsam, vel obliquo ferro inferto eadem phœnomena exhibet, si virus asatur, vel sub partu moritur. In omnibus vero his casibus caput simul elevatum est; qua elevatione in capite facili pars edita non apparet, si violentia post partum fuit adhibita.
  2. *Contusio thoracis* in infante vivo etiam ecchymosi integumentorum, maculorum, palmorum, cordis, effusione cranii in cavo thoracis vocatur. Thorax prorsus in partu difficili etiam sagittatur, ac infans cum thorace prorsus asatur sola obtentione veritatis nasci potest, hinc inde testimonium.
  3. *Contusio abdominalis* vocatur ecchymosi integumentorum, & maculorum abdominalium. Effusione cranii in abdominali cavum, ruptura hepatis, vel lienis &c.
  4. *Contusio totius corporis*. Sic matricem toto corpore in infancem incubendo sepe totam infancem comprimit, quod vocatur,
    1. ex toto corpore plano, compresso,
    2. ————— ubique diviso, sigillato,
- Sed hoc est distinguendum inter sigillationem raram, & sigillationem spuriam.

Sigillatio vera est macula livida, qua vasa diffecta sanguinem in cellulis effusum exhibet.

Sigillatio spuria est macula, vel livor cujusdam partis, qui diffecta vasa nullam sanguinem in cellulis effusum habet, sed in quo sanguis solummodo in vasis continetur. Doctum tali livore essentiali frequentissima ita contaminatum deprehenditur.

Simil potest bene distinguendum esse, an livor, vel sigillatio vera non habeat originem a partu difficili, aut plethora, vel scorbuto, vel alio morbo putrida. In hoc caso infans, vel vivax, vel mortuus cum tali sigillatione potest fuisse curari.*

Hinc sigillatio, etsi palentes monstrant infantem fuisse vivum natum, curae est dispensanda.

SIGNA INFANTICIDII PER SUFFOCATIONEM.

Excessu nati ob fortassis oculis, & emulsi Botali aliquo tempore post partum adhaerere aperti medullae,** quam adulti suffocantur; ac hinc mor-

*) *Dr. LACER* *Opuscula medica-forensis, quae videntur, & commentarii ad vasa sive corporis dissectiones forenses praeparavit.* Ulm 1770. p. 14. *Dr. DE BOER* *praeparavit de sigillatione in feto vivo disputanda.* Lipsiae 1771.

** *Dr. BONDURUS de effluvio medullae forensis* p. 66. dicit ex vasa diffecta diversis modis vasa partem, ab his vasis, partem obvolvari, neque in vasa diffecta, hanc & ipsam medullam corporis post aliquam remanere partem vasa fuisse vasa vasa.

in speciem in neonatis sciam possibilem esse ex-
pedita docuit.

Solent vero facilius febricitare suos infantes his *speciem*
modis ut plurimum suffocare.

1. Compressione ossi, quam vel manu, vel liga-
mine peragunt.
2. Obstructione auri, & aurium ore manat,
lintei, vel alius corporis fascibus intrati.
3. Impositione stragularum lani, vel corporis auri
infantis impositi.
4. Fumore sulphuris accensu, & auri immisso,
5. Indigestione in aethere, vel stantiam,
6. Desiccatione in terram,
7. Precipitatione in oleum.

Signa generalia facili partu nati, & dein suffocati
infantis sunt,

1. Rubor, vel livor faciei.
2. Erupio praeputiale, tumens.
3. Trachea sine mucosa plena, & spuma in ore
pressum.
4. Palpatione dextra, iuventans, sanguine infusis.
5. Cava cordis dextra, nempe auricula dextra, si-
nus venosus dexter, & ventriculus cordis dex-
ter sanguine pleni, & curvati.
6. Pylor artum lotio ut plurimum vacua
7. Pans jugularis, atque Carotum sanguine ter-
gidum.

De omnia haec 7. signa in infansibus morbo interno,
ut convulsione, demissione, catarrho suffoca-

dive, nulli convulsiva, aut alio morbo suffocativo mortali observatur. Hinc signis suffocationis generalibus specialia sunt iungenda.

SIGNA suffocationis specialia.

1. *COMPRESSIO COLLI* signarum perita notatit sua circulari rubra, vel livida circa collum conspicua. Compressio *sua* *sua* sigillatione in antica parte colli notatur.

Infans cum collo pressio rubra, & in parte necesse eam collum exhibet sigillarum. Et infans cum *signis* *ambobus* collo circumvalens natus, *signis* *circulares* *rubrum*, vel lividum genit. Hec vero causa sigillationis ab obstetrice refertur. Aut si obstetric parat non affuit certe dici aequit.

2. *OSTENSIO ORIS, & NARUM* opem manu, que sui vestigare non relinquit, aut opem spongia, vel linoi sordibus lotum notit aequit, si infans in solo corpore obstruere post mortem infans remanet.
3. *SUFFOCATIO* infans opem imperforam singularum, aut aliam corporis ori infans imperfora ex linoi cum spongia sordibus ex ore infans maculato debent, suspitionem dat, ut hinc singulari remanet quis rem desinet?
4. *ORIS* *perforatus* in infans, vel equa hinc *perforatus* suspitionem movet, non aequa *perforatus* suffocationis suspitionem signum exhibet.

1. *INCUBATIO IN CLAVAM*, vel *CLAVITAM* ut

6. *DEPROBATIO IN TERRAM* ob loci incongruitatem suspectum est, ut id purpurei sepe, ut fumarisoperula gerant, facere consueverunt, etiam cum infans necesse morte maruit.

7. *PRÆCIPITATIO IN CLOACAM*. Hanc precipitationem infanticida quidem peragunt, ut si pelvis valde ampla est, tunc etiam possibile foret, ut feces matris etiam infans sub alvum deponere simul in cloacam decideret.

Ex his ergo parit utmodum circumspicere pronuntiandam esse de suffocationem speciebus violentis.

SIGNA INFANTICIDII PER SUMERSIONEM.

Si infans in fluvio, vel puteo mortuus invenitur, tunc determinandam est,

1. an vivus, vel mortuus fuerit infans. Nam femina illius amata gravidam infans naturali morte mortuus quandoque fluvio, vel puteo injicitur, ut opprobrium occurrat.

2. quo mortis genere infans perit.

Signa infansem vivum fuisse aqua immersum ex doctissima palmarum, & notis suffocacionis per aquam demonstrantur.

MORTIS GENERIS ex presentia, vel absentia lesionis conspicienda determinatur.

SIGNA INFANTICIDIÏ OB NEGLECTAM
FUNICULI UMBILICALIS
DELIGATIONEM.

Si fasciculus umbilicalis aliquot ab umbilico polliceres abscissus in infans vegeto non deligatur, nascillo lethali hæmorrhagia ex fasciculo perit. *

Prefertim si infans simul in Aëream radorem per-
suerit, &c.

si arterie umbilicales ex aëre obliquam
habeant. Vel

si fasciculus ex ipso umbilico erogat est.

NOTATA ex non deligato fasciculo umbilicali hæ-
morrhagia observatur, fasciculus

1. ad magnam longitudinem ab umbilico abscin-
ditur, vel abrupitur, & consequenter.
2. Si plures fasciculi adhucque relinquuntur.
3. Si infans velle debilis, aut
4. in loco frigido nascitur.

Potest autem hæcres ex hæmorrhagia umbilicali ob-
inducam Kærangiam, si ergo hæcres signa de-
fuerit, tunc omnia fasciculi umbilicalis deligato
mortis causa fuisse non possit.

Sicut vero attendendum est, ut Kærangia tæsis
non a progressa hæmorrhagia arteria obliquam
habeat.

---

* C. DANIEL Commento de infante exier mor-
tuo umbilico, & placentis, Hæc 1754.

Proxa infantem ex hæmorrhagiâ umbilicâ per-
tiffâ, hæc,

1. *Pallor* faciei, & totius corporis.
2. *Defectus* fœtus in vasis circa eum, & cordis
cava. Hæc fœtus datur matris, vena jugulari-
s, vena cava, vena mesenterica, vena porte tron-
cus, ventriculâ, & utraq; auricula cordis exa-
minantur, an fœtus vacua sint.
3. Fasciculus umbilicâ non deligatus, aut partes
umbilicæ atropæ.
4. *Hæmorrhagiâ* urinæ ante & sub parte nullâ
progreffa.
5. *Sanguis* effusus aliquot unciatim in Intra-
umbilicâ circa infantem inventa.
6. *Demum hæmorrhagiâ pulmonalâ,* que monstrat
infantem viviffâ.

Si autem in infante, cui fasciculus umbilicâ deligatus
non fuit, nullâ fignâ *Komangæ* invenitur,
tunc dici noquit, quod infans hæmorrhagiâ umbi-
licâ perierit.

Quodque autem valida infanticida mortuo per
hæmorrhagiâ umbilicâ infante fasciculum
umbilicâ fœtus deligant, fœtum effufum
accidant, & infantem mortuum partu involvant
Intraumbilicâ,

Hæc fœtus ex vacuitate vasorum circa eum, & cordis
cava fœtus, si matre dicit ante, & in parte
nullâ hæmorrhagiâ urinam fœtus progreffam.

Est autem etiam possibile, ut infans ex hæmorrhagia uterina, seu fasciculo sub partu pueræ velantem matris capite, valde debilis nascatur, & paulo post partum moriatur. Hinc in hoc casu vacuitas vultuum cum deliquo tactu fasciculo inventiri potest.

**SIGNA INFANTICIDII
PER FRIGUS.**

Infantes necesse de nocte in plateis publicis profectim tempore frigido exponi, sic sæpe perituræ. *Signa* aut sunt rigor glaciatis totius corporis; doctuscula pulmonalis.

**SIGNA INFANTICIDII
PER COMBUSTIONEM.**

Ex analogia corporis cognoscitur. Si palpebre albus atque, una doctuscula pulmonalem infundenda.

**SIGNA INFANTICIDII PER
INFLAMMATIONEM.**

Infanticida quandoque mammae, & vitum sui proli deagere, ut sic perent.

Et macule totius corporis, ex raritate vetricali & interstiorum id suspicari possimus quidem, via vero quid certi inde erui possit, cum macule ex naturali morbo orta eadem præbeat signa.

Majus vero est certitudo, si mater continetur si die, nec maneat, nec alia circumstantia præbeisse infanti.

SIGNA INFANTICIDII PER NEGLECTAM DEBILITATEM INFANTIS
NEONATI.

Infans in partu valde debilis, facile moritur, & congrua methodus infanciam refovetandam non adhibetur.

Nisi certi aures de hac mortis causa in caliditate infancie indagari possint, vitiosam mater conficiatur & medicamentum medicum studio suo adhibeatis, cum infans necesse estiam certi data opera postquam moriatur, & jam debiles nascatur.

SIGNA PROCURATI AB-
ORTUS.

Violenta, vel medicamento procurata fetus viventis expulso ex utero ante septimum graviditatis mensem dicitur abortus procuratus.*

Cum embryo momento conceptionis vitat, & animatus esse incipiat, ut physiologia docet.** An-

* *Dr. FLEUQUET* *Abh. über die künstliche Termination. Nihil enim aliud est, nisi des gestörten Mischelens. Völogie.*

** *Dr. HEISTER* *de medicina utero in Jureprohibita. Medisss 1772. 4. 40. dicit* *Ex motu, et physiologia certi fetus, fetus non in primo conceptione, vel primo impregnatione impertit in vivo. Uti quoniam in animalis matris utero, &*

que cum fuerit ante septimum graviditatis men-
sem autem ob vitæ vitam viciatam imbecillitatem
vixit permanente nequam, ut experientia docet;
hinc verum committit homicidium, qui quo-
vunque ante sextum mensem tempore abortum
studio prostrat.

Qui vero factum mortuum expellit; homicidium mor-
tale non vero physicum committit.

Qui factum post sextum mensem expellit, ille incertum
homicidium committit. Si enim factus vitæ
vitalis jam robustus sit, tunc factus in vita per-
manet; si vitæ vitalis autem adhuc valde im-
becilla, tunc factus moritur.

TRIPLEX dicitur abortus *spontæus*. *Vitæ*, *medicamentosis*, & *spontæus*.

1. **ABORTUS VIOLENTUS**. Peragitur stylo
in cævi cavam levissima, quo vultusque caput
perforatur, & vitæ ad abortum irrumpit. Hæc
Species etiam *Abortividium* dicitur. Idem utiam

11 mortis, Et vitæ? Hæc enim cordis vita, &
12 vitæ, nullam potest esse factus incertum. Quæ
13 enim hæc in tam splendida physiologia hæc cre-
14 dere, nisi illi perfectior præsit, factum primæ
15 mentis, hæc præter vitæ formam hæc, post
16 vitæ, & tamen non vitæ. Et Cui FRANK
17 *System der menschlichen Phylog.* 1. B. 92. S. 612. Et
18 *ist Abortivium für die Abortivium, non er Abortivium*
19 *ist, das die Kind ist. Die Theilgebühren verbleiben,*
20 *als man die Zeit lang nach dem Sein leben kann.*

validè abdominis contrahere aut contrahiens, sine violentia utero applicata fieri potest.

Sigae adhibita violentia sunt sagillatio, vel confusio in abdomine purpura, Vena vel sagillatio in capite embryonis. *

6. *ΑΒΟΡΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥΣ ΤΡΑΣ*. Et abortus medicamentis abortivis vel dactylicis procuratur. Namque sunt medicamina purgantia, emetica, vomitagogica, aut venesectioe multoties in pede repetita.

Hec vero medicamenta abortiva salutariter abortum procurant, si simul *αββαίριον* ad abortum in utero adhib. ** quae in cubitis feminis raro adhib.

* *Cap. BERTHOLII* in *Eph. M. G. tom. 14. obs. 187. de modo que infero in propriam uterum dylis factum occidit, obs. de in qd. — de Ab. med. Prae. vol. IV. p. 99. dis.*

** *Iam vero cura de natura observatione comparata habemus, non alio scilicet esse modo de salute abortum procurandi rationem, licet conveniat de similitudine de vulgi & manifestata medicorum, sed in eorum utero abest, quibus pro talia curam paratam feras immutatum ex utero propterea palliam; cui tamen auctore & experientia de tibi dignum auctoritas observatione repugnat. Memorabile erit tibi, quod scribit *GA. GYALLENHUIS* in *Capitulum dyl. vidi multas utero gestatos foetibus medicamentis, multaque venesectioe cruentis & nulla abortum fieri; de ZACHROELIO. 1: 2. in Prae. abstinendo dylis. 14. 44. citat**

1. *ABORTUS SPONTANEUS.* Qui sua sponte ex utero praecipitose sequitur.

Dispositio ad abortum velicitur conditione debili totius corporis, uterique plethorica, irritabili, faece alba, menstria copiosa.

Fitio fetus mortui, aut motus in placenta, vel fasciculo umbilicali, aut ovis membranaceo glabro.

Painis adhibita parva, vel affertus draclico aut echolico non adeo forti, aut ferris exigua deli non diu continuata.

per vehementissima purgatione, per frigus, seu aliter repletis venarum, augmento fertilitatis & profusa copia applicata, pro longa morborum, velis praesentibus fatis abortus. Spectis hoc quoque notabile illi observavit GIL. SOMMERI, quam Dec. I. Ann. VI. observat 168. MICH. N. C. observat abortum quandoque causam parvam alii dicitur peripari pro viginti dies usuali usque ad mensis praecedentes usque, postea tamen aliam peperisse. Fetus hoc de materia agit GIL. ALEXANDER Dec. I. Ann. VIII. observat 167. qui notat, fortissimum numerum pro, ut alii dicitur fatis, fatis, myrrhae, cocco, electis ad frum expellendum frigus esse adhibita: id quod aliqui observantibus & medicamentibus confirmat. HANTRONELIUS in MICH. N. C. Ann. I. Dec. I. obs. 11. de gravida gravida, hoc venosum laboribus rebus, qui uterique, qui uteribus, qui purgatione esse, necessarii dicitur frum carere, nihilominus tamen fetus frum se solvere potest citius sine.

Ex his ergo liquet in casibus abortus procurari, attendendum esse.

1. An femina ante adhibitam violentiam vel assumptam medicamentam, sit gravidam existimavit.
2. Quo graviditatis aetate abortus factus sit.
3. An abortus ante, in & post partum signa vitæ desideret.
4. An adhibita violentia factus tantum, et sine ulla prædispositione potuerit effici abortus.
5. An assumptam medicamentam ex classe emollioriarum factus? & an dosi, repetitione & continuato usu, talis fuerit, ut sine ulla prædispositione abortum inferre poterit?
6. An non prædispositio ulla ad abortum adfuit. Hac enim præsertim homicidium accidentale non vero culpabilem fuit commissum.
7. Datum corpus debili tempore facti ejusdem ad considerandum an verum factum sit.
8. Ac an signa progressæ graviditatis adfuerint ac an progressæ partus signa adfuerint.

SIGNA SUBJECTI PRO TORTURA

Tortura est usus iudicialis, quo de crimine quodam plusquam frivolis modis sub terribione vel applicatione instrumenti delictivi ad criminis confessionem extorquendam utitur. *

* Cf. SCHEFFNER *Ueb. de Abtattung der Tortur*. Zürich 1776. p. 29.

Medici & chirurgi fortasse quosdam a jactura inter-
rogabantur, utrum deliquissent hoc vel illo occu-
tu gradu sine vita aut sanitate damnata affici
possint.

Ad generationem sciunt jacturae operari, torturam esse
valde incertam & periculosam veritatis evincere
non debent. Nam

1. Homines criminis rei, quorum corpus robusto,
ac insensibili sine nervorum systemate gaudent, sine
cuius tortura dolorem tolerant, & jacturam ridere.
2. Homines innocentes, qui valde sensibili ac irrita-
bili nervorum systemate sunt praediti, pro dolo-
ris acerbitate vel convelluntur ac moriuntur. *
Vel de conscientia, quod nunquam commiserunt,
se reos confitentur, cum morte facilius, quam tor-
tura ferenda homini beneficio potuit.
3. Denique innocens tolerans torturam non raro tota
vita morbo gravi vel faciente laesa afflictus vivere
solet. Membrum enim a torture afflicti inflammatio,
spasmus, paralysis, haemorrhoea, haemiplegia, quae-
vis comitia non adeo violentiam tormentum ad-
hiberi, non raro remanet.

---

* Cf. ALBERTI *Systema jurisprudentiae medicae* T.
7. Specimen ex tortura ablatum. Cf. HILDAN
MUS de arte Regimini der fürnehmlichen der Anatomie
von 1764. Tortura sine laesione corporis ablatum;
Quae auctor suum magistrum, ut nullus ferret &
verum corpus dilaceraret quatenus non quodlibet
innocenter traxit.

Ideo non solum ob metandam sanitatis destructionem et propositum torventocum applicatione resultantem, sed etiam propter exempla non paucā, quibus infantes, preferendis his cruciatibus minus idonei, capite fuerint damnati, crinitis vero vel fulsissimo dolores atrocissimos, peram capitalem deducunt, in nostris & aliis partibus terris Principes Christiani torturas abolerunt.

Hinc signa subjeti pro tortura nulli exi medici & chirurgi fecerunt scire non amplius necessaria sunt.

SIGNA SUBJECTI PRO SUPFERENDA POENA CORPORA.

Quando criminem reus, & de his coerditū iudices penas corpus afflictivas docuerunt, tunc medici & chirurgi forentes interrogantur, an non ex corporis afflictione finitas destruant, adeo ut delinquens impasterem reipublice inutile maneat membrum.

Poenae corporales dividi possunt

1. In servitute, ut si delinquens ad caritificos locos transportetur.
2. In afflictione corporis, ut virgatio dorsi aut verberatio claviculae. Verberatio sicuti dorsi vel capitis ob periculosam pulmonum aut cerebri contusionem esse abroganda.
3. In penarum vitium demerita. Ut suspensio in publico; devotio, &c.

Ab

A. *territione & afflictione corporis parva evitandi sunt.*

1. *Gravida*, quia abortum ex parva afflictione & territione facile pati possunt.
2. *Puerperae & menstruantes*, ut lochia, aut menstrua suppimentur.
3. *Infantes* ne proli nutriendum detrahatur, aut supposito lacte mammae inflammentur.
4. *Aspaserus* seu qui annum 14. nondum expleverunt. Hi enim facile ex errore epileptici fiunt.
5. *Derepiti*, cum ob animi imbecillitatem, cum ob vase nimis fragilia & contusiones facile in gurguram degenerant.
6. *Femine hystericae*, aut viti *hypocondriaci*, admodum mundi & qualesque. Harum enim systema nervorum peculiariter irritabilis & sensibile est praedictum.
7. *Morbo febrili aut inflammatione* qualicunque laborantes; praesertim pleuritide aut peripneumonia affecti.
8. *Sunt quodam crasso affecti*, ut vomitu cruento, mitsu cruento, haemoptysi, sicut sanguine urino, aut haemorrhoidali laborant.
9. *Dolere quodam gravi affecti*, ut arthritide, podagra, colica, cardiacia.
10. *Disturbatione laborant*, ut strabismus, pterygi-

ci, valde obesi, ascitici. Hi enim facile sub verberibus suffocantur.

11. Paralyti affecti, ut apoplectici, hemiplectici,
12. Cardiaci, ut valde scorbutici, isoptalosi,
Merici, & anasarca laborantes, Hætam enim
contusiones facile in gangrenam degenerant.

13. Demum qui morbo acuto laborant, a verberibus evadendo, ut valente, utere magno, fractum, vel lussione rectæ; præsertim vero a verberibus evadente quæ anasarca, hæta & prolapsa laborant.

14. Qui *judicii defectu* laborant, ut melancholici, maniaci, stupidi; delirantes, demum aliqui cæci, surdi & spheni.

Ab aliis supplicio evadentur.

1. qui præteritis morbo acuto decumbant, in his est executio suspendenda.

2. — *judicii defectu* laborant, ut maniaci, melancholici, aut ex alia causa delirantes, demum aliqui stupidi, aut a naivitate cæci, surdi, muti.

3. si delinquens deprehendatur *gravidus*.

EXCUSATIO DELINQUENTIS.

In omni crimine commisso inquirendum est an delinquens crimen suum

1. cum *mens sane*

2. — *voluntas libera*

3. cum sociis vivunt.
4. — voluntate nocendi perempta, & an
5. legitime criminis investigatio facta fuerit.

Excusatur enim criminis commissa, librum cum morte non pariterat, que peraguntur

1. sine morte facta. *
2. — voluntate libera
3. — voluntate nocendi
4. — merito criminis, & quando
5. non legitime criminis investigatio adest.

Signa mentis lapsam. Mente sua non gaudent,

1. Qui morbis mentibus sunt affecti, ut melancholici, maniaci, delirio febrili, convulsionis, frustibus laborantes, v. *Signa morborum frigidiorum.*

Cum vero multi morbi lucida habeant intervalla, hinc Medias carcerum aliquoties in septimana sunt captivos visitare & examinare tenetur.

1. Qui vera ratio afficiuntur. Vix recte possunt omnes morbi, qui magna curricula vel magno debent separari.
2. Qui debilitate animi laborant, ut infantes, pueri, senes decrepiti; aegri convalescentes, venenosi, gravide & parturientes, puella men-

---

* Cf. BOER respondens Cf. DEUTRICH AG & multi morbi debite investigantur. Lipsia 1774

iracundiam superflua * aut vel nimia irritabilis
systematis nervi laborantia.

4. Qui gravi animi afflictu prehenduntur, nempe ira,
metu, terrore, aciebus vacato, ut nympho-
maniace, vel ut chlorotica, ac gravida pica
laborantia.

SICUT VOLUNTAS NON LIBERA.
Voluntas non libera est

1. in profunde dormientibus, ut rusticibus, qui
dormientes prolem comprimendo interficiunt.
2. — Melancholicis qui sibi, vel aliis nocum
vel mortem inferunt.

---

* H. ZIMMERMANN *Pro de Erfahrung in der*
Arzneikunst. II. TH. p. 409. dicit: Ich habe die
hässliche und böse verstellten Kinder durch Wän-
nen, oder Verstopfungen in den Gehirnschichten, den
heißesten und heftigst-irrigsten Charakter mach-
ten, und endlich kleine Trakt, Werke public.
Ich habe sehr geliebte Jungen gesehen, die durch
die Meise Verhütung ihrer Tugend etwas mehr als
Trakt, die fertig geworden. III. ACHTUN
gliche Jungsle I. Band I. Erwähnung, p. 7. in parte
14. animum post grandisimam aegritudinem san-
tata; ingenuum enim propensionem in sanam abstr-
vera, sine quidem ac digna ac carcerem ab com-
moditate sanam ducuntur, et gravi nihil parte af-
fectus, 24. dicitur va hanc partem pro sine decen-
miter. Noverit nihil melius sic digna, quod no-
vire partem 21. animum, qui pica insidiam fo-
clitit laborant.

⊕ (69) ⊕

SIGNA MOLLITUDINIS MOCERAE, ut si ea incisa, vel pectore levi infligitur vulnus, quod mortem excipit. * Si obsteris, quae uterum rumpit, chirurgus qui aneurisma loco abscessus ex ignorantia aperit, medicus qui medicamentis nimium dedit, ex ignorantia praescribit, egrum insanit.

SIGNA INFANTUM CRIMINIS. Sic puella gravida, quae febriente partu corripitur, in qua fasis umbilicali rumpitur, amittendo fœtuli liquoram, de qua nunquam aliquid scilicet, prolem ex infans necit. * *

SIGNA ILLEGITIMAE INQUISITIONIS.

Si inquisitio ab aspectu corporis delicti, aut ab parvalionem cadaveris non amplius possiblis est. Si inquisitio solammodo obicit facta, aut si inquisi-

---

† Cf. PERRY *Treatise on medicine etc* T. 1. p. 46. mortem parturientis hauriunt multas secretis, caput caput quidem pari modo adhaerent, ut corpus in uno est suspensum.

* * *Ueber die Charactere der Absterblichkeit in der ersten Schwangerschaft*. Berlin. 1792. S. 21. Aest egregius medicus auctor. Wenn eine Schwanger eine Frau die Ehen geschloß hat, die Unterbindung der Nabelschnur unterließ, so war der Frisch nachfolgende Schuld. Also ist die verdächtige Mörderin eben durch unvorsichtige Unvorsichtigkeit ampe selbst als puella rumpitur fœtuum delictum vel partum subito corripit, partum.

totos homines allegatos, aut legales, ac ignorantes fuerant.

Si error vel cognitio aliquid in vobis reperiatur invenitur.

Si non legitima credita sunt adhibita. &c.

SIGNA CAPACITATIS HEREDITARIÆ INFANTIS

Ut infans hereditatis adiciatur, sic capax, sequentes 6 conditiones habere oportet. Debet nempe

1. A legitimo patre esse genitus.
2. A matre non esse suppositus.
3. vivat & quidem totus nasci.
4. vivat, ut est post factam cognitionem nasci.
5. Non perficere monstrum esse.
6. In parte masculinam primogenituræ esse.

Cum a legitima capacitate hereditaria infans in familia magnatam dividit, hæc 6 felicitas dependens, hinc signa hæc 6 conditionum hæc enumerantur oportet. *

SIGNA PATRIS ILLEGITIMI & LEGITIMI

Pater illegitimus constat, si

1. totum imperium invenitur. Vide Signa imperatoris veritatis.

---

* Cf. FLOUQUET *de la légitimité des Enfants de la Reine*. Toulon 1772.

1. Si longe clara dicantur mensuræ solares vel abditæ, vel coita abditæ, vel mortuus est. *

Si vero patris non deponatur sciat, & coitam intra tempus cura arate infans nati convenienter emittisse vel dicere, vel supponere, tunc legitimus patris probatur; cura alia probatio naturalis si impossibilis.

SIGNA MATRIS ILLEGITIMÆ, & LEGITIMÆ

Mater, quæ infansem parvulū se dicit, cogitatione confertur **

1. Si vera foris deprehendatur, Vid. Signa Sterilitatis manifestæ
2. Si signa parvas mox progressi defant, aut si absterat, si
3. Infantis cogitatio & habitus cum statu matris moderno non conveniat.

SIGNA INFANTIS VIVI NATI

Infantis vita post partum vel clara est vel obscura.

1. Infantis vita clara: Infans confertur vivus post partum, si post partum aut sectionem caesarem in vita vel mortua matre sollicitam clamaverit vel moerere quidem moerit, aut si corporaverit.

* DE FLEUQUET L. c. p. 9.

** DE FLEUQUET L. c. p. 104.

1. *Infans vite obscura*: Si infans his tribus conditionibus obstrictus situm passario creditur esse obstetricis, vel medici, aut chirurgi fuerit precepta. Ut

1. Si mortui infantis signa ante defuerint.
2. Si in infans cadentes pulmones inveniantur sani, aut de sanguine repleti. Vid. *diagnosia pulmonalis*.

Possit vero infans vitam aliquo tempore sine respiratione ducere. Si in hoc casu nec pulmonibus ad infantem extrahendum inflantur sibi, tunc difficile distinquatur ab infante qui veram respiravit, hinc necessario dubio.

SIGNA INFANTIS MORTUI NATI.

Infans qui mortuus nascitur hereditaria non est capax, est autem hereditaria capax, si post natiuitatem moriatur.

Possit vero infans ante, vel sub parte mori

1. *Signa infantis jam ante natiuitatem mortui*, ex signis procedentibus de pulmonibus sanis non natiuitate erantur. V. *diagnosia pulmonalis*.
2. *Signa infantis post natiuitatem mortui sunt* absente partu sanis, pulmoneque sani, nec possit nec infans de rariis in aqua natant.

SIGNA INFANTIS MATURI.

Maturus vocatur infans, qui finito tempore graviditatis merito seculi nascitur.

Est vero partus 18. vel 19. vel 40. septimana post coitum celebratum coarctatus, partus maturus constat, cum natum non absolute ad noni mensis solaris finem se adstringat. *

Signa infans maturi perferenda sunt

1. Si mulier nequam matrum infancem pro immaturo supponere tentet.
2. Si mulier matrum infancem pro immaturo marito ultra tempus coarctatum abesse, vel morbo, vel non cohabitatio supponat.

Signa maturi fetus sunt **

1. Ponderis sex Libras
2. Longitudo inter 18. & 20. poll.
3. Fasciculus umbilicatis arellis
4. Capilli longi, fidei.
5. Ungues longi & duri.
6. Tympani in fovea profundi.
7. Femoralle acie
8. Cuticula pedis post partum alba & firma
9. Oculi palpebrae bene aperte, supercilia bene formata.
10. Afficitur nutui bene succedentes. Ut Alvi & urinae egillio; lactatio facilis, motus membrorum validus; appetentia cibi obturi, vivida cir-

* Cf. FLOUQUET l. c. p. 74.

** Cf. FLOUQUET. l. c. p. 84.

compeditio cum oculis bene apertis, quibus salivæ.

Prima duo signa cum corporis habitus sunt ex omnibus certissima infansia maturi signa.

SIGNA INFANTIS PRÆMATURE.

Præmaturus dicitur fetus, qui septimo, octavo vel medio nono mense solari graviditate nascitur.*

Secula juridico fetus sœpissimebris, octomesebris & fœminorimebris etiam vocatis dicitur, cum talis fetus vixit manere possit.

Hæc signa præstant

1. Si mater prolem matrem pro immatura, aut immaturam pro matra subsistere cupit.
2. Si pater prolem immaturam pro matra casto, ac de uxoris castitate dubitet.
3. Pondus factus maturi sex libris ut plurimum æquale est, in fetu præmaturato infra quatuor libras vel intra 1½ libras ut plurimum subsistit. Qui itaque fetus pondere vel æquat, vel superat sex libras maturus est, qui non æquat præcipue si ultra mediam libram a sex libris deficiatur, præmaturus est. **

---

* *Col. RICHMANN ref. Col. DOPPELMAYER d'f. de partu septimo, continetur in Col. GAUNER De iure d'f. medic. jurisjur. Altdorugi 1777. Vol. I. p. 2.*

** Septimo mense pondus factus quondam libras 1½

2. Longitudo in foetu maturo ad minimum aequalis esse debet longitudini unius pedis atque sex pollicum. Si ergo longitudo nonnullae magnitudinis pedis est aequalis aematurus videtur partus. *
3. Frontalis aequalitate in partu maturo crassior, praematura autem tenuior est, saepeque vitium in secundis partu.
4. Fovea nasarum aequaliter vixit in capite est instructa, in praematura autem capilli sunt tenuissimi, albicanti, vel flavoscentes & rixenti.
5. Fovea matris angustior in pedibus manibusque longiores & induratas habet. In praematura fovea sunt breves atque molliorae.
6. Scrotum in foetu praemature masculino ut plurimum applicatè est vacuum; in foetu autem praemature feminis pudendorum labia infixa tenentur elevata.
7. Fontanelle seu hiatus eburnoides in capite foetus praematuri plus dilatati, atqueque brevitate ad fissuram sagittalis longitudinem minus coeunt.
8. Catinale in partu praemature est concinna &

vel 3½ vid. C. STERN *Beobachtung über Schwangerschaft und Geburtswunden*. 8vo. Cassl. 1775.

* Minus in mensura longitudinis, quam posteriori differentia observatur inter foetus maturos & praemuros, cum nulli magis, quam longitudo foveae utriusque proventris metibus cohaere videtur. C. KOPPEL *de corporis in partibus et partu observatione*, p. 214. n. 3.

color cuticulæ non est albidus ut in maturo facta, sed rubrum.

9. *Arterivæ* atque *lobis* ac *lobis* carnis crassitate *scilicet* in *facta* *permaturo* *fitur* & *carci* *fiat* *tenere*.
 10. *Papillæ* in *facta* *permaturo* *fiat* *convertere* atque *lapidilla* *invertere*.

11. *Impotentia* *aditionis* *suoi* *maturo* *convertere* *tenere* *in* *facta* *permaturo* *adest*. *Nimirum* *maturo* *facta* *paulo* *post* *partum*, *abum* & *nutri-*
tionem *exonant*; *membra* *perfecte* *mover*; *abum* *dat*, *cibumque* *convenientem* *oblatus* *appetit*; *oculos* *sepe* *aperit* & *visis* *circumspicit*, *non* *sufficiens* *cum* *ajutar* *se* *possit* &c.

Partus *permaturo* *vero* *labeclis* *est*, *membra* *vix* *aut* *debiliter* *mover*, *papillæ* *mammærum* *fatis* *labiis* *prehendere* *atque* *hoc* *signa* *difficillima*, *aut* *pias* *non* *potest*, *cibum* *oblatus* *non* *appetit*, *carciac* *fiat* *fermo* *desiderat*; *frigus* *acris* *ambientis* *perferre* *non* *potest*.

Pocit *aerem* *quandoque* *scit*, *ut* *facta* *abundantius* *nutritur* *non* *egens* *maxime* *excludatur* *maturo* *&* *perfectus*, *ut* *experientia* *docuit*. *

---

* *Cil. de MORTU. in. l. sup. 47. 48. necesse* *est* *scire* *juvenem*, *quo* *maturo* *paulo* *post* *partum* *maxime* *papillæ* *labiis* *prehendere*, *maturo*, *difficillime* *maxime* *de* *ambiente* *aerem* *scit*. *Cum* *autem* *maturo* *de-*
re *non* *cum* *maxime* *conspiceretur*, *illa* *vero* *de* *re* *scit* *se-*
prio *scitit* & *conspicit* *hoc* *ambiente*, *maturo*, *difficillime* *maxime*, *ut* *maturo* *labiis* *papillæ* *in* *Cil.*

Præparatus uno mensi vel medio citius non uno pariter, ut & ha quæ genitalis auro generat. *

**SIGNA INFANTIS IMMATURI seu
NON VITALIS.**

Factus ante initium septimi mensis solaris necesse dicitur immaturus seu abortus.

Secus juridico vocatur non vitalis est virus natusque, quia talis factus in vita permanere nequit. **

Cum infans immaturus hereditatis paternæ vel maternæ non sit capax &

Cum matrem factam immaturum seu non vitalem, pro prematuro seu virali sepe vendant, hinc signa immaturitatis sunt medico & chirurgi servari factu necessaria.

Signa abortus seu fetus immaturi optimè et longitudo & pondus corporis deficiunt.

oplas, & nervi plerumque sensibiles. Unquo infans abierit & pueri coloris necesse dedit, Adde celeberrime in arte obstetrica natus filius equidem multo pariter septimo mensi pariter. *Opus. 77. p. 111.* ut videri apparet partem septimestrem matrem in hoc sensu gestivam fuisse. Testatur etiam *Mag. VAN SWIETEN* de nervis aliquos sensibiles regere in rebus, de quibus citari esse potest quod septimo mensi vel fortasse *Causs. T. II. p. 316.*

* *Gal. STREIB* deo. *Abditus seu Gestivitate* p. 70.

** *Gal. HORN* *Abditus seu Gestivitate* deo. *Part. 174.* & *Nerv. immaturitatis*, reg. *Carthago*, T. III. *FRIDERIC* de viti factum *Immaturum* *Hydrota.*

1. Ante diem vigintiannam fetus non est visibilis.^{*} quadragesimo die habet longitudinem pollicis medi. Secundo mense nonum integrum, tertio octiduum pollicem. Quarto mense circa 4 pollices habet. **
2. pondus infra 3. libras fetus immaturus indicat. **
3. Partus immaturus ut plurimum cum prava hemorrhagia arteria contingit.
4. Secundinat ut plurimum minores sunt ac sepe rariore.
5. Denum omnia signa immaturitatis valde conspicua in omnibus partibus corporis adsunt.

* Cuius FLOUQUET, L. 4. p. 13. &c. Longitudinem fetus trimestris variis auctoribus esse variis. Longitudinem tertio mense deum esse equalem 3. pollicem III BUFFON, 6. pollicem Cuius LEYBET, 2. pollicem Cuius BURTON unum pollicem & medium Cuius SWILLER unum pollicem. Vide XI. HALLERI Elem. Physiol. T. VIII. §. XLII. p. 371.

** Ratio ponderis fetus variis auctoribus. Cuius SWILLER tertio mense pondus fetus affinit inter uncias 4. vel 5. MAURICIAU de eisdem fuit uncia 3. Ex his ergo patet, quam minime exacta & incompleta de data auctoritate primis & secundis de variis longitudinibus & ponderibus. Vid. Nova Act. N. G. T. VI, p. 186.

SIGNA INFANTIS SEROTINI.

Quæsitio an infans partu serotino post mortem, vel abster-
sionem matris natus, pro legitimo sit habendus,
quandoque in fore obierit.

*Serotinus dicitur partus, qui post graviditatis octavam
mensis salutem contingit.*

*Quæritur potest partus serotinus in variis, in putari-
tatem, & in fatalitatem.*

1. *Partus serotinus verus.* Ad octavam ultimatæ
septimanarum, imò ad finem decimi mensis ge-
lato graviditatæ prolongari posse credibile
est, ut observationem quædam docere videan-
tur. * Hinc jura, ut hæc in se viduæ se-
verant, factum ad initium undecimi mensis soler-
tis natam pro legitimo declarant.

Partus vero antedictis, duodecimo aut decimo tertio
mense soluti post mortem vel defectum vel abster-
sionem vel divorcio separati absteris contingentes merito
pro illegitimis declarantur.

Signa graviditatis duodecimæ vel undecimæ 1°
ex motu manifesto fitis ultra 6. vel 7. menses
sunt partum percepto judicari solent.

2. Si finito octavo mense graviditatis doleret ad par-
tum per aliquos hunc ingruisse, & natam delib-
is coelset.

* Cf. GARNIER *de partu serotino*. Opuscul. 1770. p. 5.
& Epistol. ab eodem edit. ad HALLERUM ser-
pturæ Vol. I. Ep. 10.

2. Si infans signa *terrofractis* majoris habeat.

1. *PARTUS HEROTIMUS PUTATIVUS.*

Quosdam feminas, quibus uno vel duobus mensibus ante conceptionem mensuras non fluxerunt, se gravidas jam a duobus vel tribus mensibus primo mensis graviditatis certant. In aliis gravidis fetus uno fere mense citius se movet. Haec feminae ex utero calculo graviditatis, partum fructuum infans parant.

2. *PARTUS HEROTIMUS SIMULATUS.*

Mulieres hereditarie cupidae, aut ut fativam amorem regant, adcoelant quosdam fuit, ut uno vel duobus vel pluribus mensibus post abstinendam, vel mortem mariti illicito amore impraegrata, menstruationem emansiores, & fetus motum incipientem jam a tot mensibus adesse mentiantur, ut se partum decemmessem, undecimmessem, aut adhuc longiorem fingere possint.

Signa partus fructus simulati continentur, *

1. Si ante praesens mensibus post mortem, aut abstinendam mariti, se gravidam esse negavit.

2. — tunc ab initio graviditatis nec debilis, nec pallida facie, nec vomitus, nec deliquia fuserit: & sua mensuras habeat.

3. — nono mense post abstinendam mariti nullos dolores ad partum ferat.

4. — partum facili fuit, nec praeter solitum pondere & longitudine aerrat.

---

* Gal. *GAEN* L. c. p. 33.

3. Ad hoc, si clandestina videtur ad novos amores sollicitio, aut quæ alia sunt vitæ dissolutioris indicia, a pudice exploranda, affert, tunc pater, qui potenditur serotinus adhuc certius pro illegitimo declarari potest.

S I G N A I N F A N T I S S U P P O S I T I.

Mulieres scilicet hereditatis obtinenda causa quandoque per seipsum mortis se gravidas, tandem se paruritas fingunt, ac infantem alienum pro proprio consanguineis, matrisque supponant.*

Etiam Matres rari septem quandoque proprium prolem pro prole ad lactandum, accepta parentibus reddunt. **

NOŒCIPITIS infantem esse suppositum, si

1. In matre non videri partus signa desunt,
2. Si in infante, qui recens natus dicitur, umbilicus jam consolidatus invenitur.

Signa infantis neonati sunt,

1. Ponderis 6 librarum; longitudo 18, vel 20 pollicum.
2. Rubor totius corporis, qui biduo, vel triduo observatur, hunc ruborem recipit flavesco rubor corporis, qui intra biduum, vel triduum, in naturalem colorem abit.

* Cf. PLEUQUEY l. c. 107 S. & 109.

** Cf. FRANK *medicinæ Præcip. 2. Th.* 384-S.

3. *Papulae* ab adhaerentia mura primis diebus nascuntur.

4. *Favicularum umbilicis* adhaerentia mollia, & pellucida; ab octo vel tertio die sicca, quinta, vel sexta ut plurimum delibent.

5. *Phylogomonis aliena* a patre nihil docent. Si vero mater alba cum aethiops nigro impurgata fuerit, tunc color infantis falsam melancoliam doceret.

Si vero suspicio parvas suppositum post plures septimanas, aut mensis primam ostendat, tunc ex infantis nihil certi erui possit, ac in dentium matre signa nunquam propositi parvas dependentur.

Si vero mater, qui coeva papula, una loco possit, vel inhaerentia mura infantum supponit matriciam, vel vivam etiam mox natam, tunc iniquitas nihil docent.

Diabolem matri prolem suam posse rapere, ac aliam supponere ad vesles fabulis pariter. *

SIGNA INFANTIS SUPERFOETATI.

Mater ex marito defuncto gravida, aliter viro nubent, vel superfoetare post mortem mariti puriorum signis infantia superfoetati antem possit dari. Cum quilibet in loco moreretur, vel merito fuerit unum, vel aliter adhiberi deberet.

---

* CIL. MEISTER: *Uff. Infans pro supposito a diabolo ductus, vulgo Wackelkintze, fuisse videtur. Hildesgh. 1716.*

Impregnatio feminæ jam gravidæ *superfœtatio* vocatur.*

Hæc potèssim esse videtur, si feminâ uterum dupli-
cem, aut bilocularem habent, aut si succenturiatâ,
& secundâ uterina graviditas adfuerit.

SIGNA superfœtationis sunt, si nullæ aliquot men-
ses post exitum matris secundæ, iterum pariat
aliam etiam matrem secundam.

Si tempore inter duos partus maturi fetus inter-
medio signa graviditatis adfuerint.

Sic ex computatione temporis decidi debet, qui
maritorem quilibet infantem adscribi debet.

S I G N A P R I M O G E N I T I G E M E L L O R U M

Cum magnarum prævepositionarum peculiari jure fruantur,
hinc in partu gemellorum, trinaclorum, aut
quadrinaclorum bene quis illorum primam na-
tam sit, attendendam est.

Qui ergo primus ex utero excluditur, aut verioris
ætatibus, ille talis signandus est. Hæc autem
signa neglecta, nil certi determinari possunt.
Nam nec ex corpore, nec animi majore ro-
bore, nec ex aliis signis certo, qui primogeni-
tus sit, dici possunt.

---

* Cf. HALLERI *Elem. Phys.* Tom. VIII. p. 104 &
Cf. FLOUQUET *L.c.* p. 100.

In *fidiosa castanea* juxta *Primogetonura* collit in illam, qui prima in manus chirurgi incidit.

SIGNA GRAVIDITATIS
SIMULATÆ.

Ringent se *gravidæ*.

1. *Uterus prolixus distendit*, ut marito prolem alienam supponere possit, aut ut post mortem mariti mediante prole heredes fiant.
2. *Mirantur*, ut a suis prociis pro prole alieno pecunie extorqueant.
3. *Formidant mendaciter*, ut facilius elemosinas obtineant.
4. *Mulierum a masculis, vel alio verberibus exceptis*, ut percussiones prosumt incutiant.
5. *Denuntiant* feminæ ad roccuram, supplicium, aut aliam corporis partem damnatam, ut tempus pro averrenda pena lactentur.

Solent hæc feminæ menses celare; abstergeri pubicibus humidum reddere; ante sibi vomitum procurare, nauisam, malaricam, odontalgiam, pythosam, crura tumida fingere.

Signa a graviditate simulata sunt, si feminæ, jam medium graviditatis tempus esse elapsam dicit,

1. Si *vesicæ uterinæ firmam, acuminatam, medietati rima apertam digito exploratæ*.
2. *Nihil in abdomine rursu frigida tacto coactæ ambrosiæ*.

3. *Abdomen supra ossa pubis non tumidum.*
4. *Adhuc magis simulatio imitabitur, si artus incongruas, ut alia fortiter figas simul deprehendantur.*

SIGNA GRAVIDITATIS CELESTIS.

Graviditates celare solent,

1. *Facile, ac vidua et infirma amore gravide, ne metroricum opprobrium incurrant.*
2. *Uxorcs, que absente, vel absente marito impregnantur, ac adlocuti penam effugiant.*
3. *Dentem furvire ad supplicium, turoram, vel aliam corporis penam dantes, in loco criminali ante executionem vitari debent, ut non gravide sint, nisi graviditatem negent, nec proles proant.**

Etia n a graviditatē in terra, & incerta dividuntur.

Signa terra sunt hæc quatuor, et simul præterita sunt, oportet.

1. *Abdomen supra ossa pubis intumescens, ac simul*
2. *Orificium arctatum, rotundum, crassum, molle.*
3. *Roma crâni utrius a figura transversali in anulum perinat, vel pro parte contracta.*

---

* *HERMOLING* enim esse videtur non gravide signa præterita.

4. *Movus manifestus embryonis in abdomine vacido manū percipiendus.*

Signa incerta graviditatis sunt, vomitus maritimus, odonalgia, pica, menstruationis defectus, mammae tumida, &c. hec phenomena sola, nisi certa graviditatis signa simul habeantur, nihil de graviditate docent.

— *Cum autem graviditatis signa certa ante elapsam quintam graviditatis mesem admodum obscura sint, hinc medicus legalis ante factam mesem de graviditatis certitudine suam non pronunciet sententiam.*

In feminis vero ad supplicium, vel aliam corporis penam damnatis totum graviditatis tempus investigandum est, si minima adsint graviditatis indicia.

Signa prima graviditatis, si jactis opus fuerit scire, peruntur

Ex absentibus signis prole quondam erunt, hinc

1. *Ex presentia frontali labiorum vulva, &*
2. *Ex tinea uterina masculinili in apertam circumferentiam contracta, & persiste clausa.*
3. *Ex tenuitate cervicis uterinae fœci membracei inter caput infantis circa finem graviditatis circumdante.*

Sæpe enim hinc in repetitis graviditatibus angulus deprehenditur; Rarus vero uterina in secunda, ac pluries repetita graviditate contra-

litur quidem in anulum, non aciem adeo per-
fekte claudere, ac in prima graviditate.*

Graviditas colore sub pretorio dati plicari, aut im-
pregnationis in distans felle, aut incubentis
demonis, ut quondam fuit creditum, ad fibo-
las refertur. Nec impregnatio profunde detrahen-
de femina videtur esse possibilis.

SIGNA PARTUS PÆGRESSI

Hæc signa sunt necessaria, quando

1. mæter de partu infans *deperdit*, aut
2. ————— *supposita*, vel
3. femina de infanticidio, aut abortu, aut in-
fante capere, sunt suspecta.

Si vero partus ante tres, vel quatuor dies pæ-
gressi, sunt *

1. Tumor molle partium genitalium extensus.
2. *Fagina uterina magna amplitudo.*
3. Fluxus leuciorum rubrorum, vel alborum aci-
dum spirituum.
4. Oryctium atriosum molle, aliquantum hians,
in margine labiorum inæquale.

* Cf. Prof. STEIN *chronische Euthung vor Geburt-*
hoffn. S. 14.

* Cf. MORTIMER *diff. cellentis uteris partu dno mial*
diagnosita. Gœttinge 1771.

3. *Abdominis rugosus, & flaccidus.*
4. *Mentis turbata, & lra in illa profusa.*
5. *Papilla mammarum crassa, & dyscus coloratio.*
6. *Lineae abluentes, & splendentes in abdomine.*
7. *Maculae varicosae in cruribus.*
8. *Abicitia frenal labiorum vulvae.*

Sicut A utrum parvas jam ante longum tempus progressi duo sint, quae vasa conjuncta inveniri debent.

1. *Abicitia frenal labiorum vulvae*
2. *Oryxii cervicis inequalitas.*
3. *Cervix dura post mortem in ovario, si cadaver esse in quondam.*

Caetera attem recentia signa post partum aliquot septimanae sensim penitus evanescent.

Signa progressi abortus, ut male parvas exclusae, quae nec frenulum labiorum, nec orificium uterinum laesant, caetera non dantur.

SIGNA PARTUS SIMULATI.

Feminae, quae gravidas se novem menses fuerant, deinde tempore, quo sua menstrua habent parturientes se simulat, alacritatem febbrilem indicentem alienam, ac pauperiam observant.

At incertam investigationem a paupere dillegant. Absentia signorum partus progressi in genitalibus, & in matris, ut non dantur.

SIGNA MOLA ENIXÆ.

Quæritur in foro civili, an de castitate fœminar, que molam evictæ, dubitare liceat.

Fœmine, demum, que de abortu ab alio accusantur, hanc molam fuisse, æthorizatum remittunt, hinc signa mola evictæ medico legali sciri sine necessitate.

MOLA est massa solida ex vitæ æterea. Molærum species sunt.

1. *MOLA EMPREGNATA*, que mollem refert corpus-spongiosam, cujus pars inferior vesicularum humorum, atque embryone repletam gerit.

De molæ embryonæ nullum dubium est, cuius non fuisse progressam.

2. *MOLA NON EMPREGNATA*, que vel massam spongiosam, vel hydratisformem, vel vesiculam æreosam refert. Possit harum molærum origo fuisse ovulum impregnatum, quod mortuo, ac retrograde liquore embryone degeneravit in molam, et

Possit etiam relicta ab ultimo partu præcæta puerulo esse; * possit demum polypum arripiat degenerant, de sua specie solutus esse, eam duntaxat polypum molles velle periculo instruit.

---

* GEL. MORGAGNI *van den Steen, and Uterus der Frauenzimmer*, 21. Bœuf. S. 169.

Oviparus demum celeberrimus Auctor * con-
stat non enumerari ea libidinea idea sine viri
coitu ex ovario in uteri cavum pervenire, ac ibi
in melum degenerare posse.

3. *MOLA SACCIFORMIS*, quæ massa pyriformis
est, cujus basis, & corpus solida, rubra, &
pseudomembrana ex glutine sanguinis facta in-
volvitur; apæ vero mollis est. **

Ovæ hujus mole a sanguine menstruali excreta,
& admixto in uterum acre coagulata est, hinc
cæcis virginibus, & viduas sine admixto coitu ta-
les mola crisi posse possibile est. ***

- Ex his ovæ patet quantum cum prudentia medicæ,
& chirurgæ legalis mole lesalem indagare de-
beat, ac temere illudate pudicitie virginibus
collare viduas incoercitæ nota locum.

SIGNA DEFLOURATIONIS.

Notie virginis læsæ, aut illibate medico forensi
est necessaria.

* Cæl. WALTER *Deventorum iter de Cælestibus der
weiblichen Geschlechts*. Nidm 1776.

** Hæc mole aqua sepala non quidem solvitur cum
mercurio pure ac glutine sanguinis, quod aqua infusa-
bile est, consistit: Etenim grana sanguinis aqua sua
spontè ab hoc glutine non solvantur.

*** H. VAN SWIETEN, *Com. T. IV. p. 600.* & Cæl.
RUYCH. *opere. med. chirurg. N. 14. p. 14.*

1. Quando uxor maritum de perfecta impotentia accusat, ac diuertiam petit.
2. Si sponsa sua sponsa virginitatem jam ante nuptias lesam censet, & ideo matrimonium promissum irem recusat.
3. Dum illatae virgo lese virginitati differentiam coram iudicio amovet conatur.
4. Si virgo deflorata se pro virgine integerrima censeri in foro cupit.

Triplex datur virginittis species, Virginitas

1. *physica,*
2. *moralis,*
3. *deflorata.*

1. *Virginitas physica* est partium genitalium in puella sicut illatae, & integerrima, hinc, nec per coitum, nec per masturbationem, nec per aliam causam lesa, aut mutata.

Signa virginittatis physica, seu integerrime sunt,

1. Labia majora vixve turgida, & duriscula, nymphae exigua.
2. Nymphae tenues, colles, ultra labia majora non prominentes.
3. Frenulum labiarum cessans, non laevum.
4. Vaginae orificium angustum, & vaginam ad modum rugosa.

3. Denique *primariam signum est hystericis integritas, cum reliquis mox diſſis ſignis perſona.*^a

4. Tandem caſus *primus doloroſus aliquantum, & ut plurimum liberatus eſſe ſolet.*

2. *VIAGINITAS DEFLORATA* eſt partem genitalium in ſtatu ſtatis per coitum laſa, & *morata.*

Signa virginittatis per coitum frequentiores laſa ſunt,

1. *Labis majora magis flaccida, minus conſiſtencia.*

2. *Nymphæ magis prominentes, & obſcuræ carboræ.*

3. *Clitoris magis erigunt, & propicio ceſſa.*

4. *Vagina magis ampla, minus rugoſa.*

5. *Hymen deſiſcit. Quod deſectus primarium eſt laſe virginittatis ſignum, aut*

6. *Hymen cum deſloratione, vel graviditate ſignis perſona.*^a

^a Hymen eſt membrana et plerimum circulari ſub urethra matris deſiſcit, offem vaginæ inter valvula claudens, in ſano, & vaginæ integritate ſemper perſona. Cum hymen in ſolo homine reperitur, & cum ante nuptias ea deſtruitur, hæc via dicitur hæc particula fornicii et meretricis ſunt oriam eſſe dicitur, que ſigno vitæ ſtatem capreſcit, & per virgo deum ſuum poſſit curi. *DE NALLER: Eſſe phyſi T. VII. Liber XXVII. § 26.*

^{aa} Hymen alio ſitum, ut alio loco, ut cum non reperitur, eſt alio modoſa, et carſiſcit, hæc gravidam regulam non caſſiſcit. Tali hystericis int-

3. *VIRGINITAS MORALIS* est partium genitalium in virgine flans non per coitum, sed per aliam causam in-vel naturam moratur, vel laesit.

Sic fluxus albus hereditarius, aut chloroetis vaginalis, & labia flacciditate facta, hymen vero non vitiat.

Sic violenta caecitas, aut palpatus digitalis genitalium, aut divaricatio nimia femorum, deum violenta palpatus uteri, vel ulcera in ostio vaginae hymen inferre valent.

Signa vero morbis virginis et morbo presenti, vel progressu cum conficiunt, sua indole reliquarum partium genitalium collata disputari debent.

4. *VIRGINITAS SIMULATA*, quae medicamentis adstringentibus inducitur; haec sola investigatione clavis genitalibus solvetur.

SIGNA STUPRI VIOLENTI

Violentia non confessantis virginis, mulieris, aut Viduae compressio, supra dictae violentum.

grata in ipsa gravida jam hoc vult. Dicitur etiam virgine conceptum mendicantem, qui hymen reperisset, quod hymen post partum ipsum unum remanet. Cf. W A L F E. *Parochialem aliorum de Gubernatione de muliere Cephicae*. Göttingae 1776. S. 11. & 12.

Cum talis actio jure nature, & civili prohibeatur, hinc quandoque de facti veritate medici, ac chirurgi legali judicium requirunt.

STUPRUM dicitur violentum in perfectum in imperfectum, & in feminam.

1. *STUPRUM VIOLENTUM PERFECTUM*, seu *CONSUMMATUM*, quod ad-est, si semina ex membris virili vaginæ muliebri inserto effundantur, non est possibile, nisi in feminis moris capris, hystericis, vino, aut opio sopitis, vel profunde dormientibus, aut hominibus phobis ad coitum assensibus.

Signa stupri violenti consummati solummodo in puellis venis, non vero in virginibus admodum adultis, aut in mulieribus dantur. Ino hoc ipsa signa in puellis tenent statim a facta violentia sunt examinanda, nullius enim evadunt. Hoc ergo periciat,

1. Hyematis dilaceratio sine pleraria ejus detritio.
2. Pericæ *effusa*, que quandoque observatur.
3. Vulvæ crateratio, inflammatoria immutatio, macula sanguinea in intello.

2. *STUPRUM VIOLENTUM IMPERFECTUM*, seu *ATTEMPTATUM*, quando semper membrum vaginæ non inseritur, sed solummodo externè applicatur. Signa sunt vulvæ

crecitate, levis infamia, macula quaedam sanguinea in labio, et hirsutis integritas. *

3. *STUPRUM FLORENTUM SIMULATORUM.* Virgines jam datum deservit, quaedamque scribis medicamentis sibi suam vulvam emunctis, & infamem, ut quaedam de stupro violento accusari possint.

Præsumitur, si tenax hirsuticulis signa virginitatis multum deflorata adsint.

SIGNA STUPRI NON NATURALIS.

Hæc reperiri potest *Pudicitia*, seu stuprum turpissimum, quod masculis cum masculo refunde meretur. Qui hoc abominabile crimen commisit *Pudicator*, & qui actum patitur *Caecus*, vel si femina sit, *Cicada* vocatur. **

Signa *Pudicitiae* ex morbis penis, ut signa *Caeci* ex morbis ani, & *Cicadae* recti deprecepta valde sunt fallacia, cum hæcæ partem asser-

* Enumerandum totius partium mollescentiam, quam potest ex amorem preteritis concubis factum accipi, & alia voluerit sibi ponere. Hæcæ vulvam cretam, macula in labio cretam, hirsutis integritatem. Hæc stuprum pro amorem desiderium, amorem a suis fructibus valde fit.

** Cf. *STOLTIKOWSKI* *op. cit.* in *pathologiae medicæ*, et *hygiene re publica dom.* Trajecti ad Rhodan. 1776.

bi, nempe coccoatio, interitio, inflammatio, intellini solum prolapfus, fistula, vel excrescentia circa anam in Ciando, & vesicula crystallina, phymosis vel paraphymosis in pericostocum etiam ab aliis morbis certum habere possint.

Signa *veritas Actualis*, ad huc minus evidenter sunt, quam *potestas*. Utrumque videtur esse, nisi delinquens in ipso criminis actu deprehendatur, via ex signis physica determinari se solet.

SIGNA ETATIS.

ÆTATEM hominis certare necessarium est. *

1. Si infans *expulsi*, vel mortuis parentibus *restitui* invenitur, quò facta etatem ignoret.
2. Si juvenis sine certis indicis *hereditate* frui, aut *conjugium* inter cupit. Requiritur enim pro his *statibus*, ut *majoratus* sit.
3. Si juvenis, vel puella sine *certis* indicis *matrimonium* inter petat, ad hoc *etiam* *pubertas* exigatur.
4. Si *cederet* cujusdam hominis *ignoc* reperitur.
5. Si ex hominis *absterio* dici debeat, an *virus* *ad huc*, vel *mortuus* jam *cessiodat* sit.

Homine vita raro ultra 70 *annos* durare solet, quamvis ad 100. & ultra *perdurare* possit. Ergo homo

---

* Cf. FROUQUEZ non negligibile *etiam*, *and* *des* *dates* *ablongue* *Antiqu.* *Tullivm.* 1719.

non ultra hanc aetatem procedas mortuus esse
sibi nequit.

Constatem vicem humanæ aetatis in vii. periodos,
dividitur.

1. *INFANTIA* est aetate, quae a partu ad septi-
mam aetatem durat, seu a natiuitate ad eructi-
onem dentium extenditur.

Signa. Infans mox a partu expositus natiuitate fu-
niculo umbilicali, vel nondum deciduo, vel
umbilico non consolidato. In cadavere vasa in-
fantis, nec foramen ovale septi auricularum oc-
cidit, nec vasa umbilicalia aboles interseuerant.
Infans ē vel 7 menses primi dentes erup-
tione. Secundo, vel tertio anno perfecta est den-
titiō prima. Primo anno stulto incipit talum lo-
qui, aliter ambulare.

2. *PUERTAS* a 7 ad 14 aetatem, seu a denti-
tione secunda, ad pubertatem durat. *Myriar*
hinc ex dentium eructatione; dentes enim secun-
darii a 9 ad 13 aetatem erumpunt.

3. *ADOLESCENTIA* a 14 ad 21, seu a pubertate
ad barbam extenditur.

Signa adolescentis puberis sunt: pubes in genitali-
bus nascitur, vox gravior, barba proventus;
stercio peris; pollutio nocturna, igniculus vene-
rus.

Signa puelle puberis sunt: menstrua incruen-
tam; masculatio, desiderium viri.

4. *JUVENITUS* a 11 ad 13 annum, seu a hacta ad possessionem dentium sapientia dicitur. Hinc nominatur hacta.
5. *VIRILITAS* ab anno 18 ad 30, seu a dentibus sapientie ad casum emendatur. Nominatur dentibus sapientie.
6. *SENECTUS* ab anno 30 ad 70 dicitur. Nominatur casibus, & incipiente decremento vitium. Fœmînâ mensura crassior.
7. *ÆTAS DECALEPTA* ab anno 70 ad mortem extenditur. Nominatur animi inbecillitate, & corporis fragilitate, tremore senilis.

Hæc autem ætatem signa, vulgaria quidem, non ætatem infallibiliter sunt, cum ætatem mutationes pro temperamento, climate, sexu, vitia, moribus, animi affectibus, & aliis rebus mirum in modum accelerent, vel retardent solent.

Sic enim ex sola longitudine corporis non certo ætas determinari potest. * Vulgo reputatur longitudo necesse nasi infans 19 pollicum,

———— infans totus anni — 18½ —

———— pueri decem annorum — 44½ —

———— adolescentis 14 annorum — 33 —

———— juvenis 15 annorum — 64 —

---

* Dr. HALLERUS Elem. Physiç. T. VIII. p. 218. in, ed. germanica. Et *Abhandl. der Senen* Gœtting. T. II. p. 176.

SIGNA MORBI SIMULATI.

Αελοτρος se fingere solent. *

1. *Αελοτρος*, ut domesticis publicis, vel privatis scribantur.
2. Homines otiosi, qui labores fingunt, aut ab officio otioso liberari cupiunt.
3. Juvenes, qui mulieris comen dare debent, & milites, qui promotionem quaerunt.
4. Homines, qui ad terram, *supplicium*, vel aliam penam damnantur; aut qui delicto temporis curam pascere cupiunt debent.
5. Homines ab aliis lesi necem sibi factam arguunt, ut meliorem obsequium majorem.
6. *Αελοτρος* morbos parvos sepe arduos, ut majorem solutionem pro curacione exigere possint.
7. *Αελοτρος* demum, ut homines *ψευδολογία* morbos simulat, ut miraculosam curacionem in illis contigisse dicere possint.

Φαρυγγιτισις, qui fingi solent morbi, sunt sequentes,

1. *Υλκεα* *εκφυρα*. Haec sibi plandis oculibus, aut imposito emplastro vesicatorio indicunt. *Νεφροτις* autem ab hinc marginem indicanturam, & simili sensatione.

* Gal. GALENUS *de simulato morbo, et quomodo sit agnoscere* lib. 1. *Capitulum 1779.*

2. *HYDROCEPHALIA*. Infans velus viginti sub capillis in quadam capitis parte infigitur, tubulo adrem in celuloſam infians, & dein velus emplastro emaci obstruit. Dorsitur facis iuxta, & abluo emplastro. *
3. *HEMIPLEGIA CEREBRALIS*. Fingitur applicato ventre ovillo, an vesica bovis lototo appensa.
4. *PARALYSIS INTESTINI RECTI*, an *UTERUS* Inclinum bubulum spongia, lacte, & sanguine melleo repletum ano, vel vaginæ lubdum, & sic appendant.
5. *GRIPES*, qui palmaribus dorſo sub vesicam applicandis ſignat, facile dorsitur corpore devalato.
6. *CLAUDICATIO SIMULATA*. Noſcitur abſentibus vitiis in articulationibus extremorum inferiorum. Et ſedula attentione, an putredines claudicans etiam extra hominem conſortium cla-

---

* *Cd. SAUVAGES*. *Novel. medel.* T. II. p. 499. *Mor-*
bus Pueri, ut per mentro ſum pulum infantes
 obstruit, & inde quantum ſibi fuerit, uſu ſer-
 uanda in ope vertice latera circum, & multas ap-
 pelli ſunt quoties circa uſuſis, & intra men-
 ſes aliquos, repetens operantur manducatis et melleo
 uſu ſu caput accende, uſque ſe per Galliam de ap-
 pido in oppidum vitulos exhibuit. Scilicet hanc
 puram Magiſtrum Pariterſis morte meliora. Pau-
 mentosum uſuſisſis a mendare in ſuſum latera ſe-
 dum uſuſis *PARBUS*.

dicit. Alii ad hanc simulationem adhibere quoque ex ligno brachia, & crura sibi supponere solent. *

7. *PALLOR FACIÆ* facit ex pulvere cyprino cum exigua portione olei, vel carbonis misce inducitur. Fraxem detegit abscidio, & ablatio faciei.
8. *LEPTESSA* facie constanti, aut crasso in aqua diluto facies, & corporis superficies illinita, emolitur. Ablatio corporis, abscidium oculi, & urina flavescens non tinda, fraxem facile declarat.
9. *EXCRETIO CACCORUM* Lapillos filicosos, vel mercurios urethra, aut vaginæ immittunt, vel manule imponunt, ut sub urinae excretionis admodum coram hominibus valeant. **

Decipio innotescit, cum tales calculi non animalis, sed mineralis sint indolis. ***

10. *CORPORA METEORICORUM POMPÆ*, vel *ALFO EXCRETÆ*. Qui filicos,

* Cf. CAMERARIJ Syllog. medicarum rariorum. Gen. 8. 28. 87.

** Essai pour servir à l'histoire d'un calcul sur la matrice de la fille d'un vicomte de France de la ville de S. Germain par LAMBERT, par M. MÉRACQ. Paris 1754.

*** Cf. nossem, abscidium SCHEELE, & HERDMAN manifestaverunt calculos urinaris ex glacie animalis, & acide succinati nature, septem vicibus continenter partem vitæ somnare.

occupat, & circa usum solummodo objectum versatur valde diffidenter deceptur. * Incrimin

Habitus cholericus, vel melancholicus corporis, progressu aevi, seu magno animi affectu, morbosus melancholicum inducens, tamen affectionem mentalem ante commissum crimen permissam, causâ peracti criminis &c. hac in re locum aliquam præloquuntur.

Mentis, melancholia, servitior serviliter supplicatur, si defensus habitus cholericus, vel melancholicus, & nulla ante commissum crimen melancholica actio, ac excusatio criminis cum magna, & aliata deliberatione facta observetur. Si impatiencia, rigoris, vigilarum, & famis observetur &c.

13. *FACIES SIMULATA.* Facies faco rubro indure, firmo, & calorem simulare, vasculis circum arteriis, & venis fœdus attritis, sine assumptis intermèdiis medicamentis calchalemetibus posse simulari simulati, dicitur. Hec res ex fœdo faciei, ex inventis vasculis, & pulsû naturali distinguitur.

14. *SUPERBITAS SIMULATA* nascitur, si insidie simulatore ex impostis stuporis acciderit.

* *DE METODIS CRIMINUM-INDICANDI* Buchholzinger Kindsberg. 1707. 2to. 249. plures officinas in hoc animo opere accuratè de debito merito suo esse provisiones.

Frax ablatione valvæ desuper, & vibratione vaginet.

21. *ACTUS SIMPLIX*, siccus vasis aliquis fingitur, hinc frax vibratione facile desiguit. *

SIGNA MORBI CELATI.

Morbi, qui ab hominibus frequenter celari, seu dissimulati solent, & in quas medicus fortassis inquirere jubetur, sunt:

* *At. N. C. Vol. II. Tab. V. p. 101.* Argomenti vobis quodam, quam junior adhuc esset, & ab vobis tunc in juventute suspensam pervenisset, progressu temporis sine hieme, spirituum profecto est, tunc in malum velis artem suam committendo in fiam committendo, ut sicut suspensam committit, utique postea diffuso, utique universis propensum vobis per magis 33 annos impedit, ut enim obsequi, ut vobis quidem, vobis tunc suspensam tunc affecti, quodam ille manifestum committit, sicut aliquando diffusum vobis velle via respectu pervenit. His vero quam tunc committit, infuso corpore, nihil tamen in vobis est in pectore, in vobis vero fuit lacrimis dicitur, ut pectore fuit, & supra 13 libris pectore vobis reperitur, quam dolis malis vobis apertis vobis vobis hinc vobis, ut suspensam vobis tunc, quam pectore vobis per suspensam vobis vobis vobis, per tunc longum vobis vobis vobis.

1. *Morbi contagiosi*, quos homines colunt, ut in nobiscum mittantur, aut a finis separentur.
  2. *Morbi*, qui ab intendo mortificatione arcent.
  3. *Morbi*, qui ad gerendum officium, vel munus obtinendum hominum reddunt ineptum.
- Morbi contagiosi*, qui infectorum separationem a suis exigunt, sunt
1. *Leuz vesicae*; haec nascitur maculis rubentibus, subcircularibus, distinctis, quae in hac confirmata circa tempora, frontem, & thoracem efflorescunt. Uplurimum simul ultra latus faciem, vephi, condylomata, arthriti, & capiti dolor nossumus simul adsunt.
  2. *Straher*, quae pustulis parvis, in digitum insensibilis prius temporibus nascitur.
  3. *Lepra*, quae in nobis regionibus visibilis est, nascitur tuberculis sanguis induratis faciei, & totius corporis.
  4. *Psitis*. Haec se prodit sicut maligna, in qua bubones, vel carbunculi erumpunt. Post affectum vilitatis in confinis carie maxime obvenit. Hinc ibi *Leucera* pro agendis quatuordecim colliguntur sunt.
  5. *Fabula putride* nascitur ingenti lassitudine, manuum tremore, lingua, & dentibus lentos nigrescente obdusa, sensum internorum turbatione, calore parum solito, petechiis &c. *

---

* Cf. *LETTIOM. Medicae Nucleorum seu des alig-
norum Dispositione. Anst. 1777. p. 6.*

6. *Dysenteria putrida*, quæ ex facillima laboro-
rum, & nocivosa alvi dejectione frequenti &
libere putrida exoritur.
7. *Purpura* vocatur papula inflammatoria, quæ
spacio octo diebus in suppurationem, & in cru-
stas demum abeunt, & cicatrices deponunt cum
relinquunt.
8. *Morbili* vocantur ex papulis vulgari, confu-
ta, vix evanescentes, & post tres dies in squa-
mas hinc inde minimas abeuntibus.
9. *Tinea* ex crustis chousicis, ficiis, vidi- fl-
vescentibus, vel albidis-âneriis capillare par-
tis capitis vocatur.

De morbis, qui ab incundo matrimonio accedunt,
vide capitulum de impotentia virili, & fertili-
tate muliebri.

Morbi, qui ad officia, vel manera gerenda, vel ob-
tinenda homines reddunt ineptos, ut imbecilli-
tas mentis, difficultas audire, debilitas vi-
sû &c. sæpi tentamine vocantur.

Sæpi lætus cum faciei pallore debilitate morbose
est sic generale morbi gravia, & fœdè signum.

SIGNA MORBI IMPUTATI.

Imputatur quandoque hominibus morbi, vel ex odio,
vel ex fœe positio.

1. *Liberi* putantur hereditate cupidi patres quan-
doque pro imbecilibus, aut infipientibus veram
justitiam deducunt.
2. *Necessarii*, qui hereditate accidunt, testatorem

eo quo ultimam configurat volentem, necesse fuisse aliterum petibent.

3. *Atque* anachinorum, homocidarum, aliove criminis reorum, deliquentes dicuntur fuisse infames.
4. *Inter* venere quandoque innocentibus imputatur. *

An morbus, qui imputatur, cetera affix, vel adfectu a medico, vel obicargo ex signis characteristicis cujuslibet morbi erui debet.

Frequentissimos morbos imputari est *venere pericula*, cujus signa vide in *venere sexualis*.

IMPUTATA IMPREGNATIO ex tempore celebrati coitus in viro, & ex signis graviditatis in femina eruitur. An *venere parte*, aut *sem* impregnatio posse imputari adhiberi posse, si de celebrato coitu convinceretur; eruitur in *venere* ex *pubertatis* signis, & in *sem* ex *erectio*nis possibilitate ad hoc profecti. **

IMPUTATA CAUSISTAS ex officii utriusque indole, & subsequente parte eruitur. Abducentis etiam incuriosioris, manifestorum de-

* *Et ALIX abben. c. 10. lib. 11. p. 63. generibus ex phyma non spoliata pro venere solo habita.*

** *Et HALLERI Elem. Med. T. VII. p. 574. Venere deinde utriusque impregnati, & p. 575. THOMAS PARRE anno 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800.*

⊕ (100) ⊕

defectus, & hoc in matris partu, incerta sunt gradus signa, cum a sola crassitate mensurationis hac symptomata viderim orta.

IMPURATUS PARTUS, ex signis progressi partu dyadicum.

QUESTIONES MEDICO-LEGALES

EX

FORO CANONICO.

DE DIVORTIO GENERATIM.

PRIMARIUS matrimonii finis est procreatio sobolis. Fines secundarii sunt collectio libidinis, & mutua condycatoria.

Hae morbi procreacionem sobolis absolute impediunt: divortium exigunt.

At hi morbi esse debent,

1. incurabiles,
2. ante matrimonium jam contracti, &
3. ————— veluti, seu dyssoluti.

Morbi autem sunt secundarii impediunt, aut finem primarium impediunt quidem, ut de-

rante matrimonio nati, vel ante matrimonium non esset natis filium in regis matrimonium non dirimit.

Dirimitur autem matrimonium,

1. ob *sterilitatem incurabilem mulieris,*
2. ob *impedimentum profectum, & incurabilem viri.*

SIGNA STERILITATIS MULIEBRIS.

Viri proliam capiunt, dum viri a natura valde fe-
lites, qui coitum ob vitium in muliere perfectum
concreta nequeunt, a foro canonico dirimptio-
nem matrimonii exigunt.

Hac dirimptio fit, si impedimentum coitus, nec de-
progrummati adest, quod incurabile est, aut ma-
nifestum contractum; & celatum invenitur.

Dirimuntur sterilitatem mulierum

1. in *incurabilis,*
1. — *partuque carens,*
2. — *retardat,*
4. — *incognita,*
5. — *certo carens.*
1. *Sterilitates incurabiles, que matrimonii dirimptio-*
tem sine ulla dubio admittunt, sunt,
1. *Cancer genitalium, nempe in vagina, vel uteri*
ostio. Nam coitus cum tali muliere ob morbi

communicationem esse periculosissimam, & sine auxilio curabilis est, hinc erigit diverticulum integrum. Exiguam vero carcinoma in labio valvæ potest colligari.

2. *Stercoræ vaginæ inveteratæ*, seu ulcus fistulosum, quod per fistulam ex vesica urinaria in vaginam carum defiliat. Hoc vitium a coelo deturget, urina acrimonia aërem feminalem corrumpit, & si malum est inveteratum sine auxilio curatur.

3. *Stercoræ vaginæ*, seu fluxum intestinum transiit per aperturam ex intestino recto in cavum vaginæ.

4. *Raptura perianthi integri*, tempore usque in intestinum rectum.

5. *Concretio totius vaginæ*. Hæc animi cultu toto apertis requiritur.

6. *Defluxus uteri*. Nascitur 1. ex defectu menstruationis, 2. ex vagina in superiori regione cancer, 3. ex defectu menstruationis.*

7. *Morbus ovariorum*. Nempè ovariorum induratione vel hydrope; qui morbi quandoque curari solentur.

8. *Ætas decrepita & senex*.

2. *STERILITATES QUANDOQUE CURABILES*. In his fiat separatio ad rhæum, ut tempus cura-

---

* Cf. HILL *op. cit.* de voce *defluxus*. Page. 177.

conci posse adhiberi. Si curatio hinc trinitim non succedit, tunc fiat *spiroario integra*.

1. *Prolapsus uteri vel vaginae*, hi enim prolapsus si non nimis sunt irreverenti, quandoque curantur.
2. *Polyptus uteri vel vaginae*. Hi quandoque ex-
suspensionem admittunt.
3. *Hernia vaginae*, etiam in hac curatio quando-
que possibilis est.
4. *Menstruatio dyscrisis*. Si haec non pendat ab
utero debilita, tunc curatio quandoque succedit,
imò datur, quae est nunquam *medicinis efficacior*,
tamen *conspiciunt*.
5. *Menorrhagia chronica*. Si non ab utero cancro
dependet, saepe alia vincula circumoni, & aliis re-
mediis curatur.
6. *Leucorrhœa chronica*. Tales femine quandoque
concipiunt, ac ut plurimum embryonem incertum
abortu perdunt. Succedit tamen curatio in qui-
bundam.
7. *Uteri obliquitas*. In hac cura attendendum est,
ut nascatur firmus pro coitu obliquus, qui officio
obliquus respondeat. *

---

* Celebris medicus casum mihi narravit quodam mulie-
ris, cui orificium uteri rectius alia parte obliquus locu-
tatur, quae ante a marito a parturitione sollicita im-
pregnata & soluta legitime tempore peperit.

Oris.

1. *Crystallum uterinum concretum.* Quandoque urena a sanguine menstruali retento adeo in vaginam delabitur, ut citro officium uterinum concretum aperiri possit. *
2. *Anglyta alba vaginae,* quae tanta quandoque quidem est, ut membrum nullo modo possit vaginam penetrare. At observatio docuit has feminas tamen ab externa ferula afflictione fuisse impregnatas, & vaginam tunc quandoque duratam perventuram, quandoque sub partu se sufficienter dilataisse. * *

* *Cas. Hæcem. mètriciſſe. Remèdium. Paris. 1774. S. 22.*

** *JN. VAN SWIETEM Cas. T. IV. p. 456. de Affe. Prostæt. ubi nonnulli casus. Primus, quæ docuit deinde sequi non infærum, vaginam utraque angustam, ut via columnam admittat. Prostæt. conservat jervata, & valida materia non parva. Post unquam assueti grande uronatur, licet vagina aqua urida fuerit, ac uras. Verum sicut quædam prælabenda mensura (quæ vagina utriusq. distans, neque extra hanc prælabenda ambler sollicitudine præcipit. Hanc mensuram describit *CAS. HENRY DE l'Affection de l'Utr. & de l'urine* p. 86. Sicut etiam exemplum occidit de muliere, cujus vagina per totam hanc longitudinem adeo urida erat, ut magna cum difficultate columnam scripturam mediocrem, vaginæ utriusq. capere possit. unde matrimonium, sine trigonum per consuetudinem, cum conservata non potest, uridum, sicutum legit declarandum erat, præcipit in prælabenda utriusq. distans hinc. Egregius *HENRY DE l'Utr. & de l'urine* prælabenda utriusq. distans ex uride prælabenda*

10. *Induratio uteri.*
11. *Leucitæ uteri.*
12. *Dysitæ uteri*, quæ ex impari virginitate oritur.
13. *Irregularitas menses.*
14. *Paindignitas uteri.*
15. *Hydrops vel tympanitas uteri.*

3. *STERILITATES CERTO CONSIDERANDÆ.*

1. *Hyemen impar vel menses rari.* Totâ sterilitate hæc sterilitatis causa, sterilitate tolli.
2. *Vaginae contractio magna.* Si non totâ vaginæ adit contractio, sed modica solvendo tunc perficitur loci contractio certe vitium auferit.
3. *Nyxialis leucitæ leucitæ*, si hæc colitum vis impeditur, tunc decussatur.
4. *Clitoris nimis rugosus.* Hæc absterilitate extirpari potest.
5. *Hæmorrhoides vaginae*, hæc quandoque colitum mulieri admodum tunc cadunt, et vitium admittere nequeat.

ne parvam, sed et ad leucitæ menses perficitur auferre ex quædam præparata. Post longum tempus quædam aliam formam, hancque deinde ad *HERNIA* ORIS mandata si obstitit, quod speraverat. Causa de leucitæ cum rugositas vaginae impeditur quæ est ut si delectat in *HERNIA* A. si obstitit. *Forma* 175, p. 113. Docet hæc res casus, magna præfertur quæ est, ut quædam leucitæ contractio contractio impeditur esse obstitit rugositas parvam contractio in muliere.

+ *STERILITATES RELATIVÆ*

Pagine copulæ naturalis respectu viri cuius crasso membro præditi, est causa relativa. Ut

Analytice viri.

1. *STERILITATES INCOGNITÆ* Hevolumur a vicio in partibus genitalibus hoc enim latet, hinc vita hac nos possunt determinari, ut

1. *Uterine cavitate concreta totalis.*
2. *Ovariorum induratio vel deficitus.*
3. *Tubarum fallopianarum concretio, obstructio, seu deficitus.*

CAUSÆ, quæ contraria sponte hanc dirimant, si occurrat ante initium matrimonium

1. *Impedimentum matrimonii feriale.*
2. *Morbus contagiosus, lues venerea, cancer,*
3. *Fistula, ut foror oris, defectus nasi, labiorum, risæ, gutta colicæ, tumor intractabilis, cicatrix turpia.*
4. *Morbus gravis, ut plethica, cacicus, facilius, paralyticus, epilepticus, mania.*

SIGNA IMPOTENTIÆ VIRILIS.

Probum cupida mulieres, aut viro iunctæ, qui cum illis coire non valet, divortium matrimonii a seculo canonico petant.

Impossibilitas peccati cogendi, aut fomes vagine ma-

In impotentia deglutitio lentissima est suspendenda.

IMPOWENTIA DEGLUTITIONIS INCURABILES, quæ disorptionem stomachi exigunt, sunt

1. *Pars paralytica nativa,*

— — a *stato.*

— — a *senectute* defectu ab inefficacitate deficiente qui ex sereni insensibilitate potest, resistens omni lenitate curatur.

— — a *stato incurabili,*

IMPOWENTIA DEGLUTITIONIS QUANDOQUE CURABILIS, quæ separationem ad thoracem, & tempus pro curacione exigunt, sunt

1. *Atonia*, seu paralytica imperfecta pars, quæ nascitur ex imperfecta aetate, & ex alio colico collapsu quodam.

2. *Atonia perfecta, et totius.* *

* *Id. CHAPTAL* adulationem aetate senectute, jam ab aqua multo stulto roborat, & restituit temperatam, amara diluata potest bene decodum fructibus simpli tangere curare. *Idem* deinde *Ch. GRENUS* impotentiam istam aetate senectute *Wil. GIBBERI* *Tractatus de Atrotyphilitide* v. B. 96. S. — *Ch. WICKHAM* malis istis dedit impotentiam istam aetate in hominibus non colligantibus aetatem fructibus abstrahi. v. *quis* *medicinis Scholæ* l. II. 42. S. — Impotentiam aetate frequentius cura, vel ab aetate infatigata aliis & ego bene ligatis & mane curant.

3. *Accidit ab eade vel diversificatione causis.*

IMPOTENTIAE APPLICATIONIS INCURABILES, quae disemptionsem possunt, sunt

1. *Penis deficiens*, vel *naivus*, vel *morbo lactatus*.
2. — *siniis brevis*.
3. — *gracilis*.
4. — *quassatus* vel *acciderat*.
5. — *duplex* & *unusque se erigit*.

IMPOTENTIAE APPLICATIONIS QUAMDOQUE CURABILES. In quibus curatio tentari potest, sunt

1. *Penis curatus a retrorsione spontanea*, ab *Arteria* *stercali* ab *obstruere*.
2. — *intervenit* vel *contractus*.

IMPOTENTIAE APPLICATIONIS RELATIVAE, sunt

1. *Penis siniis crassus*.
2. — — *longus*.
3. — *contractus*.

*IMPOTENTIAE LEGITIMAE EMISSIO-
NIS SEMINIS INCURABILES*.

1. *Emissio deficiens cognata* a *vesicularum* *amborum* *defectu*, — *induratione chronica* — *cancro* — *tubo* — *circoeci*.
2. *Emissio deficiens incongrua*, cujus *causa* non potest ut *vesicularum* *seminalium* *defectus* — *contractio* — *lapidescencia* — *induratio*.

vulvæ spermaticorum vitium

vulvæ ejaculatoria contracta.

— — — — — introitus aperta.

Vitium in capite verumontani.

IMPOTENTIA EMISSIONIS feminis quoadque curabiles

Emilia feminis frangi, menses, gonorrhœa.

Reflexus feminis in vesicam ab clauso vesicula feminata.

Dysformativus pelliculis — nimis crêpe, — nimis rarius — lateralis — quadratus — hyperostosis. *

Dantur denique etiam impotentie paratitiae, & alia quæ temporaria sunt

Impotentia paratitiae, quæ nempe fuisse sic fuerit impotentie vocant, sunt

Anaphrodisia magice, quæ mere imaginaria est.

Urethra ad levem aperta. Cum hoc vitio cum multi viri generare valent. **

Urethra non aliquid leviter.

Tufficuli in obliquo reconditi.

IMPOTENTIA temperatae seu quæ non constituta, sed transitoria sunt, ut

* M. SAUVAGEIN, *Arch. Med.* T. II. p. 407. & *Ch. Fleuroy*, l. c.

** M. HALLER *Abhandlung de Physiologie*, T. II. S. 14. S.

Impotentia erectionis a frigore — calore — debilitate — morbo interio — craspula — jejuniis — animi afflictu &c.

S I G N A M O N S T R I

MONSTRUM HUMANUM est formæ, cuius universum corpus vel quædam epi pars a confecta & naturali hominis formæ hæc parum recedit. *

Ad classis monstrorum ergo pertinent infantes anephal, bicephal, fomicephal, bicorpori, quadripedes &c.

Monstra ab hominibus nata, que verum animal, ut canis, vel felis &c. vel sua structura & formæ facili discantur, ad fabulas referuntur.

Quæritur an monstris viris animati sint.

an veri homines sint.

an homines vel animalia sint productura.

MONSTRUM HUMANUM monstris ab homine nata hæc docet excucitari humanis rationis, quod in his monstris observatum fuit.

MONSTRUM monstrorum humanorum esse ab hominibus docetur parva monstri, quod a partibus humanis nascitur.

Nulla enim observatio demonstrari potest, fomi-

* DE HALLERI oper. medic. mag. T. III. De monstris lib. II. p. 3.

rum humanam ab animali masculino, aut animal
fœminam ab homine masculino conceptis. *

Nec animalia alterius generis cum alio genere se
propagant.

Hinc patet monstrum humanam non coirec bœffialia, sed
humani esse productum, igitur omni jure huma-
no gaudere.

SIGNA SEXUS DUBII.

In dubiis sexus hominibus medicus sœrensus sexum te-
neret determinare **

1. Ut antistes necem in bacillino addere sciat.
2. — pro incendo stramonio conveniens adhi-
beatur sœus.
3. — incho matrisensio duorum hermaphrodito-
rum ejusdem sœus diverſitati heci possit.
4. — officium virile vel muliere assignari possit.
5. — legitime induatur vestitus.

Ei autem Hermaphroditus, homo, qui utriusque
sœus genitalia vel vasa habet, vel habere vi-
detur, hinc

Hermaphroditus est monocœus genitalium, in

* H. HALLERI Elem. Physic. T. VIII. § 6. p. 9.

** H. HALLERI Opera omnia, æquæ edita T. II.
p. 9. Non dicit Hermaphroditus monocœus. — & Ed.
ANNUS hermaphroditus Abhandlung über
die Hermaphroditen. Lemberg. 1775.

quibus pari una membra virili & alia vulva muliebri simili deprehenditur.

Hermaphroditorum tres dantur species.

1. *Hermaphroditus masculinus*, seu *Androgyneus* aut *Hyposphachus*, qui præter partes genitales viriles, adhuc rimam, seu hincam in perineo habet.
2. *Hermaphroditus femininus*, seu *Androgyne*, quæ præter partes genitales femininas, adhuc clitoridiam adeo elongatam habet, ut peram vicinam referat.
3. *Hermaphroditus verus*, qui cœtera utriusque sexus genitalia habet.

SIGNA HERMAPHRODITI MASCULINI,
sua maris ex rima in perineo difformis, sunt

1. Penis major, majoribus corporibus rariocoste, cum penis cœteri directione positus, inflexus; *Preputium*, superius & inferius obductus. In penis nulla venere usque hæc perpetua est; in clitoride autem inferiori nihil præputio simile reperitur.
2. *Preputium*, quod præputium cum glans jungit.
3. *Rima* in perineo absque hymene est, nec profunda, nec lata, per hanc filis fibræ & res firmæ sunt, nullam autem officium urinæ, offendi. In hac parte rima, neque sub urethra neque ad os alpebræ columnarum vaginæ tangi potest.

4. Veneris cupido in feminas. Scrotum anguste et
peru. Testiculi & vesicæ spermaticæ suis per
eum nodulis conspicua.

5. Facies livida, barba robusta, ani ambitus pl-
idus.

6. Mensura humerorum latior, femorum angustior.

7. Mentes nulla vel exigua.

SIGNA HERMAPHRODITI FEMININI
sunt

1. Clitorialis males minor; sicut corporum inver-
tosorum super valvum horizontalis (hic quidem
difficilis tangitur) & spera terra. Montarinerio
implurimum caetero; semel tamen utinam per
clitoridem existit visam fuit.

2. Proparium inferioris semper imperfectum. Pro-
nolam proparij nullum; sed ejus loco descen-
densum de clitoride nymphæ, in qua & propar-
ium & glans nascitur.

3. Peru hyem in juncti feminæ, & vaginæ duo
coluque rorant valem obident. Et hoc in signa
duplex, tam ad vesicam ducunt, quod minus
est, alterum quod majus, ad uretram, cujus
orificium tangere oportet, ex quo imprudens fe-
minam veram agnosceret.

Si talis puella simul arare forte, tunc cum adul-
terum recenti mensis declarabunt, qui membra-
nam descendit, qua vaginæ clauditur.

7. Galyxias ac molles corporis.

3. *Cere levis ac ani umbra non pilosus. Mem-
bra in charace.*

4. *Moxfructus flatus ex circa. Cupido in vena.*

7. *Defectus testicularum & valorum spermatico-
rum.*

8. *Panoram manifeste latet quam hamerorum.*

Sed in teneris pueris hæc signa adhuc defant;
hinc cura testicularum absentiam, & chloridia
prolongationem via signum habetur.

SIGNA HERMAPHRODITICÆ fact. &
primaria utriusque sexus organa commissa in uno
homine simul observantur. Nempc uretra &
antrum, testis atque penis.

Ex solidioris enim historiæ apparet non penitus re-
pagare, ut aliquando uterque sexus in uno
homine misceri possit. *

* H. HALLER l. c. p. 16. & G. MARRY
in *Mémoires de l'Acad. de Dijon*. T. II. anatum
dedit unumque hamale vero omnino ut videtur her-
maproditum, cui testis fact. & vesicula seminalis &
vagina & uterus & tuba & ovarium. Hæc organa
drogæ uterum lateri manu, uterum feminæ fact. p.
640. — G. F. FEYTA *Memoria de l'Académie roy. des
sciences*. 1710. *l'p. 6. r. 10.* descriptis muliere, cui tes-
tes, epididymis, prostata, vesicula seminalis in ab-
dome sita sunt, cum utero in uterum pariter &
tuba. — A. COLUCCI p. 111. anhogyna, cui uter-
us cum cervix, cum vesicis mallebræ, sed non pen-
is fact. & duo defuncta test. ligamenta, quorum

Ex his ergo patet

1. Androgynas impregnari posse mulierem.
2. Androgynas vero sua dioride cum muliere coire quidem, et impregnare non valere, et a viro alio impregnari posse.
3. De Androgynis autem veris utrumque esse possibile.
4. Singulæ fabulæ explicatio innotescit, quomodo puella in poetas, & poetas in puellam operatione chirurgica, vel arte mutari poterit.
5. Arcum & isquidissima fuisse veterem legem, quæ homines debili sexus, quos ipsa natura jam severius trahebat, cum more pariterbat.

SIGNA DEMONIE.

Qui demonem in corpore gerit, vel genere creditur, *demoniacus* seu *demoniac obfessus* vocatur.

Quatuor dantur demoniaci species. Vera, simulata, imaginaria, impostata.

1. *DEMONIACA PURA*. Olim homines quosdam *furore NEMINIS* percussa a demone fuisse obfessos, et sancto Evangelio curatos.

An verum etiam post CHRISTUM, Salvatoris nostri

atque usque ad uocem ultimum ad postea redirentibus, et solam per postea finem, atque usque ultimum, atque postea tamen, disticta sunt.

noctem, demon hominem corpora obfidendi potestatem habet, a rheologia queri debet. *

Signa, quae hominem a diabolo revera esse obsessum, docent, sequentia esse dicantur.

1. Si obsessus ad inspectionem aquae lustralis, vel invocationem nominis Iesu, vel applicationem hostiae consecratae semper & crudeliter in furorem, vel convulsiones agatur, quavis res applicatum nec vidat, nec sciat,

2. Si obsessus res agat, quae vires naturae tam hominis cum aliquam corporalem phisicorum superat. Ut si solat, quid eo quae interrogatur tempore in locis occultis, vel remote agatur. Si omniam nationum linguas, quas nunquam didicit, intelligat & loqui sciat. &c.

Credo pueros impostorem inveniri veros obsessos, si viri docti, intrepidi, ac omni praesidio vacui cum summa cautione in obsessos inquirent.

3. *DEMONIA SIMULATA*. Nefarii ac crassi homines quandoque ex malitia, aut magis elemosina obtinenda spe, aut ex pia fraude, vel alio fine pollicite se diabolo obsessos fingunt.

Hi impostores elucubrare aliquae verba ex variis linguis dicunt, miras convulsiones & clamores ad applicationem aquae lustralis, vel rei sacrae

* Sanctus ATHANASIUS dicit p. obliquo sic operari: ut per unquam verbum Dei appropiis hostiae huiusmodi se diabolo offerant.

essent. Ante discant sine ovis labiorum motu loqui * ut vulgus credit: demonem ex illis loqui. Ex aliis hominibus cum obsessis se cointellegendibus sciunt, quid in locis remotis peragatur, sic quandoque facta vaticinatione. Homines cointellegendes obsessam vel haereticam, & virtus naturae superantes praestitisse narrant, & sepe juramento testantur. Obsessi demum variis artibus contra hominibus stupido artificio mira, ac naturalia producunt.

At fraus obfessionis facile detegitur, si obsessus ad aquam non lustratam, aut hostiam non consecratam convellatur vel ferat. Si ad dicendum, quid examinatur cogitet, si ad rem vicibus naturae factu impossibilem peragendam adstringatur.

1. *DEMONIA IMAGINARIA.* Dantur homines hypochondriaci, melancholici, maniaci, foeminae hystericae vel verminosi infantes, qui a plebe obsessi esse creduntur, & qui ipsi se demone esse obsessos delirant. Hi utique se liberare possunt, quia dicere se non esse obsessos. In his agrotis mira & sepe vis explicanda, apta medi-

---

* Cf. de la CHAPELLE de Proustier, in *Encyclopédie*. Paris. 1772. Vol. 2. Ventriloquisme. Méthode de l'examen. Et imposent colloquens, qui recourant aux a devotes ou saints par arbitra ventriloquisme, veulent lui persuader. Robor in malis suis faciem hoc non requirit, quo magis convulsus est claudis, & vocem edat, sicut confitens in possessione parit esse.

circumscriptis tamen profliganda, apparent phænomena.

Facile autem hæc demoniacæ species designatur ex signis morbi præsentis, & absentis signorum demoniacæ vere.

4. *DÆMONIA IMPURATA.* Quandoque delirantes ex febre, vel mania veri, qui phænomena exhibent, vel non exhibenda, vel rarissime videnda a plebe non scilicet, sed etiam a credulis sacerdotibus & similibus medicis pro obfessis declarabatur. Quandoque demum, ex voto quibusdam hominibus obfessio diabolica ascribatur.

Hæc species ut prior designatur.

Dæmoniæ veri si dentur, sacerdotibus, * * * simulati concubitus, longinquæ metamorphosæ traduntur

S I G N A M A G I C E.

Homines veri, qui mediante pacto, quod cum diabolo inest, sui supernaturales profectus posse, diu nimis credimus scilicet. ***

* Cf. SAVVAGES *Nôtes médicales*. T. II. p. 286.

** *Je réfléchis au diable, dit M. VOLTAIRE, de s'adresser toujours aux fous de théologie & jamais aux fous de médecine.*

*** Cf. BERNHARD *Abhandl. von physischen Abgeschwunden und der Magie*. Halle 1768. qui ex parte recellit Cf. HÄHNEL *Abhandl. de Magia*. Lipsiæ 1774.

Tales verba dicebantur *Sagae*; viri autem *Magi* vel *Pythaeae* aut *Fraxigiorae* vocabantur. *

Potest vero magia ut demonia in equos species redigi.

1. *MAGIA PANA*. An homo cum diabolo aut ille cum homine pactum interposset, quo diabolus homini subscripto omnia peragit quae ab illo jubetur, dominum theologi ex sacro codice & ex factis omni dubio certisibus.

Sigae vero magia creditur, si homo impie peragat res supernaturalis. De qua specie hodiernum merito dubitatur.

Natus spontanea ferine hircini subiectis nihil pro magia probat. **

* Col. SAUVAGES *Nof. morb.* T. II. p. 180. Hoc pro-
pheti illa verba, quae dicitur circa caput igneo,
marcha infernalis tunc effere tam libere se posse
imaginem. Pictoris qui de hocque ritibus cum ri-
diculis carminibus demoni dederunt, ut propter re-
sistum & hunc caput, ut monent volentem su-
permittit dicitur. Quae omnia in dicitur &
dicitur hunc vna dicitur.

** De hominibus naturaliter in equo transmutatis vide
Philos. Transact. Vol. L. P. 1. p. 41. Aliqui homines
equi cum equo potest fieri. Nihil enim terri-
tus. Inde plures homines in equo capiti, cum
Equo contrahit. *Cogit. dicitur.* T. III. p. 179. Et
180. Natus est phenomenon & Col. FORMER ad-
notavit, hystericas facinas in hircino canone, dicitur

2. *MAGIA SINE VERBIS*. Impostores quosdamque ut credulorum hominum credentiam evulgant, variis artificibus naturalibus ut oblectis simulati & ta-
scinatorem esse ostentant.

Alii dentium simulacra & falsos dentes fuisse. Acus, ciliae, vitra, alabastra sine vanito vel alio vel abscessu * evocantur.

Hae species exigit ingenii acuti examinationem, ut fraus detegatur.

3. *MAGIA ANTIPTICATA*. Nescio homines ex plantis phantastica-narcoticis linimenta componant, quibus sibi & aliis tempora vel animum vel partem aliquam integunt, aut his partibus impostant. Inaudi ex his usquequaque seipso profundo ac infernalis lascivii atque miris perducunt; evanida vi venerata evigilant ac infernalis sui revera condigisse firmiter credunt, adeo quidem ut peramato, tortum, imo & morte magis veritatem referant. * *

In quibusdam perocypsis vocatur, ut fatis mergi. p. 174 444

* *Col. BRAMBLE* *Abt. des de Mémoires des Sciences de l'Académie de Paris*. Paris 1774. t. VII. 179. 5. — & in *Journal de Médecine* t. VI. *Col. BOUCHER* de pusilla, cuius partem ex usquequaque specificis acutis vocis fuit. — *Journal de Médecine* t. XII. de simulacris dentium per-

** *Comus est dicit Col. SAUFAGE* *Nesci* *med. t. II. p. 160.* quod aliam ex similibus dicitur oblectum & temporibus illam, vel partem pulvis vocis

Hic veneno dextram ac alio artificio inducunt hominibus varios morbos, quos vulgus *fantasmator* appellat. *

Nolitur magia artificialis ex materia corporis delicti.

4. *MAGIA IMAGINARIA* Delirantes ac imaginem se fatiscunt esse adeo firmius quandoque credunt, ut omnem respiciunt medicinam, & sub tortura doloribus se fatiscunt esse edicunt. Imo ut in supplicio certa ipse olem ducunt salutis, id ad ultimum vitae spiritum afferunt. **

5. *MAGIA IMPUTATA* hac sunt hominibus

notitiam sumis phantasias persequitur vestem. Simili perfatio ex formibus transeunt, & sicut Pastor Gallo - provincialis, refertur GARRENDO, & magister cunctis hunc quilibet die Sabbati, unde formidat se ad impium demerum actum via canonis devocato, & in hunc profici laudo.

- * Nebula visum, rosas bellidona mactat & curvitas ad profum cunctidibus libentibus perignat. Huiusmodi sunt qui inde labent, multitudine totum corpore hunc, cetera respiciunt, in cetera vasa nequibus. V. Gilder. G. KELLY *Abdom. un. deq. 22f. 23f. 24f. 25f. 26f. 27f. 28f. 29f. 30f. 31f. 32f. 33f. 34f. 35f. 36f. 37f. 38f. 39f. 40f. 41f. 42f. 43f. 44f. 45f. 46f. 47f. 48f. 49f. 50f. 51f. 52f. 53f. 54f. 55f. 56f. 57f. 58f. 59f. 60f. 61f. 62f. 63f. 64f. 65f. 66f. 67f. 68f. 69f. 70f. 71f. 72f. 73f. 74f. 75f. 76f. 77f. 78f. 79f. 80f. 81f. 82f. 83f. 84f. 85f. 86f. 87f. 88f. 89f. 90f. 91f. 92f. 93f. 94f. 95f. 96f. 97f. 98f. 99f. 100f.*

- ** *Art. med. Berol. Deud. 2. vol. IV. & in Epim. N. C. passim.*

ex superficialitate * vel pia fraude vel alio sine poli-
tico affingitur. **

Sedula indagatio hac & prior species facie
decegitur.

* In sola Lotharinga saeculo XVI. congregatae haereticae
saepe sortilegi tanto incoi quidem nono constructae
sunt, quae ut bene patet gloriosus est NIC.
REICHERTUS Duce Lotharingae a confilio iustitiae
in scriba de Dominatione libris, Praesulatus A. 1679
scribit, — Cui, REX SPAN. Aetate, qui per plures annos
disponendo ad mortem multorum impensam magis
suis qua constitutiones adhibere sibi, dicit. Ego id
cum paritero desino, ut quidem nullum haereticum
ad regem ducere, de quo tantum confidenter praedictor
parare poterim, sicut scribit reus; vido libellam sub
reale Curia tribuendi de p. regibus reus, Jura Lib. XI.

** Celebris est historia Utilitatem Lutheri apud
Filionem quam Illustis SAUVAGES in verbis
refert. Monachi hujus villae volebant Parochum
URBANUM GRANDIER, virum puto clarioris
aetatis, & doctum cum animi tam corporis dignitate;
illi haec religiose indignant, ut afferunt se
a GRANIERO felicitatem, & qui officio debentem
felicitate: quid non religio possit sentire, necesse
est cum amore repelle ad hanc praedictam Parochum
& Magistrum & Monachorum aetate confiterentur;
eo demum decessit factus, ut ipse demissus de per-
rochio, apud cum Sacerdos impior, qui cum ad
Supplicium delincent, crucifixum ferrum candre-
tem officiantibus hanc mittere preberet, in stramine
Parochi curas pro signis diabolicae passionis pluri
redderet.

SIGNA SPECTRI

An hominum mortuorum anima, vel dæmones vel alia
entia incorporea hominibus apparere vel visibilia
reddi possint, theologorum & psychologorum est
probare. *

Spectra vero que fraudis artificiose aut phantasticæ
imaginationis sunt preter sectule indagacioni pa-
tescent.

Idem de visis seu spectris, que hominibus mor-
tuis & vivis quibusdam crucem de nocte effu-
gere dicuntur, ostendendum est. **

SIGNA MIRACULI.

In medicina legali de morborum curacionibus mira-

* GIL. WERNHARDT von Gessen und Gießebühren. *Leb-
regeln*. 1786. Uebersetzt. *Abt. von den Abwägungen und
Fällen*.

** H. HALLERUS *opusc. physiol. Lecturae* 1768, p.
118. Descripsitque ea ore videlicet mortis & emen-
thematicæ morbis catholice, quæ quasi pulsant
& supra vidit. Hæc est origo colubinae super thibide
Vampyrorum, que ex Hungaria a Casaricis impri-
mor indicibus, per universam Europam propagata est.
Hominum corpus de quæsi maxime vampyræ, morbis
maxis curantur, sicut hæc a morte tempore sepul-
chre committit, ut solent in arboris regionibus, Sin-
guine spumante ex obdormit habere experta sint, re-
liquæ consuetudine addidit Casaricæ non aliam invenit
preter expansionem supra cæciliæ, in primæ cor-

calofis non raro agitur fermo, hinc veri miraculi signa perferuntur medicum oportet. *

Possunt autem miracula triformia dividi nempe in miracula vera, in patetia, in ficta.

1. *MIRACULA VERE PEREUNT.* Curatio morbi vel alius factus, quod vires naturae sapient, dicitur miraculosa. Difficile autem est quandoque dicere an factus vel curatio morbi naturae vires superet, cum vixit vires naturalium limites adhaec ignorentur.

In evidentibus vero miraculis, ut si oleum canerofum intra unicum tempore minutum curantur; si homo anteque oculis balba destituta clare tamen videret, se sic patro, nullam dubium de miraculo vere presentando remaneret.

noti, qui singularem, quo id videri, in fac mone-
 herum functionem, undeque obicit, ruptis tuncis
 valvulis, laceris expelle, ad aliquam spontaneam li-
 quorem formamque fluiditatem. Vite etiam M.
 VAN SWIETEN *Amerlingus ab de viceripalem*
Exhibere de Abyssiniam ab Maria postum. Quae
 pulcherrima magis vel amulveritatem advenit inven-
 tione libro cui titulus *Abhandlung de Daffur der*
Gefreyer nach dem Abzug von Kompostant. Aug^t
 burg. 1778.

* Col. M A I N *liber de miraculis.* Franc^{ae} 1774.

Incorruptibiliter cadaveris sola sine progressu vite sanctissimas & peracris miraculis, quo ad omnia & quo ad res illas indubis, non est sanctitatis signum. *

2. *MIRACULUM PUTRITIAM.* Est mirabilis infirmitas vel lethalis a plebe vel rudem igno-
rante habiti subitanea curatio per vias naturales.
Surditas, ** amaroftis *** aphonia **** subitis cura-
tis, dolor subito evanescens, ***** aut longe tu-

* Von der Unverweslichkeit der Körper in der Erde vgl. *Alchemie Magasin der Natur, Kunst und Wissen-
schaften* VII. Theil. S. 144.

** Col. THUNER *Historia capiteles*. Friburg 1770. p. 285.

*** Col. BURRONS de *Incantatione quidam miraculo in
pauli crucem morte, utique fonsana S. fignit-
at Amatois*, Braunsch. 1734. & Col. THUNER *Historia
amatois*. Frib. 1742. p. 227. & 570.

**** Col. AUBERAN *op. Ellysis fonsana Inquisi-
tionis* 1667. A veritate longae & ipsi naturali
philosophicis delectis in unum Inquisitio ubi non
in unum.

***** Schreiben von einem Wunder, welches in Wien vorgefallen
ist, da ein Blindes ein beschuldertes Kind im Traume selbst
genau hat erkannt, vgl. *Flugschriften, Magazin* 24. Band.
S. 80. — Von einem gewissem Alter, welcher nicht Jahre
lang stumm gewesen und endlich durch einen Traum wieder
in seiner Sprache gekommen, vgl. *Hamburg, Mercur* 6.
B. v. S. 25. S. De illis mirandis pueris vide BUCHNER
op. phys. med. methem. v. A. 1710.
Fol. 1734. C. 1000. — Epist. N. C. in append. per
m. non 3. dec. 33-34. p. — *Beobacht. Soudagen*
18. Fagf. 1711. cl. 18. Art. 11.

terata inedia * frequenter miracula peribant.

Signa sunt: 1. si vires naturæ adsignari possint, uti hodierna physices ac medicinae late multa phenomena morborum ac curacionum omnium penitus explicare valuerunt.

2. Si curatio lente ac imperfecte succedat, aut si morbi ridetur observentur.

3. *MIRACULORUM PICTURÆ.* Paucici quandoque ex pia fraude aut sanctissis ambitione; impostores sine politico, mendaci pro largiori elemosina obtinenda miracula varia fingunt. Dñi nempe se elucidicandos vel cocos vel ludos vel menses cocos heremitibus se fecerunt, dentium in templo vel aliis locis publicis subito se sanatos alia voce & filis lachrymis exclamant.

Notatur & detegitur fixus et certus sedulo morbi progressi ut de morbis febrilibus dicitur.

SIGNA OBJECTI PRO BAPTISMATE.

Cum baptizant soli corpori humano aërate conveniat. Hinc queritur an fetus inmaturo, an in-

---

* Distinguerem sua miracula toleranter inoffensas exempla collegit M. HALBERG. *Elem. Phys.* 7. VI. p. 168. — Cf. VOLTFFEN *diacrit. medicæ novæque illius strenuè apostolicæ doctrinæ exhibent. Lugdun. Batav.* 1772. de morbis Sæpius in *Journalen für Naturgeschichte*

na monstruosa vel in fetu effusum sacro fonte debent ablu.

1. **BAPTISMUS FETUS IMMATUR.** Fetum eo momento, quo in utero matris concipitur, animari, docet physiologia. Hinc quocumque modo post conceptionem ovulam impregnantem in quo fetus etiam minimus invenitur vivus, et utero abest, baptismus est dandus.*
2. **BAPTISMUS FETUS MONSTROSI.** Animam humanam monstris humanis inesse docet consuetum medicum, quod in his observatum fuit. Hinc monstra sacro baptismate conspergi debent potest.
3. **BAPTISMUS FETUS BICEPHALI ET MONOCORPORALI.** Fetus bicephalus & monocorporatus duplicem habet animam, cum duplicem habeat voluntatem, que anime duplicis signum est; hinc singulum caput talis fetus peculiari baptismate est conspergendum.**

---

* Cf. CANDIEMILA *Embryologia sacra, seu de q̄s sitis sacrosanctum Et matrem circa certam partem in utero existens solum* Tolent. 1741. Fetum 10. die vivit. Nuptum fetum matrem utero die vixit uterum. Viam minimam p̄p̄t̄ vix signis consp̄ctis sepe superest exemplis docet.

** In historia duorum sororum conortum, septem sororum & duorum, domit; que sepe in Hungaria observantur, & 10. annos curantur vivunt. Vide Cf. LANGE *entbindung Neuesystem* Nürnberg 1771. Theil 1. S. 100.

4. *BAPTISMUS PECTUS MISCORPORIS*, & *MONOCERPHALLI*. De fera *Ascaris*, & *monocerphallo* nullam superest dubium, cupit debere solum baptifari. *
5. *BAPTISMUS PECTUS ACERPHALLI*, vel *SEMICERPHALLI*. In tali fera laesi cerebrum quandoque, vel in collo, vel in thorace, vel sola medulla spinalis forsan pro unica sede, & vix caecitio sufficit. Hinc si fetus acerphalus vivus nascitur, factis baptifatis affici potest. **
6. *BAPTISMUS MOLEAE*. Si mole in se fetum continet vivum, nasci ille est baptifandus. Mole vero non impregnata baptifata non laesi con-
fpergenda.
7. *BAPTISMUS HERMAPHRODITI*. Si verus adeo hermaphroditus laesi tamen solum-

---

* H. HALLERUS *Physik über diese Flussschnecke* vertheidigende Prolegomena wider die Offensurum. *Ann. 1771, Tab. I. S. 174.* dicit: Allerdings wehret die Seele an einer ungetrennten Seele, wenig im Kopfe; Also die Verirrungen, und die Krankheiten der Gedächtnis, und auch nur eines Theiles des Gehirns, können ihr Nerven, ihr Gehörtes, ihre Gedächtnis: auch die Fieberkrank, die doch ein Theil des Gehirns ist, kein Antheil daran, diese Verirrungen beweisen die Seele den Verstand, der Bewußtsein, die Gedächtnis nicht.

** H. HALLER: *El. Physic. T. IV. §. 39.* in *Asphallo* Sept. laesi cerebrum sub caecitio.

modo baptizandus, cum unicus est homo. *Amplexus* hermaphroditus, aut infans cui genitalia alytate essentiali baptizati non esse, hoc enim in imponendo nomine non consistit.

8. **BAPTISMUS FETUS ARMORUM.** Fetus apparenter mortuus, si signa evidentiæ præcordialis ablatæ, baptismum sub conditione, si vivat, legi convenit.
9. **BAPTISMUS FETUS ADMUC IN UTERO MATRIS HABENTIS.** Si fetus vita adhuc sub parto perdidit, tunc pan quolibet infans ipse in vagina, vel uteri orificio obvia syringe ope aqua baptismali conspergatur. Etiam foetusque ambulationem in casa necessitatis, non vero placentiam, aut ovum membranosam seorsu baptizare licet. Matre mortua est fetus operatione caesarea cuimendus, et baptizato conspergi potest.

QUESTIONES
MEDICO-FORENSES
* *
FORO POLITICO.

DE POLITIA MEDICINALI
GENERALITIM.

SCIENTIA rem medicinalem in re publica bene ordinandi *Politia medicinalis* dicitur. *

Notitia subsidiorum, quibus vita, sanitas, & populo civium incolentis servari, & aetate reparari queat, *objectum* hujus disciplinae est.

MAGISTRUM hinc est consilia dare, quibus res publica medicinali optime instruenda sit. Principale est ex consiliis medicinalibus leges condere, quibus salus publica commodissime obtineatur. *Magistratus politici* est vigilare, ut leges, & subsidia medicinalia optime serventur.

FORUM POLITICUM ideo medicum, ac chirurgum ingredi debere, sua sponte patet.

Ingenio utilis est, quam res medicinalis rite constituta rei publicae proferat. **

* Cf. FRANK *System einer vollständigen medicinischen Polizey* Altona 1779. u. Sade & CH. BAUMEK *System der Polit. medic.* Franc. & Leyde 1779.

** Cf. BURMAN *von dem Nutzen der Arzneywissenschaft auf das Wohl des Staats, und die besten Mittel zur Erhaltung des Lebens.* Jena 1779.

CURA MAGISTRATUS IN CONSERVANDA SANITATE PUBLICA.

Primarie causæ mortificæ, quæ sanitatem civium ledunt, & populosæ sepe morbos progernunt, sunt *

Insalubritas aeris — vitus — potus — habitatio-
nam — demum animi affectus — consuetudines
nocivæ — præcis empiricorum & contagium
morbis contagiosis.

1. *INSALUBRITAS AERIS.* Aer maximam
partem suo calore, frigore, humiditate, aut pa-
ucitate nocet.

Calor æstivus nimis densibus aëribus extrahit,
quæ plantas umbras reddunt; arboribus, quibus
situantiam via sunt cedenda; pluvie ar-
tificiales, seu irrigatione, quæ plantas sunt
conspersa, moderant.

*Frigus hyemale ædificiis aëribus præterea e re-
gione, quæ ventus sufficiens fare solet, ac pro-
curatore lignorum, levi peris, & sufficienti
copia habendorum, bene civium vestis, atque
habitatione congrua insulam avertit.*

*Humiditas aeris, quæ a paludibus, seu stagnis, ædi-
ficiis humidioribus, situantibus, aut maris e la-
pide humido extrahit aeris, præcavetur, si*

* GÖ. ARNOLD *Ess. de sanitate publicæ in
pulsione. Lipsiæ 1771* — et GÖ. LEBINGO *Ess. de
sanitate publicæ imperatoris. Lipsiæ 1774.*

Aque stagnantes aqueductibus deriventur a civitate vicina. Si edificatio humiliorum domorum interdicitur; si lapides mense humidis in vicinis evitentur.

Putredines aeris, que exhalationes peritiam pro causa habet; evitentur ablatâ exhalatione. Hinc *Cadavera hominum* non diu publice in cubilibus profertim calidis exponenda. Possint itaque ad sepeliendum tempore in cameris, aut stellis bene aëre perficere exponi.

Squartaria cadaverum in templis, aut circa civitatis mensa penitus interdicitur. Cameris effruantur in locis a civitate se distans, aëre bene perficiat, arboribus, que putredinem absorbent, & corrigunt, hinc inde circumvolatis, ac adeo locis, ut putride cadaverum exhalationes a cameris cum vento in civitatem radice requant.

Cadavera animalium mortuorum illico ab excoriatores publice a civitate auferantur, & profunde sepeliuntur. De loco excoriationis idem, ac de cameris notandum est.

Hydrocoris extra civitatem in loco siccâ, aëri supposito, a civitate aliquantulum distans erigantur.

Opificia artificum, quæ fetore insalubri, aut exhalationibus noxiis aërem inquinant, ut coriarii, saponarii, plumbarii, laniarii &c. extra civitatis vicinia sua habeant officina.

Squalores cubilium, latrum plumarum, domorum ut

feras animalium, fabulorum &c. lepies suffe-
rantur.

*Cloaca domorum adeo constituantur, ut sine aper-
tione furorem non desinant in cubilia, sed ut
furores dactibus subterraneis devehantur extra ci-
vitates.*

*Aqua stagnans lota, vel prope civitates aque-
ductibus delibatur in areas flammæ, vel eu-
ficentur. Evadente aqua impediatur, loca ab
aquis condantibus conspurcatis diligenter pur-
gentur. Omnes enim hucusque recensite casus
sibiem putidam incendunt, & aliud.*

2. *INCAUSANTIAS PECTUS.* Inopia, aut
male ciborum conditio morbus procreat popu-
lari,

*Atque proinde instructis perceptariis publicis
civitati, & juventuri potest.*

*Ciborum male constitutorum venditio prohibeatur;
hinc petrus manducatum cibatum suspector con-
stituitur, cujus officium sit examen viculato-
rum, & poulentorum.*

*Animæ mactanda sint sacra, & recensa. Anima-
lium molibidorum, vel morbis insanptarum
carnes, aut carnes jam vetustate corruptæ, ut
& pilosæ mortuæ, perforatæ jam forentes, neu-
siquam a heciv, testamentariis, & pikatoribus
victum exponantur.*

*Ferriæ cretæ, ipsa cretæ, & lignitæ non
sint corruptæ, vel insanptæ, vel neotica, vel
caricajata.*

Quæ verum exposita non sint infelix conspurcatis, corrupta, aut plerisq; venerandi interitura. Radix autem loco percollelii quandoque dividitur.

Radix horæ, si ex specie adlivorum facta, esse debet rari.

Fragorum venditio, nisi manifestam a manducatione inspectam sub gravi pena interdicitur.

Dumtaxat male ciborum preparatio, & conservatio ciborum in vase cupreo, vel plumbeo male, vel impuro sacro obediis diligenti inspectione facile evitentur. *

3. *INSALUBRITAS POPULÆ*. Hæc enim qualitas nociva non minus, ut sibi oculi nocivas populas infensæ valet.

Aqua communis parcarum, qui in loco bibitur, sit pura, hympida, heterogeneis noxiis libera. Id maxime charis Phycus loci indaget.

*M. HALLER I Elm. Phyc. T. VII. p. 194. in Adoleto dicit: cum passio cupi in vase calidius male effusa sit, aut non, ut simul, esse exempla. At ex causa hæc in consilio monachi catholici NORRIS Physic. p. 17. Sic in orphitrophis ab eadem causa tantum, & ventus epidemius Cal. Minus. V. p. 118. — vomitus proventus, vertigine, inflammatione stomachi, & motu IGNAZ. VARR. A Bayro in cupio vase feruente dysemia Cal. Minus. V. p. 117. Vnde inde nota SCHULTZII in aq. n. p. 12. BUCHNERI vasis, fœturæ &c.

Aqua erit putride referta, vel tremula fetens, vel plumbis rubis, quibus adhibetur, venena, pro pura non adhibeatur.

Cerevisia sit bene defecata, cum nullis plantis noxiis, vel inebriantibus coacta, & nondum accitum.

Vinum sit bene fermentatum, antiquum, nullo plumbis, vel aliis re noxiis marginisatum. V. venena.

Abusus vini creari difficultatur. Multis enim morbis hinc obnoxios reddit civis. Idem de abusu potus cogitur, & rhar notandum est, qui multorum morborum acervolorum cause sunt.

4. *INSAUONITAE HABITATIONUM.* Domus humilioris, terre nimium invenit incola humiditate nocent, hinc elevare magis a terra edificentur.

Edificia, in qua magnum populi confertum fieri solent, ut ecclesie, nescientia, schola, theatra, &c. sine ampla, multis fenestris, ac pluribus portis instructa, ne aer humanum respiracione corruptus hominibus nocent, & ut incendio oborto facile hominibus sit exitus.

Exposita carcerum non minus puro aere indigent.

5. *ANIMAE AFFECTUS.* Terror publicus v. g. de ingrante peste, aut morbo contagioso, interdicitur. Talis enim terror civis plus credite contagio suscipiendo aptos. Sic terror in valle Nil-

colai multis indantibus epilepsiam, & alios calidivi morbos.

6. **CORPORUM INVENIENDUM VIS.** Sic ceteri calidi circumvagantes occidentis. — *Edificia*, vel *penite ruina procliva reficiuntur* — *Rationes puerorum* — *Scholarum explorantur* — *curram vallianum*, vel *agitationem nimiam celeritatem in locis valde populosis* — *convulsam ferociam*, vel *accidantem circumvagatio* — *patris piri in loco aperto adterario* — *ignis non inchoi circumgesta jura res valde infamabiliter severis legibus interdicitur.* *Prædones viam capiunt* — *Mentis in motodochio custodiantur.*
7. **CONSUETUDINES FORIS.** Quæ sanitatis, vel vite periculum inducunt, interdiciuntur.
8. **LUXUS**, quo populus effrenatur, & morbosus redditur, omni modo dilucetur.*
9. **PRAXIS EMPYRICORUM.** Hi enim incongrua medicatione sepissime ex levis morbis gravissimos causant, & plures civis ex ignorantia vel audacia occurrunt, hinc his peris interdicitur.

CURA MAGISTRATUS TEMPORE MORBI CONTAGIOSI.

Morborum horum, qui suo contagio totam quando-

* De hoc, ut causis morborum legitis periti Col. BIRNICH gratule Grunig in den *Fortschritte der medicinischen Wissenschaften*. Cap. 17.

que regiones devastare solent, ingressus, vel progressus a magistra poltrici dispositionibus est secundus.

Dividantur aerea morbi contagiosi,

in aeras, que pestis, febris putrida, diffteria putrida, variola, & morbilli constituant.

In aeriis, ad quas huc veteres, scilicet, lepra, cancer, rabies canina referantur.

1. PROPRIETATIS A CONTACTU PESTIFERO. Ne pestis in locum sanum ingredatur, opus est, *

1. ut circumvallatio urbis desinet ad distantiam tanta magnum ab urbe fiat, & custodibus, qui cevent, ne quis claculum assequat, moriantur.

2. Advenientes a locis infectis per 30, vel 40 dies custodie subjiciantur; hoc tempore clapsa curia hinc a domo custodia permittatur.

3. Qui per provincias pestis tempore iter faciant, testimonio sanitatis instructi esse debent.

Ubi vero morbus pestifentialis decorem, vel plerum, vel vicum, vel urbem, vel provinciam quendam jam intravit, tunc, ut ejus progressus inhibeatur, hinc omne commercium cum infectis est interdiciendum, & occludendum, ideo

---

* *Collesione sicendi morbo contagio. Vol. 2. Cap. 2000 de progressu a contagio. p. 178.*

1. Instruantur vigilantes saltem ad militaris distan-
tiam ab aliis locis, illas statim peste infecti adper-
terant. Hoc profertim cogitari fac, ne profectus in
placis versari, & contagiosis periculo subji-
ciantur. Ex morbo reconvalescentes per aliquod
tempus ante parochiam cum suis convalescentiam
in custodia teneantur.

2. Morsu necesse effugiantur, & in alia terra, sine
superstrata cadaveribus calce viva, deficiantur.

3. Constituantur medici, chirurgi, infirmarii, sa-
cerdotes, qui pro vilitate, medicamentis accuratissime
afflictosam curam gerant, & aegros a suis se-
parent, ne sine norma impellam, qua se
contra pestem mutant, prescribant.

2. **PROPHYLAXIS A CONTAGIO PESTIS
PURIDAE** consistit in sola separatione aegri
a suis.

3. **PROPHYLAXIS A CONTAGIO DISSEN-
TERICO.** Cum haec puride dissentericosam
malaria contagiosam ferant, hinc haec haec re-
moverentur aegri, ut sui illas inspirare nequeant.

4. **PROPHYLAXIS A CONTAGIO FARIO-
LOSO, & MORBILLOSO** consistit, ut illi,
qui hoc morbo aegri sunt passi, arceantur
ab aegris.

5. **PROPHYLAXIS A CONTAGIO PENA-
LICO.** Optima prophylaxis a malo venereo est
abstinere a bono venereo. Aegri hoc syphili-
tica in privatis domibus soli degnant in lectis,

si vero malum infecti sit, tunc ad nosocomium recurrendum mitteretur.

6. *PROPHYLAXIS A CONTAGIO SCABIOSO.* Hoc accutius faciendum contactum infectum nec esse illorum vestimentorum, & lesterum. In ophthalmicis, nosocomiis, carceribus &c. in quibus scabies morbus est endemicus scabiosis aegris propolis alligentur cubilia. Vestimenta illorum probe laevetur, & vapores sulphureos perferantur.

7. *PROPHYLAXIS A CONTAGIO LEPROSO.* Hoc contagium in nostris terris rarissime observatur, & propagatio ejus per solum generacionem & lactacionem, rarius per attractum contingit, atque tamen separationem aegrotorum a sanis.

8. *PROPHYLAXIS A CONTAGIO RABIOSO.* Ut a morbo animalium rabidarum cavere possit, eorum liberam circumvagatio legibus prohibeatur, & animalia rabida illico occidantur. De ipsa morborum modis vide *obseruationes*.

CURA MAGISTRATUS PRO CIVIBUS ÆGROTIS.

Ut civium sanitas vestra heron sollicitudo curam habeat magistratus, ut recuperandis subsidia in promptu sit.

SUBSIDIA RECONVALESCENDI vero sunt,

1. Periti medici. Hinc talibus solennitudo jura primum exercendi dedit, qui a bona universitate fidei

rigorosis examinibus doctorum lauream legitime obtulerunt.

2. *CYRURGUS PRÆSTI*. Sicut talibus solammodo praxi exercitium admittatur, qui sui studia in bene instructa universitate absoluerint, ac peritis examinibus rigorosis diploma doctoratus chirurgici, vel magistrus chirurgici legitime acceperint.
3. *PHARMACOPUS PRÆSTI*. Qui semper absolute doctus pharmaceutico cursu pharmaceuticum, chemicum, botanicum, & historia naturalis in bene instructa universitate audierint, ac rigorosam de his scientiis examen coram facultate medica subierint.
4. *PHARMACOPOLIA LEGITIME INSTAURATA*. Hinc in civitatibus, vel medica facultas, vel physicj civitatis omni anno his, vel ut in scio pharmacopis videri pharmacopola, ac omnia prescripta simplicia, preparata, & composita in sufficienti quantitate, & qualitate adhat.
 Ut pharmacopi fiant, quid in pharmacopolis suis habere, & quo pacto medicamenta videri mereant, Pharmacopos provincialis cum reip. medicamentorum proficere debet.
5. *OPERATORUM PRÆSTI*. Talibus solum facultas exercendi praxis datur, qui cursum theoreticum in universitate audierint, ac dein praxim in domo obitricia publica viderint. Atque tan-

dem facto examine rigore diploma artis obtine-
re obiter obiter.

4. *EXPERIMENTA*, & *EXPERIMENTA* pro agri-
torem ferre bene instructa, delectata, & fa-
brietur pollentia. * *Monachi*, & *Monachi* hoc
opus charitatis in se facere possent.

5. *HOSPITIA PRO MORBIS PAUPER-
IBUS*. In eo non solum agri pauperes gra-
tis suscipiantur, sed etiam tales, qui pro sala-
tione in eo decumbere, & curari cupiant.

Hec vero nosocomia sint bene instructa, pura, in
loco congruo sita, idoneis lectis, cubilibus lu-
gis, bona victu, optimis medicamentis, peritis
medicis, chirurgis, & instrumentis provisa.

Monasteria aptissime pro nosocomiis adhiberi pos-
sunt. Fratrum, & sororum misericordie mona-
stia in quibus civitate majori instrui possent.

CURA MAGISTRATUS PRO ACCIDEN- TALITER ASPHYCTIS.

Ne homines, qui medicis, & chirurgis abstrahunt
apoplexia, suffocatione, vel asphyxia, seu morte
apparente affecti, ex defectu sollicitudinis re-
vera moriantur lex est a magistratu statuenda,
quæ

1. Hos pœnit, qui tali asphyxia non succurrunt.

---

* *Col. STRACHE* *Summa academica de asphyxia agriorum*,
Francof. 1779.

1. Hoc primum tenet , qui aphylo vitam re-
stituant ,
2. normam praeficit , qua methodo resuscitatio-
nis pericula adhiberi debeant , donec medicus
adveniat.
3. quae spirituum aphylorem , cum dia prohibe-
ant , usque dum sanos cadaverislo morti in da-
bitum vocari nequeant.

Primitivè aphyliantem species , quae a causa externa ,
& medicis utplurimum absentibus contingunt :
sunt *

1. *Ασπυξία κομμηλασκόμων*. Haec ad-
git , ut laboriosa ,

  1. cessante ex aqua prudenter extrahatur ,
  2. vesicentis malidis coactis , in aere temperato
στυγυλλοι σπυδοι , supine postoreque elevato im-
ponatur , & diversimode maneat capitis sita
nequaquam motuo.
  3. Mox una jugularis , vel frontalis , vel tempo-
ralis , vel his vasa sanguinem quandoque nimis
plena tendentibus vena in brachio laeva incidere
operiatur.
  4. Eximatut curat tenax , qui oris , variisque
cavum occludere solet.

---

* Cf. NEWLEN *Analyse der kognoscirlichen Auszuge*
Staudt über die auf puerilem Unglücksfalle selbst geru-
den sind, Altona 1776.

3. Homo vegetus spiritum suum ferè infusione, & naribus aegri claudis in suffocati pulmones reperit vicibus inflet.

4. Ineffloram autem affio sermo robori in autem immisso suscipienda est, adhibita simul lenia, & continua ventris contractions.

7. Si aeri per os infans obstructum quoddam, ut spasmus vel aliud occurrat, illi tracheotomiae indicata, infletur aer per valvula trachea.

8. Tandem denique corpus pariter calidè, asperis, vaporem simulante impregnatis conficitur.

Non convenit submersio variis faciesque irritatio, quæ mediante digito, plumina, sermo tubaci, vomitorio, vel sale alacino velicili peragitur, nisi encephalus, pulmoque a sanguine non amplius compressi urgeant. *

Renastronibus autem functionibus vitalibus major caloris gradus in corpus transmittitur lavatione acetosa, viscosa, spiritosa, aquosa calida, vel arena, sale, cinibus, stragulis calidis, balneo calido.

Reliqua facilius deglutitoli lenia vini calidi, vel alia cordiaci infusione refocillatur restitutum.

6. *ASPHYXIA LAQUEO STRANGULATA*
REM cingit, ut suspensam

---

* Cf. CALLISEN *epistolarum chirurgie veteris p.*
 477.

1. *Isopus*, quam cœcissime transiisse dicitur in terram.
2. In aqua frigida oculi refrigerantur, frictura libentur.
3. *Panagistia* infundatur in vena jugulari.
4. Caput, ut sanguis in cerebro stagnare repellatur, aqua frigidissima lavetur, & foveatur.
5. *Eucasta irritans* ex sale, & squilla injiciatur.
6. *Spiritus salis ammoniaci* causticus naribus admovetur, & pulmonibus infusetur.

Reliqua medicata, que coagulacionem sanguinis in cerebrum agere valent, suspensa manu adhibere curas est.

1. *APNOÏA AERE FIXO SUPPLOCATA* AER. Medula miferorum, qui in cellari habere masti fermentantia, vel in loco cerevisiæ fermentantis, aut in cubiculo occluso carbonem glificentium odore, vel sodinarum vapore suffocantur, edigit, ut
  1. illico in locum aëre pure frigido deportentur, aquæ capite elevato, & maxillis diductis exponantur.
  2. ut aqua frigida adpingentur,
  3. ut *Spiritus salis ammoniaci* causticus naribus admovetur, & pulmonibus infusetur.
  4. ut *Gartale* 5. vel 12. ovi infundatur cum pauca aqua. *

---

* Cfr. HACE *Erfahrungen der der k. k. k. Kaiserl. Medicinal-Praxis in Wien* an mehreren Swar-berg. 1771. p. 17.

4. *ASPHYXIA PRIMUM FACTORUM.*

Hic systema nervorum torpet, & ancephalus sanguine torget, hinc medela cuigit, ut sit

1. *Frangitio in collo, vel brachiis.*

2. *Ablutio, & fomentatio capitis cum aqua frigidissima.*

3. *Spiritus factis ammoniaci raribus admovendus, palmaribus infundendus.*

4. *Excitatio aëris ano impedienda.*

5. *ASPHYXIA CONGELATORUM.* Hi om-

nium asphycticorum distissime vivunt, & facillime resuscitantur. Cavendam est maxime, ne congelati cubiculo calidè inferantur, inde enim illorum mors redidit certa. Illorum resuscitatio cuigit,

1. ut totum corpus excepto ore, & naribus aëre aperiantur, vel balneo frigido immittatur, aut ut magis lentaminibus aqua frigidissima madida involvantur.

2. Si vita signa redeant, ut in *infans*, et non calculata resuscitentur, tandem per gradus curatilesatio major corpori applicetur.

3. Excitatio, ut viam cordis interne facibus infillatur.

6. *ASPHYXIA A COMOTIONE EXTER-*

NA. Qui a lapsu, vel alia violentia externa asphycti redduntur, hic

1. *Frangitio inlinitantur.*

2. *Pommario frigide capiti applicetur.*

3. *Exona irritata uno inspiciatur.*

4. *Reluctante viâ infusum oleum progrossum.*

7. *ΑΠΡΗΞΙΑ Δ ΚΟΜΠΡΕΣΣΙΟΝΕ ΚΟΡΡΟΛΙΑ.* Aduli ab irruente edificio, infantes ab inciditâ dormientis matris compressi, & asphyxi, eadem methodo sunt resuscitandi.

8. *ΑΠΡΗΞΙΑ Δ ΚΟΡΡΟΛΙΑ ΠΕΡΑΙΩΣΕΩΣ ΗΕΟ ΙΝ ΤΑΧΝΙΚΑΜ ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΟ.* Morte exigit, ut corpus heterogeneum in faucibus vel trachea hæreat,

1. *capiti, vel ramis digito, vel plumas oleo litta, & faucibus intrusa excutatur,*

2. *ut forcipe, vel balana, vel digitis, si possibile a faucibus extrahatur, vel*

3. *ut si corpus heterogeneum hæreat in trachea, tracheotomia inflata extrahatur.*

9. *ΑΠΡΗΞΙΑ ΠΕΡΑΙΩΣΕΩΣ ΕΓΓΙΣΤΟ* edigit, si acciderit in facie *inspiciatur*, ut si ubi cillo *funiculo ambulatorio sanguis ad uncliam tuam, vel duas extrahatur, & caput aqua frigida lavetur.*

Si vero infans in facie sit pallidus *ambulatorio sanguinis accretis, ut prodell*

1. *Altitario in balneo aquoso calido cum vino misto,*

2. *Insufflatio pulmonum cum aere deplogificata.**

---

* *Col. ACHARD in Mémoires recueilles de l'Académie de Berlin pour l'année 1773. insinuatione serie deplogificata*

3. Spiritus salis ammoniaci multas admoveundas, & quædam.
4. Guttae quædam aquæ dilute succibus infillenda.
5. Fasciam purgativam a mace ritum gloriæ obducere epi digni, qua iracundia simul sepe variat cocitatus.
6. Etenim salivam uno injiciendam.

CURA MAGISTRATUS PRO MATRIMONIUM INEUNTIUM.

Ut vel publicè fieri, & sufficienter facerentur ex matrimonialis civet, prohibens magistratus, ne matrimonium inveni

1. Puella, que in statu ætatis necesse impleretur. Nam gravida nimis juvenes, nimis facile abortiant, aut necera partiant proles, que brevi iterum moriantur. *
2. Virgines stridit, aut morbo hereditario incurabili laborantes, ne morbus in infans propagetur proles. **

Scilicet, cum eis a palamibus effusa sit mephitis. At mephitis per vitrum solum transire suo phlogisto privatur, hinc tale infans.

* Cf. FRANK System der medicinischen Policey. 1. B. Von der Polizei. S. 127.

** Idem ib. p. 127. Von ungeheuren Fäuln., & p. 171. von der elischen Fruchtbarkeit, und andern phlogistischen Minderstoffen.

3. Femine ultra 30. annos jam posside. Rarius enim hu. adhuc concipiunt, nisi juveni marito junda. *

4. Juvenes ante 25. annum, ne tunc dotali peccent, aut nimis debiles generent proles. Juvenes vero rursus ante 25. annum matrimonium non inire.

5. Viri ex febre, vel alia causa impotentur, aut morbo hereditario incurabili laborantes.

Deman a vestra dispensentur sacerdotes, monachi, milites, & alii, qui continentiam observare nequeunt, aut quibus continentia morbos periculosis parit. **

Prohibeantur septuaginta, ne homines sui venere, vel tunc dotali inficiantur, aut matrimonium ideo negligant. ***

CURA MAGISTRATUS PRO AUGENDA POPULATIONE.

Quae regni copulabit solo fertili prudentis felicitas, securitas, potentia, & divitiae a multitudine incolarum sanctorum pendant, hinc summa Principis, & magistratus sit cura, ut locorum numerus perpetuo incrementis.

* Mem. l. 4. p. 169. vna ut *fränk*, und *englische* Eben.

** Idem. l. 2. vna dem *geßlichen* *Christlichen* S. 139. vna *Christliche* der *Köyngtum* S. 181.

*** Idem l. 4. p. vna *weilichen* *Christlichen* S. 181.

Id obinetur unctis caufis depopulationis, ac pro-
moctis fubditis depopulationis.

Causæ depopulationis.

1. *MORTALITAS HOMINUM NATURALIS.* Homo inter longeviffima animalium est, * & ad 100. annos facile ex fui corporis fabrica pertingit, ni violentia externa aut morbus culpa superveniens illum capiat. Nervitatem mortalitatem vitari in hominum potentia non est.
2. *MORTALITAS HOMINUM PARTIALIS NATURALIS.* Ille una est ut ex morbis sporadicis $\frac{37^{mo}}$ dicitur occiditur. Ex epidemici $\frac{1}{3}$ et contagiofe acuti $\frac{1}{4}$ ** imo ex pesti quandoque dimidium incolarum capitur. Ex aduercis $\frac{1}{11}$. Præter naturam mortalitatem hominum politica negligens cum, & indefeffum doctum medicum, præmio excitandam, melius vitare valent.
3. *MORTALITAS NEONATORUM.* Inter primam ætatem ex 1000. neonatis 160. mortui funt, altero 80. tertio 40. quarto 24. interirent, & inter primos 3 annos pene dimidia pars generis humani perit. Ab ætate decimo ad 27. parcius moriuntur homines. Cum aduercis infantum mala methodis, & imperitiæ medicam,

---

* DE HALLERI *Elem. Physic.* T. VIII. p. 97. in Notæ XXX.

** HALLERI *Elem. Physic.* T. VIII. lib. XXX. p. 106.

que infantes moderat hujus moralitatis causa
 est, hinc haec a magistratu tollenda.

4. *MATRIMONIA SINE PAVCA.* Ob con-
 libitum sacerdotum, monialium, militum, he-
 mulcorum & aliorum quibus matrimonium inter-
 dictum, vel incommodum, vel ob paupertatem ni-
 mis castam. Hinc concubinae, & luxuria
 prohibenda, casti pauperum pro uxoribus adco-
 nanda.
5. *EMERGENTIO SACORDANUM.* Hac ualde vix
 passim laetandi; benignae reginae subditorum;
 interdictione emigrationis &c. impediunt. Exteri
 privilegia peculiaribus iniunctis.
6. *SALVA CENSURA.* Horum civitas non sem-
 per in Principis potestate est, ut morbi castren-
 ses, & vulnerum letalibus malum impediti
 possint, si princeps curam habeat, ut medi-
 cina, & chirurgie militaris in optimo statu
 semper consistant. Nam defectus peritocum chi-
 rurgorum castrensiu pluris milibus, quam gla-
 dias, & pulvis pyritus nocet.
7. *VITA LUXURIOSA.* Cum haec innumeris
 cret morbos, dives effemines, aut incontinat,
 hinc a magistratu inhibenda.
8. *PAUPERAS INCOLARUM MUTO-
 RUM.* Hac enim ut hinc plurimorum mecha-

---

* Cf. GAUNT *alibi*, in *de hinc qd* morali, p. 11. &
 M. HALLER l. c. p. 700. ■

non mater est. Hinc pauperes ex causa pauperum sublevari.

7. **TOLERANTIA EMPYRICORUM.** Hæc enim sunt homines sepe morbos curant in gravibus, & lethales morbi, hinc empiricis characteres morborum interdicerentur.

An regi populus oculi uno derisus, vel derisus ex bene configurato anteo sursum sanam, mortuorum, & matrimonio junctorem demerari possit.

CURA MAGISTRATUS PRO GRAVIDIS.

Cam mulieri utram gravem levem ex causa abocum patitur, hinc magistratus interdicitur*

1. Ne gravidis terror incutatur. Hinc igitur in locis publicis, mercatorum cum facie, aut membro monstruoso circumstantes, simulatio spectrorum &c prohibeantur.
2. Ne verberibus, aut tortura, vel supplicio afficiatur gravida. Ne innocens letales ab matris crima peccat.
3. Non persequantur illicito antea gravidæ in pharmacopæis, vel medicamentis scholice, nec ve-

---

* Cf. FRANK I. c. I. Sect. 5. 197. Von der Schwangerschafts-Ärztin, ihren Rechten, und vorzüglich in gemeinen Pflichten.

infanticidio in pede a chirurgo imperitis infirmitate, ne abortus procedat.

4. Nec puella illicite amorem impregnans verbis adeo malis excipiantur, ut abortus se dimittat.
5. Nulla parit, nec in ecclesiastico, nec in civili foro in crimen illicite impregnationis statuitur, ne infanticidio causa prebeat. Hoc enim unicum est infanticidium prevenendi remedium. *

CURA MAGISTRATUS PRO PARTURIENTIBUS.

Ut mulieres paride felici partu a sua prole liberentur, curam habeat magistratus, ut civitas, sui paridi, infirmitate **

1. Peritis obstertricibus, que semper severam examina soliverunt.
2. Peritis obstertricibus. Hinc nullus pro physico suscipiatur medicus, aut chirurgus, qui non sita academico diplomate se attem obstertricium calere monstret.
3. Domo publica pro puella illicite amorem gravida, & simul adeo pauperibus, ut privatum obstertricem solvere non valent, ac claustrum paritari possint.

* *Col. WANDA* *Inno. Wastl für die Frauen-Ersten weiblichen Kriegerinnen, welche im Felde gekämpft.* Frankfurt 1781.

** *Col. FRANKL. a. 3. B. 3. 401. Von der in jedem gemeinen Waisen stiftigen Pflege für Geliebte, und Waisenfrauen.*

Talis domus publica est multiplicis utilitatis. Optima enim est *stans* pro obstericibus, & obstetricantibus. Infantis moribus accit; matricem pro mulieribus, que lactare nequeunt, suppetat; multas manus, & proles conseruat; feminas infelices accit sedulas ad virtutem sepe reducit.

CURA MAGISTRATUS PRO INFANTIBUS NEONATIS.

Infantum neonatorum cura, & educatio parentibus est committenda, ut se tanta neonatorum copia adeo cito iterum mortuar, bona methodo infantes educandi ad matribus in calendario, vel aliis libellis tradenda.

Habeat vero magistratus casum,

- a. ut infantes a parentibus ob paupertatem, vel ob illegitimitatem, vel aliam causam derelicti, seu in vias publicas expulsi in domum publicam prolem expositam suscipiantur, nutriantur, & educentur.
- b. ut pro matribus que proles sua lactare nequeunt, & pro infans derelictis, vel expulsi semper matricem adfuit, domum publicam in qua matricem conseruauerit, & an sine sit, examinetur, est confirmanda.*

---

* *Etat de la nouvelle direction de l'arsenal des vivres à Paris. A Paris 1779.* Et GILFRANK I. c. 2. Sect. 5. 1779. von der *Verfassung der Armenanstalten und ihrer Verpflegung* inwiefern an erziehende Kinder.

CURA MAGISTRATUS PRO EDUCATIONE PHYSICA INFANTUM.

Cum una observetur infantum mortalitas, ut ex mille infantibus intra primos octo annos pene dimidia illorum pari iterum moriatur, hinc magistratus curam habeat, ut bona educandi methodi parentibus prescribatur, atque causa mortalitatis infantum amoveatur. *

Causa primaria, que infantum in prima aetate regit, sunt,

1. *Mater villosa*, hinc mares adstringenda, ut proprio lacte sua proferantur. Lac enim matris mixta convenit, & educatio opt palmeterum adhuc deterior est.
2. *Varicella***, quartum aetatis dento inoculatione posse evitari, hac vero cura urbem in loco circumscilato fiat, ne sui a variolosis inficiantur. ***
3. *Covraggio*, que a dentitione, a verribus, ab acrimonia primarum viarum originem habet, bona curandi methodo mitigatur.

* Cf. FRANK l. c. t. II. S. 313. von der Gefundheit der Kinder Jugend.

** In Foculis hinc sex mense 17330 inoculatione. Cf. HALLER Elem. Phys. T. VIII. p. 99. lib. III.

*** Cf. LEYBOM *Nachrichten von dem allgemeinen Erfolge der in London, Altonburg, 1777. p. 141.*

+ *Oppressio infanum in Italia, hae involutione seculi italici struendo dicti aventur.* *

Pro infanibus pauperibus, & derelictis ophthalmopthiam esse bene sustinendam, vel cum in eo mortuus infanum ob aetate corruptionem, & videtur incongruam adhuc valde magis observetur, potius frequentem rusticis, & civibus pro educatione expensis publicis tractant. **

CURAM MAGISTRATUS PRO MORTUIS.

Ut mortui sint, & non vivi sepeliantur, constituit magistratus publicam nocturnam inspectionem, invidelicet sepulturam ante 48. horas, & ne ultra cadaver nisi inspectum sepeliantur.

Constituatur autem pro hac re chirurgus peritus, qui simul ex sterculis cadavera examinandi specimen proprio examini dedit.

Observandum inspectiois cadaverum est, ut incipiat,

* Cf. FRANK l. c. n. 8. 409. S. licentia hujus seculi redderet, & p. 103 dicit in Seneca anno 1790 infantes oppressione perierunt.

** Cf. MEYERUS *Abhandlungen über die Freye: sind die Fiedel-Nacht unentbehrlich oder nicht?* Göttingen 1778. & CH. STARR, super Cf. HAYN *Abhandlungen über die Freyheit der Freyheit der in Wästel-Nächte, und der durch Verhinderung der Wästel-Nächte, Hamburg 1788.* — Cf. FRANK l. c. n. 8. 409. S. von Fiedel-Nacht, und Wästel-Nächte.

1. An vere mortis in cadaverem adfit, ac quis vivas speletur.
2. An signa mortis naturalia, id est, ex morbo esse adfit.
3. An non signa mortis violenta, nempe vulnerationis, suspensionis, contusionis, compressionis &c. deprehendantur. In hoc casu cetero cadaverem inspecto nullam dei amissionem post sepulturam, sed rem illico ad forum criminale deferat.
4. An cadaverem femininum non sit gravidum, quod ex abdomine supra esse pulvis prominente, ex motu in abdomine, si fetus est vivus, & in casu dubio ex officii sacri exploratione sciri possit. In hoc casu cetero cadaverem inspecto, ut fetus illico operatione caesarea ex matre mortua extrahatur, & ut, si vivus, sacro baptisimum contempnatur.
5. Si cadaver situm a morte velde perierit, aut contagium spargit, ut varicula, morbilli, febris putrida maligna, praesentis vero pestis, tunc omnem ostentationem cadaveris prohibeat, & sepulturam jam intra 24 horas jubeat.
6. An non dubiet mortis signa in cadavere deprehenda, tunc sepulturam tunc die prohibeat, donec parvula aperta certam mortem indicat.

DE MORTIS SIGNIS necesse sunt,

1. Quando cadaverem sepelendum.

2. *Apræ puerulo corporis continuo aucta cæta*
fuit mortis signa.

NOTA in quibus cæta mortis ante puerulæ evi-
dentiæ signa vitæ decepti possunt, sunt asphyxiæ
fæbæ ingravescentes in hysteriæ fæmbæ, apople-
ctici, epileptici, cataleptici, congelati, sub-
mersi, suspensi, acce mephysicæ suffocati, in
lesionibus nervosis, & nervis compressis, ab
alio delapsi.

Si ergo cadaverum inspectio nulla signa mortis vio-
lente, vel mortis dubie in cadavere invenit,
tunc necrologice pro admittenda sepultura ad
parochum loci scribat, in quo necrologio mor-
tui committatur.

1. *Nomen, & cognomen.*
2. *Ætas.*
3. *Sexus.*
4. *Conditiõ.*
5. *Morsus, quo periit.*
6. *Medicus, chirurgus, vel empiricus qui illum*
traxerit, vel ab morbo fuerit curare solitus.
7. *Locus, in quo mortis contigit.*
8. *Hora, dies, & annus mortis.*

Multiplicem utilitatem inspectio cadaverum, & legi-
tima necrologiorum configuratio habet, nam

1. Sic homicidia, infanticidia, autochirias dete-
guntur.
2. Precavetur, ne quis sepeliatur vivus.

3. Morti epidemici, endemici, & mortis loco quem inhabitamus maxime infecti nec non
4. Emphysematam perniciosa cutaneous publice insensibilent.
1. Demum ex necrologiis sine configuratione naturalis, & morbofa martialitar, febribus, & infestabiliter locorum, & temporum; numerus incolarum, & si necrologia cum hispidiologia comparantur popularitatis incrementum, vel decrementum & plura alia sciri possunt.

SEPULTURA MORTUORUM non tantum in ecclesiis, sed etiam in curiarum circa muros civitatis plura prohibentur. Et locus pro conerario ad quadragesimam horam a civitate distans, sit amplus, aere perfusus, ubi orbibusque hinc inde circumvolutus affigetur.

Culveria ad sua pedum profunditatem intorcentur, & ferretorum apertura, atque officium putrefactionis exemptio plura interdicitur, inde enim malina putridam late spargitur, * ac febrem putridam excitant.

---

* In *Gazeta Medica* No. XXX. & XXXI. facta narratur de quodam sepulchro quodammodo, & eodem loco esse in fossam cum adjectis vasibus, ut effluvia impetissent, precipitabantur. Vasibus lapide factis impetisse voluerunt. Multitudine vaporum putridi adeo tanta evasit, ut sepulchri de cuius ditione adeo videretur, et maxima pars hominum extra ecclesiam fuerit,

CURA MAGISTRATUS TEMPORE
LUIſ PEGORUM.

Cam plurimarum regionum dividit a pecorum mal-
titudine, & febribus procedant, cum demum
res publica pecorum usū rursus sequat, hinc
legem oritur calamitas, si morbo contagioso in-
tegris regionibus raptim ardet.

olor febribus non exortiam febrem accipit, sed ad-
ditur ex diverso potius ubi communitatis hinc, et in-
terdu morbo ferit vacans.

In urbe Taberni respiciens factum pro defunctis non fa-
cit profundam fossam, sicutum supra altitudinem ur-
bis, quae postibus comprehendunt. Parsis datus post con-
suetudinem subterreale in sepulchro communitatis templum
fossis in altitudinem, et simul dicitur debet.
Contingit capitebus corpus exhumandi: Et tribus re-
spiciens qui hanc ardentem in se respiciunt,
deu respicit videntem, tertium in febrem exili, &
duces in ducem diebus post moribatur. M. XVI.
In via Sebun in templo spectatur sepulchrum
pro sepelienda malum febri perita defuncta. Re-
spiciens decipit: ferentem cadentem, quod ante
& habundantia sepelitur. Cum familia sola mu-
dantur, ipse & aliam ferentem spectatur,
illam odor ubi febribus ardetur, et amos, qui
adhibet, videri cogentur. Inter ipsa homines 114
graves spectant, sicuti equam prodantem, videntem,
& respiciens. Interim ultra illi ex toto hinc numero
morbi non sunt, inter quos prodantem, & videntem
primo & medio substantur.

Ne ergo laes laes pecora ingrat, magistratū locum-
cumbit vigilanti, ut

1. *Ar, pabulor, & potar*, quibus pecora vel in
pascuis, vel domesticis stabulis usantur, nec
non et ipsa stabula sint salubria.

2. Ut *medici, & chirurgi*, qui physicanū pro-
fess, pathologiam rei veterinariae calleant.

3. *Fabri ferrarii*, ac *pecorum pastores primarii*
non afficiantur, nisi qui rei veterinariae collo-
gia audierint, & testimonium academicum de
suo examine veterinario exhiberint.

Laes autem pecorum, vel in locis vicinis, vel in
loco proprio incipit. *

Si laes pecorum in locis vicinis ab hoc est, tunc ex-
erit magistratus,

1. ut veterinariū aduentis armenta sedulo inspi-
ciant, an non agrosent,

In Natio anglica, sub Leode Henrico, mens. Sep. 1771
eccelestia etiam proles libent. Vestigia aperient
sepulchrum, in quo ante 30 annos sic quidem veteri-
lis defunctus sepulchrum erat, perisse operculo flecti
exemplis color fatalis erat. Paucis diebus post 14 et
effluatibus variis corripiebantur, & ante incole ha-
jus pagi hunc morbum variis post duobus con-
cipit decedebant. Numbis est variis omnia oppida,
quorum incola sepulchrum effluat, aratib.

* *Veterinaria oder Thierheile von der Schwelmer, Kur und
Wahrung der Pferde und der Ausrichte. Gode. 1776.
4ten Theil p. 111. Vorlesung der Landwirthschaft.*

2. ne ex peregrinis locis sine cautela sanitatis ad-
vencitria armenta emantur, & inquinatis mittantur.
3. Pecora autem ex locis infectis adlata in confi-
nibus jam illico remittantur.

Si vero lux in proprio loco incipit, tunc

1. Armenta agrotantia a sanis illico removenda
sunt. Averfatio pabuli, defectus ruminantis,
& languor sunt primaevia morbi indicia a veteri-
nariis inquirenda.
2. Familiæ, qui agrotantibus armentis ferviunt,
sana pecora adite interdicanur.
3. Veterinarij prout morbi indole examinate, &
congruis remediis incassum curatis illico an-
nuntia egrorum mactari curent, & damnum ma-
ctati animalis ex causa publica loci reficiantur.
4. Cadavera animalium demortuorum, vel ob mor-
bum mactatorum pelle vel detraha, vel hinc
inde incisa profunde sepeliantur, & multa terra
consequantur. Inhumatio cadaverum in loco dis-
feto fiat, ad quem armenta sana descendere non
possunt.
5. Inoculatio in animalibus adhuc sanis est ter-
tenda, an hoc morbum occidat.
6. Deinceps interdicanur usus carniam armentorum
cum hac mactatorum, ne locula inde agrotent,
est corie animalium contagio memororum in
usum adhibeantur, nisi corie in loco infecto egi-

aque calida vive eo usque succentur, donec
pili fruant. * Cera vero animalium carbas-
sae memorata inficiant.**

CURAE PRINCIPIS PRO SCHOLIS MEDENTIUM.

Ut res publicae peritis medentibus, nempe eruditissimis
medicis, chirurgis, pharmacopoeis, obstetrici-
bus ac veterinariis posse provideri, necessarium
est, ut administrata omnia, quibus moderata
scientiae doceri, ac disci possint, a PRINCIPES
clementer suppeditentur.

Sunt autem administranda haec generatim,

1. *Doffi Professores*, horum sit numerus pro
tradenda doctrinae sufficientis. Illi fiat vixi inge-
nio, patria, probitate & diligentia accuratissimi.
2. *Traditio omnium partium*, quae artem medendi
constituunt.
3. *Requisita physica* ad doctrinam medicinalem tra-
dendam necessaria, quae mox nuntiabo.
4. *Scholarum instructio* pro qualibet doctrina.
5. *Selecti libri scholastici*, in quos commodè per-
legi possit.

---

* *DE VAN SWIETEN* *Comment.* T. 1. p. 141. docet: ex-
pertus docet, cura animalium omnino demerito-
rum in vitam adhiberi posse, licet coniugium sit in-
harum, demerendo mox in aqua calida vive eo usque
succentur, donec pili fruant.

** *CL. TODE* *Med. theor. pr.* §. 2. §. 3. S. S. 618.

6. Bona scriptores, qui privatim cum studio collegii medica ceperunt.
7. *Errores* eorumque ex qualibet doctrina singularem indicanda. Hac instruantur publice, & si examinatores in candidato nec sufficientem ingenium, nec eruditionem necessariam pro scientia, ex qua examinantur, observant, tunc penitus a scientia tales candidati removeantur.
8. Locum dentem in quo facultas medica regit, sit adeo constitutus ut nosocomia agrorum necessarios instrui possint; ac ut pauperum studio cum levibus expertis studiis sui per requisitum tempus absolvere possint. Hinc facultas medica solummodo in maximis civitatibus, seu metropoli regni constituetur.
9. Dentem bona norma studiorum, que ordinem, jura, methodum erudiendi & mores academicorum politicum continet, prescribam. *

FORMATO MEDICORUM. Ut eruditus fierentur medici, necessarium est, ut tales solummodo candidati ad studium medicum admittan-

---

* *Dr. HOFFMANN* *Umriss der dem College der Ärzte in Mainz. Nach den manuskripten Medicinischen Majer 1777.* — *Flügge Medicinische und Chyrurg. Cessel 1778.* — *Dr. L. E. de STORCK* *de studio facultatis medicae Flügge'sche Flügge'sche 1779.* — *Dr. BEHNEMANN* *Fortgesetzte Flügge'sche zur Fortsetzung der Medicinischen Anstalten, besondrerlich der Winterung und Bekannmachung auf dem pferen Leibe. Ingolstadt 1778.*

tur, qui ingenio, memoria & reliquis ad medicinam inopuicis physicis & moralibus pollent. Hi

1. *Omnes medicinas partes intra quinquennem audiant. Sane autem partes medicinas prout physicam, & mathematicam,*
  1. *Historia naturalis praesertim Botanica.*
  2. *Chemia, & Pharmacia practica.*
  3. *Anatomia, & Hygrologia.*
  4. *Physiologia.*
  5. *Materia medica, cum Toxicologia, Ac coleris, Hydrologia minerali, & Pharmacia medicinali.*
  6. *Pathologia generalis.*
  7. *Pathologia specialis, & Praxis clinica, cum Casibus.*
  8. *Hygiene medicorum & Notitia auctorum.*
2. *Demum sciat quilibet medicus chirurgiam, artem obstetriciam, & artem veterinariam. Nam medicus sine chirurgia studio adeo parum ac chirurgus sine medicina studio valet.*

Admiracula ad doctores medicos tradenda necessaria sunt,

1. *Museum historiae naturalis.*
2. *Hortus botanicus.*
3. *Laboratorum chemicarum optime instructum.*
4. *Theatrum anatomicum.*
5. *Physiconum practicum.*

FORMATIO CHIRURGORUM. Bonos chirurgos in plurimis locis generaria adhuc nimis inventi partes communitis quarela est. *

Obstaculis, quae chirurgiae progressionem impediunt, sunt,

1. *Absentia lequtorum candidatorum pro chirurgia,* nempe qui nec physicas, nec morales capacitates ad chirurgiam addiscendam necessarias habeant. Sine ingenio enim, sine necessariis scientiis praefundis, sine necessariis linguis, ac sine ambicione honoris nemo bonus potest fieri chirurgus.
2. *Molestia chirurgiam in officio conseruare permissam discendi.* Totum enim hoc tempus in habilitate perditur, & paucissimos re-

* Magus in chirurgis vie Hufsch nemp KICHTER in Chirurg. Nöthk. p. N. u. S. 186. dicit: Leider ist wahr, und man muß sich dessen schämen, das unsere jungen Wundärzte beyn Fortschreiten aufsteigen werden, und in ihren Lehrjahren kaum etwas mehr lernen, als Fäulterbrechen und Adenaffen. Da ist schon hundertmal gesagt worden, und ist genug so laut, das es diejenige hätten konnten, es durch Macht zu st, die Schande abzuschaffen; aber immer ist die Sache geblieben, wie es war: das ist, die geistigende Macht in den nachtrien Oren Deutschland findet es noch immer für gut, das Leben und die gesunden Glieder der Untenbaren des Bodens, und Barbieren, für das geringe Geld, welches diese für ihr Privilegium erlangen, auf Dilation zu überhaupen.

linquitur tempus pro lesione aetherum & frequentatione collegiorum.

3. *Pauperes considerorum chirurgia.* Hac enim etiam fisco sic dicto rrocialis chirurgico impeditur, ut hi sibi bonos aethores comparare, collegia & rosecoria practica per sufficientes tempus frequentare possint. *Molignis* enim aliis sunt stipendia foddium sic dixerunt chirurgicorum, assistentium in rosecoriis, chirurgorum fihaltorumum rei militaris &c.
4. *Neglectum studium certium chirurgiae partium.* Nam praeter anatomicam, & chirurgiam practicum paucissimi quid aliud audiunt. Hinc rodes adeo in ipfis his duobus partibus manent, cum haec ut integro sine reliquis partibus ut physiologia, materia chirurgica, arte obstetricia &c. intelligi nequeant.
5. *Contemptus denique chirurgorum,* qui fere ubique locorum longe nimis iusto medici dignitatem deprimuntur. Inde quorundam chirurgorum fervilis adeo vivendi ac cogitandi norma. Hinc est, cur omnes fere chirurgiae domes,

geben. Und man entschuldigt sich nicht, wenn man sagt, das die Barbieren unter der Aufsicht der Aerzte stehen: auf dem Lande, und hier ist vorzüglich das Schicksal, ist keine Aufsicht, und wie viel daraus gibt es denn in Deutschland, da in wichtigen chirurgischen Fällen sehen konnte!

qui capacitatem & modis se sustinendi habent, cito ad medicinam transfugi fiunt. *

6. *Eruditas mentis chirurgi*, in quo prae anatomiam maxime vulgarem, & chirurgicos morbos maxime obvios paucam intra duas horas examinari solent.
7. *Defectus administratorum physicorum ad chirurgiam doctrinam, & diuinam necessariam.*
Semper

1. *Tinctorum anatomicam*, in quo tanta caeterum numerus semper praesto sit, ut ipsi rationem in cadaverum dissectione anatomica & operationibus chirurgicis se sufficienter exercere possint.

2. *Physicorum praestitum nullis aegris morbo chirurgico laborantibus instructum*, in quo praeus clinica demonstrari possit.

Si ergo haec obstaris chirurgiae progressionem impedire non audeatur, nunquam Germania multos bonos habebit chirurgos.

Ut ergo haec fermentum chirurgi, opus est,

1. ut nulli pro chirurgia affirmare audeatur, qui non linguam latinam, germanicam & gallicam

---

* *Col. VOITUS* omni loco in se iuxta Wanderoe. Breve opus. p. 101. dicit de capitibus: Wer etwas mehr als germanische Medicin und Gold hat, sollte sich zur Wanderschaft wagen zu krieg, und wird ein Ueberlebender zur Medicin. Wer wollte auch nicht für sein deutsches Gold lieber Bess als Knoche seyn.

callent, atque necessariae capacitates physicas & morales possident.

2. Ut chirurgie studium non in officina transferat, sed in systematis chirurgico vel sub directione doctoris chirurgiae & solum in locis, in quibus facultas medico-chirurgica habetur, per trinitatem propagetur.
3. Ut paupertati studiosorum chirurgie confidatur, Alumnatus chirurgicus erigatur, in quo ex manifestanda principis pro singulis solutis annua studiosi chirurgiae nutrentur, edocentur, doceantur.
4. Omnes chirurgiae partes a Professoribus, eorum sufficiens constituantur numerus, tractentur, & a discipulis traditi veniantur. Sunt autem Partes chirurgiae.
  1. Anatomia, Hygrologia & Physiologia.
  2. Pharmacologia chirurgica, Doctrina de fistulis, & Doctrina de instrumentis.
  3. Pathologia chirurgica generalis, & specialis cum Doctrina de operationibus chirurgicis.
  4. Doctrina de arte obstetricia cum Doctrina de morbis mulierum, & morbis infantum.
  5. Doctrina de morbis oculorum, Doctrina de morbis aurium, Doctrina de morbis nasalis, Doctrina de morbis cutaneis, & Doctrina de medicina, & chirurgie forensi.

4. Praxis clinica, & Casusibus de morbis chirurgicis.

7. Duntaxat Historie chirurgicæ, & morbis Authorem, traduntur.

Chirurgi duntaxat omnes præfatae vasa curabunt, & castrostris non solum omnes partes chirurgiæ sed etiam materiam medicam, pathologiam generalem, & specialem de morbis internis, atque præximè clinicam medicinalem audire concitentur.

1. Ut contemptus chirurgorum cesset, omnibus chirurgie doctoribus idem honoris character, & eadem stipendii quantitas largienda est. Haec ut sola multa *salus* magis ingenti viros ad chirurgiam alliciat.*

6. Examina chirurgica sint valde rigorosa, sint publice in auditorio chirurgico, & ex qualibet licentia saltem principali deponatur peccare

* *Dona facite, non pecuni, uti eodem ac medici gratiam jure, ex tanti studio, qui ad operationes chirurgicas præparanda necessaria est, instrumenta. Ipsi maxime HALLERUS libellul. chir. T. II. p. 171. dicit: „Ita
„ chirurgica cathedra per septendecim annos mihi cum
„ eredit facta, uti etiam in universitatibus difficillimas ad
„ ministrari locis chirurgiam frequentem obtendi, non ita
„ neci unquam viros bonorum ingeniorum saltem, si-
„ mus ne nostram veritas. „ Cui asserto nihil acci-
dit, quod melius in commoibus caustis chirurgo dicit,
lithomelicam v. g. vel corticem peruvianam prescri-
bere, quam lithocorum v. g. vel angusticorum alcor-
pis mendaci ipse facere.*

examen, adeo autem ut omnes doctrinae in tribus examinibus, quorum quodlibet spatio duorum horarum daret, cum candidato procuraretur.

Finis hanc facto examinis dissertationem chirurgicam pro laurea chirurgica obtinenda publice defendat.

FORMATIO PHARMACOPŌRUM exigi, ut

1. Nulli, nisi requisiti ad pharmacopœum dotibus infraſſi ſineet admittantur.
2. Ut *Hiſtoriam naturalem, Chemicam, & Pharmacologicam* adeo ſtudiant, ut ex hiſc ſcientiis rigorosam ſolere poſſint examen.
3. Ut ipſi approbandi aliquot ex difficilioribus *proceſſibus pharmaceuticis* coram examinatore præparent.

FORMATIO OBSTETRICARUM. Ut bene ſomentur obſtricatorum, & obſtrictorū neceſſaria ſint,

1. *Profeſſor artis obſtricticæ, qui vno ſineal ſemel docet matrem, & oculos infantem natus.*
2. *Domus publica pro parturientibus, & infantibus neonatis, in qua ſinealibus præſis obſtricticæ deinceps poſſit.*
3. Ut obſtrictorū & obſtrictorū per mediam annum, ſed prius ſinealibus collegiis obſtricticæ, præſis obſtricticam frequentate tractentur.

FORMATIO VETERINARIORUM. Ut possit foveantur veterinarū opus est,

1. ut Praefigū artis veterinariae constituatur,
2. — Necessariam veterinariam erigatur,
3. — Chirurgi, fabri ferrarii, & pastores primarii hanc medicinam audiant, & ut fabri ferrarii —que pastores rigorosam et eadem pastore erant.

**CURA MAIESTRATUS PRO SOSTRO
M E D E N T I U M.**

Ut medices soltrum labore dignum obtineant, & egroti necessarios, aut heredes post obitum egroti, morbo incurabili defuncti, soltrum evidentibus non denegare possint, statim magistratus suam curam pro medicis tenent.

Tam utrum soltrum modo pro hominibus medicis soltris statim possit; nam pauperes solvendi nequeunt, ac divitum generositate prescribi non debet.

Si egrotus moritur, tunc pharmaceutas & medicos omnium conditionum primi ex hereditate defuncti solvantur. Si enim pro defunctis solutio esset incerta, tunc egroti, morbo incurabili laboranti, antea medicum assilens vellet.

TAXA PRO OPERA MEDICINAE.

Pro prima visitatione, in qua morbi maxima diagnosis fieri debet, solvatur soltrum duplex.

Pro reliquis visitationibus soltrum datur simplex; Idem vero si, prescribitur medicus, vel non prescribitur solvatur medicamentum.

Pro visitatione nocturna solvantur solistria duplex.

Pro itinere ad agrorum solvantur sex solistria duplex, quae militaria medicis proficisci debet.

Pro consilio medicinæ ad agrorum solvantur cui-
libet medico pascuis solistria triplex; pro con-
silio scripto transmittendo idem datur.

Pro prescriptione formulae si datus esset, si
nempe agrorum medicum adeo, vel ad medicum
pro formula mitti, solvantur solistria simplicia pars
media.

Physicus vero loci praeter agrorum pascuorum so-
luricent, ad hoc honestam stipendium annuum
habet.

TAXA PRO CHIRURGICAE DOCTORIS. Haec
eadem sit ac pro medicinae doctoris, si solum-
modo prescriptio formulae est facienda. Si vero
operationem majorem perficiendam habet, tunc
pecuniae pactum cum aegro est faciendum. At
se operationis auxilia parata cupere, nihil
percipere magistrata.

TAXA PRO MAGISTRO CHIRURGICAE.
Pro simplici delegatione, ut prescriptione sol-
vantur medius solistria, quod chirurgiae doctori
datur. Pro minoribus vero operationibus chi-
rurgicis ut venesectione, vesicatorio, hyrodi-
num, foveolae applicatione datur solistria triplex.

TAXA PRO PHARMACOPŌ. Huic medica-
menti juxta taxam medicamentorum introduendum
solvantur.

TAXA PRO OBSTETRICÆ. Hæc pro parte naturalis solentur chirurgicum triples, pro versione foetus decur solentur quadruplex, pro reliquis visitationibus solentur decur chirurgicum medium.

TAXA PRO EMPYRICO. Hæc solentur nihil, si andiam habent suam solutionem coram magistratu civitate exigenti.

SALARIA PROFESSORUM adeo sunt constituta, ut viros magno ingenii afficiant ad se scientiis medicis consecrandos, atque ne opus habeant pro sui familie sustentatione curâ agitari, aut literalis lucri viam quaerere. Hæc enim res ingenia obtundunt, tempus studio rapiunt, & mentem depriment.

Sed privati horum labores literali sunt privatim remunerandi, aut numeris, aut studiis, aut ingenio quodammodo literali, his enim emolumenta solis scientia nostra capere conveniunt.

F I N I S.

B U D Æ,
TYPI REGIÆ UNIVERSITATIS.

